

SIKLÓS VÁROS

INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

FELÜLVIZSGÁLT, MÓDOSÍTOTT

Projekt azonosító: TOP_Plusz-1.2.1-21-BA1-2022-00030

MSB Fejlesztési Tanácsadó Zrt.

Jóváhagyó KT határozat száma: 47/2024. (III.28.)

2024. március

Megbízó:

Siklós Város Önkormányzata

Az Integrált Településfejlesztési Stratégiát készítették:

MSB Fejlesztési Tanácsadó Zrt.

Vadász Krisztina

Papp Zsófia

Cseke Bence

Pásztor Zsanett

Madár Miklós

5T Építészeti és Városfejlesztési Kft.

dr. Kovács Péter

Fodor Éva

Tartalomjegyzék

1.	BEVEZETÉS.....	1
2.	KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	2
2.1.	SIKLÓS VÁROS JÖVŐKÉPE ÉS ÁTFOGÓ CÉLJAI	2
2.1.1.	Siklós települési jövőképe	2
2.1.2.	Siklós jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan	5
2.1.3.	Siklós jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan.....	6
2.1.4.	Átfogó célok.....	7
2.2.	A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA	8
2.2.1.	Tematikus célok.....	9
2.2.2.	Horizontális célok	12
2.2.3.	Területi célok	17
3.	A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK.....	18
3.1.	A STRATÉGIAI CÉLOK ÉS PROJEKTEK ÖSSZEFÜGGÉSEI	18
3.1.1.	Kulcsprojektek	19
3.1.2.	Hálózatos projektek.....	22
3.1.3.	Akcióterületi projektek.....	28
3.1.1.	Egyéb projektek.....	34
3.2.	A FEJLESZTÉSEK ÜTEMEZÉSE	36
3.3.	A BEAVATKOZÁSOK, FEJLESZTÉSEK VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE	39
3.4.	A VÁROS VONZÁSKÖRZETÉRE KIHATÁSSAL LÉVŐ FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK (PROJEKTVASLATOK).....	42
4.	ANTISZEGREGÁCIÓS PROGRAM	43
4.1.	BEVEZETÉS.....	43
4.2.	MÓDSZERTANI MEGKÖZELÍTÉS	43
4.3.	SIKLÓS SZEGREGÁTUMAINAK ÉS SZEGREGÁCIÓ ÁLTAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEINEK BEMUTATÁSA	45
4.4.	A SZEGREGÁCIÓS TENDENCIÁK KEZELÉSE – ANTISZEGREGÁCIÓS CÉLKITŰZÉSEK.....	46
4.4.1.	Az antiszegregációs program célkitűzései	47
4.4.2.	Az Antiszegregációs program fenntartható és eredményes megvalósítása	47
4.4.3.	A városfejlesztés perspektivikus lehetőségei a városon belüli szegregációs folyamatok befolyásolásában.....	47
4.4.4.	A szegregáció mérséklése, megszüntetése érdekében megfogalmazott intézkedésvajaslatoK.....	48
5.	A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	50
5.1.	KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK.....	50
5.2.	BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK	65
6.	A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI.....	67
7.	A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	70

7.1.	A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK.....	70
7.1.1.	Helyi klímastratégia – környezeti fenntarthatóság és reziliencia	70
7.1.2.	Helyi Esélyegyenlőségi Program – esélyegyenlőség és méltányosság	71
7.1.3.	Digitális átállás – smart city	72
7.2.	AZ ITS MEGVALÓSÍTÁS SZERVEZETI KERETEINEK MAGHATÁROZÁSA.....	72
7.3.	PARTNERSÉG BIZTOSÍTÁSA AZ ITS TERVEZÉSE ÉS MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN	74
7.3.1.	A Partnerség	74
7.3.2.	Lakossági és szervezeti kérdőívezés	78
7.3.3.	Mélyinterjúk	78
7.4.	MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA.....	80
7.4.1.	A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása	80
7.4.2.	Indikátorok meghatározása	83
8.	MELLÉKLETEK	73
8.1.	ÁTTEKINTŐ FEJLESZTÉSI TERVLAP	73
8.2.	TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV	76
8.3.	Főépítési záróvélemény és jóváhagyó határozat.....	78

Ábrajegyzék

1. ábra:	Magyarország 11 turisztikai térsége	3
2. ábra:	Baranya vármegye térszerkezete és területi céljai	4
3. ábra:	A stratégiai és az átfogó célok közti összefüggések	8
4. ábra:	Átfogó célok és kapcsolódó tematikus célok	9
5. ábra:	Siklós ITS célrendszerének összefoglaló ábrázolása	16
6. ábra:	A Siklóson lehatárolt fejlesztési akcióterületek áttekintő ábrázolása.....	29
7. ábra:	Siklós szegregátumai	45
8. ábra:	A szervezeti felépítés szintjei	73
9. ábra:	A monitoring folyamata	81

Táblázatjegyzék

1. táblázat:	Beavatkozás típusok a tematikus (rész)célok szintjén.....	18
2. táblázat:	Siklós kulcsprojektjei	20
3. táblázat:	Siklós hálózatos beavatkozásai	22
4. táblázat:	Siklós AT1 – Belváros akcióterület beavatkozásai	30
5. táblázat:	Siklós AT2 – Várkerület és Váralja akcióterület beavatkozásai	32
6. táblázat:	Siklós AT3 – Máriagyűd akcióterület beavatkozásai.....	33
7. táblázat:	Siklós egyéb projektjei	34
8. táblázat:	A fejlesztések ütemezése (GANTT)	36
9. táblázat:	Kulcsprojektek vázlatos pénzügyi terve.....	39
10. táblázat:	Hálózatos beavatkozások vázlatos pénzügyi terve.....	39
11. táblázat:	Akcióterületi projektek vázlatos pénzügyi terve	41
12. táblázat:	Egyéb projektek vázlatos pénzügyi terve	41
13. táblázat:	A beavatkozások, fejlesztések összesített forrásigénye	42
14. táblázat:	A stratégia illeszkedése az Európai Unió fejlesztéspolitikához.....	51
15. táblázat:	A középtávú városi tematikus célok és az EU 2021-2027 stratégiai prioritások illeszkedése	55
16. táblázat:	Az OFTK átfogó céljai és a város középtávú tematikus céljainak illeszkedése	56
17. táblázat:	Célok illeszkedése az OFTK céljaihoz	56

18. táblázat A középtávú városi célok és a BMTP stratégiai céljainak illeszkedése	58
19. táblázat A stratégiai céljainak illeszkedése a Modern Siklós 2030 program céljaihoz	62
20. táblázat A középtávú városi tematikus célok egymásra gyakorolt hatása	66
21. táblázat A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai.....	67
22. táblázat: Siklós Integrált Településfejlesztési Stratégiájának indikátorrendszere	70
23. táblázat: Áttekintő fejlesztési tervlap - jelmagyarázat	73

1. BEVEZETÉS

Siklós Város a Belügyminisztérium támogatásával 2015. évben készítette el az Integrált Településfejlesztési Stratégiáját (továbbiakban: ITS) a 2009-ben elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégiára építve, mely ITS a 2014-2020-as időszakra készült. Az azóta eltelt időszakban történt változások, a Terület-, és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (rövidítve: TOP Plusz) keretében elnyert pályázatok, valamint a közeljövőben tervezett egyéb önkormányzati beruházások ismeretében az ITS már több ponton nem releváns, módosításra, kiegészítésre szorul. A város középtávú fejlődési pályájának meghatározásához szükséges az ITS ilyen jellegű felülvizsgálata, a kulcsprojektek, hálózatos projektek és az akcióterületek újragondolása, az akcióterületeken megvalósuló fejlesztések meghatározása, azaz a jelenleg hatályos ITS komplex felülvizsgálata, a 2021-2027-es időszakra vonatkozó ITS elkészítése 2030-ig terjedő kitekintéssel.

Siklós Város Önkormányzata a 8/2023. (I. 26.) képviselő-testületi határozatával döntött arról, hogy a 419/2021. (VII. 15.) rendeletben foglaltaknak megfelelően, valamint az Étv. 60. § (12) bekezdésének való megfelelés érdekében elindítja a korábbi ITS felülvizsgálatát, a 2021-2027-es Európai Unió ciklusra vonatkozó ITS elkészítését, 2030-ig terjedő kitekintéssel. Ennek keretében – miután a meglévő Megalapozó dokumentum 2014-2015-ben, tehát 7 évnél régebben készült - feladat volt egy új és teljes (minden vizsgálati tényezőre kiterjedő) Megalapozó vizsgálat elvégzése is. A felülvizsgálat során a Megbízói elvárás értelmében az ITS-t a 419/2021. (VII. 15.) rendelet szerinti Településfejlesztési tervnek történő megfeleltethetőség mértékéig volt szükséges módosítani és kiegészíteni.

Ennek megfelelően a stratégiai tervezési munka Siklós Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának felülvizsgálata, módosítása a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet módszertani előírásai, de a 419/2021 (VII.15.) Korm. rendelet eljárási szabályai alapján, azaz Siklós város 2030-ig tervezett fejlesztési elképzeléseinek ITS-be illesztése volt, egy új és minden vizsgálati tényezőre kiterjedő Megalapozó vizsgálatban meghatározott helyzetképet és problémafeltárást is figyelembe véve.

Az ITS a rendelkezésre álló és bevonható források ismeretében meghatározza a településfejlesztési koncepcióban meghatározott célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló beavatkozásokat, programokat, továbbá a megvalósítás eszközeit és nyomon követését.

A 314/2012. (XI. 8.) kormányrendelet 3. § (5) figyelembevételével a stratégia a koncepcióval összhangban került kidolgozásra. A korábbi ITS-ben szereplő „A helyzetelemzés főbb megállapításai” fejezetet jelen módosítás során elhagytuk, tekintettel arra, hogy teljesen új Megalapozó vizsgálat készült az ITS felülvizsgálat megalapozására, mely külön kötetként került dokumentálásra.

2. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

2.1. SIKLÓS VÁROS JÖVŐKÉPE ÉS ÁTFOGÓ CÉLJAI

Az integrált településfejlesztési stratégia – a településfejlesztési koncepcióval és az Európa 2021-2027 stratégiával összhangban, a 2027-ig felhasználható Uniós forrásokra alapozva – Siklós város 2014-2027-es időszakra vonatkozó fejlesztési céljait és beavatkozásait határozza meg, 2030-ig történő kitekintéssel.

2.1.1. Siklós települési jövőképe

Siklós város felülvizsgált, 2016-2030 közötti időszakra szóló településfejlesztési koncepciója a korábbi településfejlesztési koncepció vízióira építve, ám azon bizonyos pontokon változtatva 2030-ra kitűzendő célként az alábbi víziót fogalmazza meg:

SIKLÓS JÖVŐKÉPE

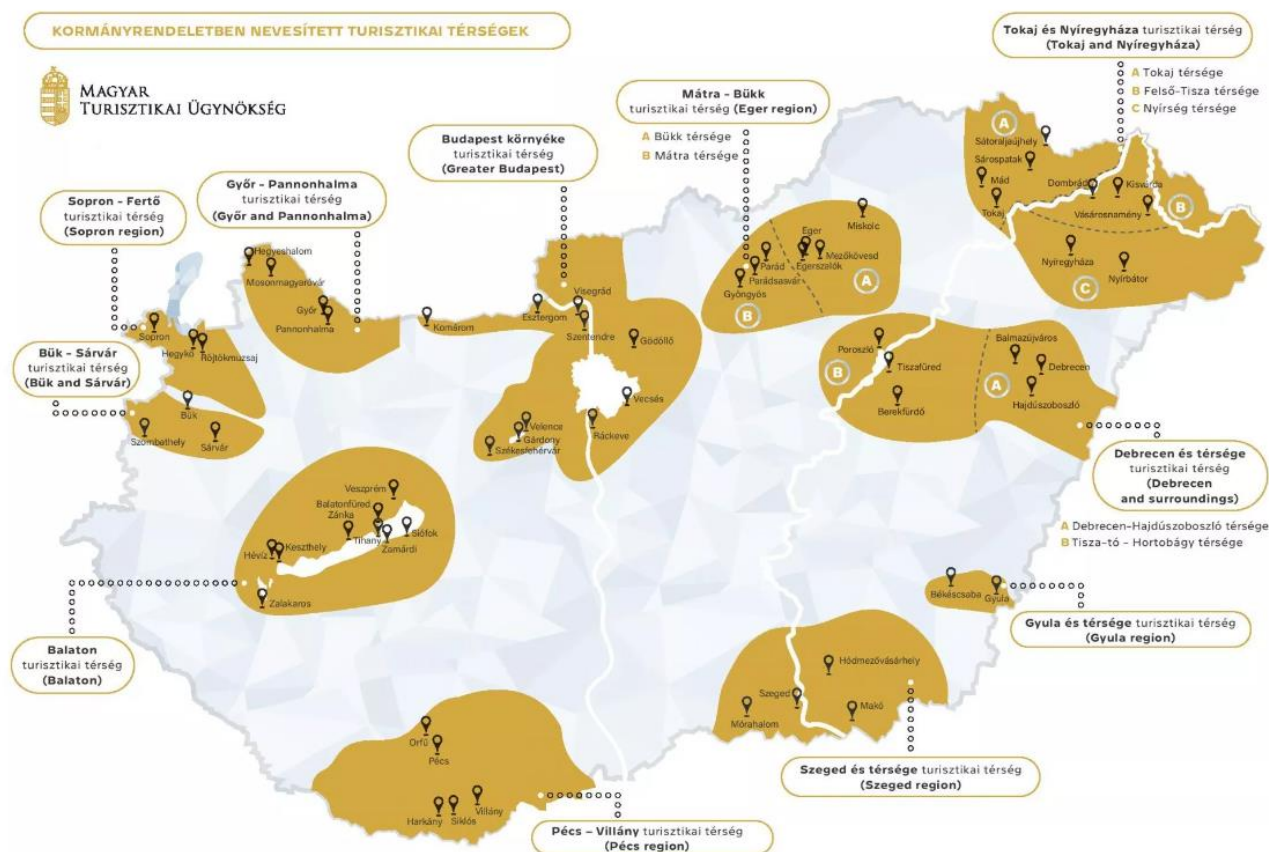
"Siklós Baranya vármegye déli kapuja, a Harkány-Siklós-Villány turisztikai tengely földrajzi középpontja, kulturális valamint örökség-, bor- és termálturisztikai kínálatával vonzó utazási célpontot jelentő, a huszadik századelő hangulatát idéző, esztétikus külsejű kisváros, mely az európai normáknak megfelelő, javuló életminőséget, megőrzött és fenntartható, rendezett és egészséges környezetet biztosít lakói számára, a helyi és a betelepülni szándékozó vállalkozásoknak pedig vonzó, vállalkozásbarát feltételeket teremt. A város társadalmát áthatja a helyi identitástudat, valamint az egymásért, a város és a környezet fejlesztéséért tenni akaró közösségi szellemiség, a társadalmi-gazdasági kapcsolatok a környező településekkel és a határ horvát oldalával is erősek."

A fenti vízió kialakítása során a korábbi koncepcióban kitűzött vízióhoz képest az alábbi irányokban történt változtatás:

- Siklóst nem a Siklós-Harkány-Villány turisztikai körzet központjaként, hanem a Harkány-Siklós-Villány turisztikai tengely földrajzi középpontjaként említi az új koncepció. Ennek fő oka az, hogy ezt a turisztikai célterületet turisztikai vonzerő és vendégéjszakák tekintetében nem Siklós dominálja ma sem és várhatóan 2030-ban sem. Fontos kitűzött cél, hogy a Harkány, Villány és Siklós közti rivalizálást felváltsa a valós és szoros szinergiákra alapuló együttműködés, amely felé történő lépésnek tekintjük azt, hogy a város koncepciójában nem próbálja legfontosabb szereplőként feltüntetni magát.
- A turisztikai attrakciók jellegét tekintve megjelölésre került a kulturális, valamint örökség-, bor- és termálturisztikai kínálat, amely jelenleg is jellemzi a várost, ezzel az új koncepció víziója a turisztikai kínálat szélesítése helyett annak mélyítését, minőségi javítását helyezi előtérbe a 2030-ig terjedő időszakra.
- A korábbi vízióból kikerült „a mind teljesebb foglalkoztatottság elérése érdekében” rész, mert a foglalkoztatási helyzet javítása nem vízió-szintű célkitűzés és tulajdonképpen beleértendő a „javuló életminőség” víziójába.
- Az új vízióban fontosnak tartotta a város megemlíteni a helyi identitástudatot és a tenni akaró közösségi szellemiséget, amely 2030-ig jelentős mértékben javítandó, az ITS készítését megelőző helyzetfeltárás rámutatott, hogy kiemelten kell foglalkozni a város és a városlakók kapcsolatával.
- Továbbá cél a társadalmi-gazdasági kapcsolatok erősítése mind a környező településekkel való viszonyban, mind a határ horvát oldalával, amely különösen előtérbe került azzal, hogy 2013-tól Horvátország is az Európai Unió tagállamává vált.

A jövőkép turisztikai fókuszja miatt kiegészítéseként fontos megemlítenünk a jövőkép megfogalmazása utáni években történt azon jelentős változást, hogy a Kormány 429/2020 (IX.14.) számú rendeletében meghatározta Magyarország 11 turisztikai térségét, melyet a 2021-ben közzétett Turizmus 2.0 Stratégia¹ (Magyar Turisztikai Ügynökség) részletesen bemutat. A 11 turisztikai térség között szerepel a Siklós városát is érintő **Pécs-Villány turisztikai térség** (angol nevén: Pécs region). Ez Siklós város jövőképét annyiban befolyásolja, hogy a város már nem csupán a Harkány-Siklós-Villány turisztikai tengely földrajzi középpontja, hanem a Pécs-Villány turisztikai térség egyik meghatározó települése. Ebben az értelemben a vármegyeszékhellyel, Péccsel Siklós és a Siklósi járás turisztikai fókuszú együttműködése még erősebbé és szorosabbá válik, mely a számos előny mellett komoly felelősséget és feladatot ró a városra és az érintett településekre egyaránt.

1. ábra: Magyarország 11 turisztikai térsége

Forrás: <https://mtu.gov.hu/cikkek/11-turisztikai-terseg-terkep-es-telepuleslista-1918/>

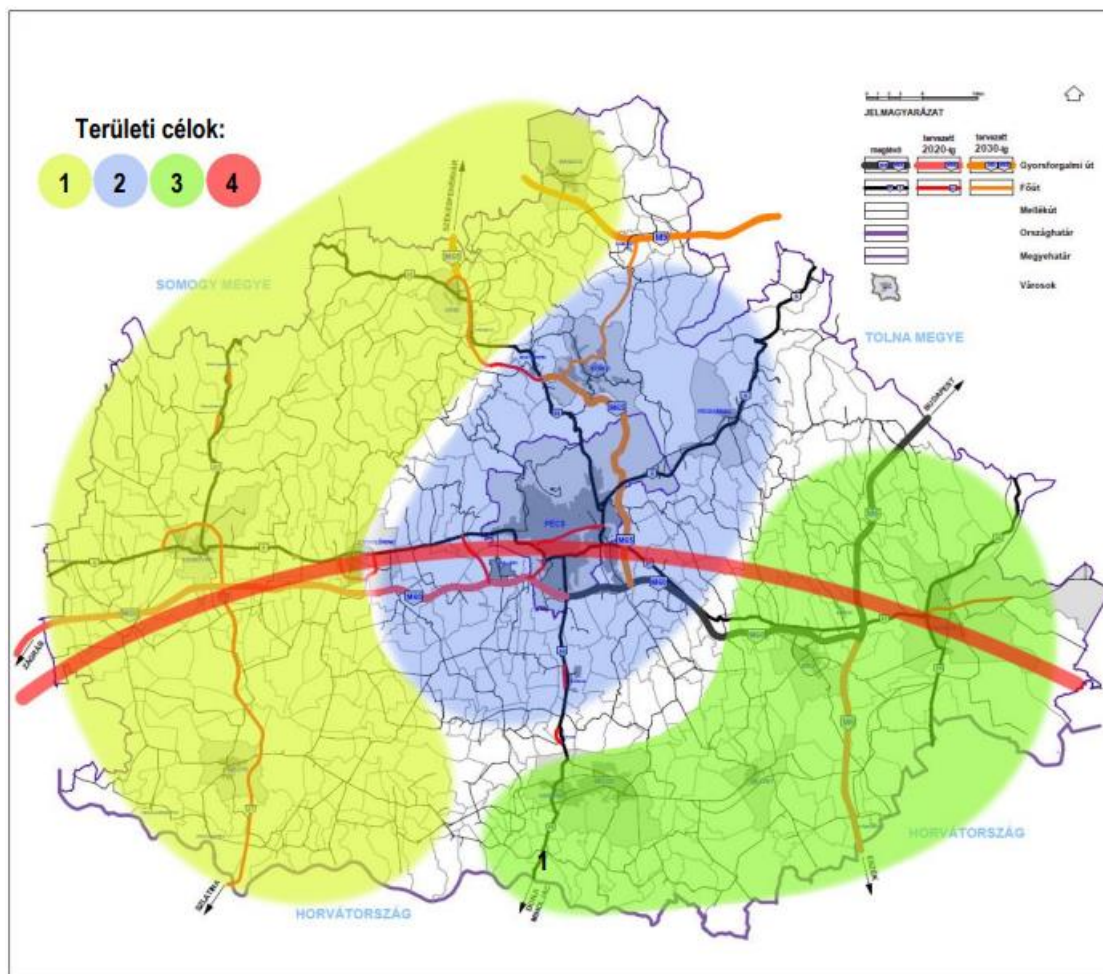
A Pécs-Villány turisztikai térség alapvetően a kulturális és borgasztronómiai értékekre fókuszál, kiegészítve a környezeti adottságokból adódó aktív- és ökoturisztikai kínálattal és az egészségturizmussal. Települései: Abaliget, Csarnóta, Cserkút, Drávacsehi, Harkány, Kisharsány, Kővágószőlős, Kovácsszénája, Magyarhertelend, Nagyharsány, Óbánya, Orfű, Palkonya, Pécs, Pécsvárad, Pogány, **Siklós**, Szaporca, Tésenfa, Villány, Villánykövesd, Zengővárkony.

Fentiek mellett ugyancsak fontos megemlíteni a 2021-ben elfogadott Baranya Megyei Területfejlesztési Program idevonatkozó megállapításait, mely kiemeli, hogy bár a Pécs-Villány kiemelt turisztikai térség létrehozása jelentős fejlesztési potenciált jelent a vármegye és Siklós számára egyaránt, ezzel szemben viszont a Vármegye a stratégia készítésekor előtérbe helyezte a **Harkány-Siklós-Villány turisztikai tengelyt**, hiszen az egymás közelében lévő települések közötti kapcsolat sokkal szorosabb és ez régebből eredő együttműködésen alapul.

¹ https://mtu.gov.hu/dokumentumok/NTS2030_Turizmus2.0-Strategia.pdf

2. ábra: Baranya vármegye térszerkezete és területi céljai

1. Hátrányos helyzetű, fejletlen gazdaságú térségek komplex fejlesztése Baranya megye nyugati felén (Ormánság területe, Szigetvár, Sásd térsége)
2. Termelési szerkezet átalakítás, gazdasági szemléletváltás Pécs és agglomerációja területén, illetve Komló és térségében
3. Helyi adottságokra, komparatív előnyökre és lehetőségekre épülő vidék- és gazdaságfejlesztés kiemelten Mohács-Bóly és Villány-Siklós-Harkány térségében
4. Baranya megye horvát határmenti térsége határokon átnyúló kapcsolatainak javítása elsősorban közlekedési, gazdasági téren

Forrás: Baranya vármegye Integrált Területi Programja (ITP) 2021-2027

Az ITP² szerint Baranya vármegye kedvező adottságú vidéki területei közé tartozik Villány-Siklós-Harkány térsége. Az érintett városok és a vonzáskörzetüket alkotó települések olyan helyi erőforrásokkal és a megyében máshol nem található (komparatív) előnyökkel rendelkeznek, amelyek indokoltá teszik testreszabott fejlesztésüket. A helyi erőforrások és komparatív előnyök tekintetében kiemelt jelentőséggel bír a turizmus, a kulturális és örökség-, a bor- és termálturisztikai kínálat, emiatt a vármegyei fejlesztési dokumentumok **Turizmusfejlesztési zónaként** azonosítják a térséget és az ITP a 2021-2027 között a vármegyében felhasználható TOP Plusz forráskeretből 10,174 milliárd forint célzott forráskeretetet allokált a földrajzi célterület számára.

² <http://www.baranya.hu/dokumentum/2012>

2.1.2. Siklós jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

A 2016-2030 közötti időszakra szóló településfejlesztési koncepció az előző pontban megfogalmazott víziót tovább bontja és elemzi, az alábbiak szerint:

2.1.2.1. Társadalmi környezet

A jövőképben markánsan megjelenik az egészséges és megújuló társadalom igénye. A jövőkép a társadalmi környezetre vonatkozóan két jól körvonalazható témát ölel fel, amelyeken keresztül a csökkenő népességszám, az öregedés és az elvándorlás kedvezőtlen folyamatai lassíthatóak, adott esetben megállíthatóak 2030-ig:

Életminőség (biológiai és mentális egészség):

Az életminőség tekintetében az európai normáknak megfelelő, javuló életminőséget tűzi ki célul a jövőkép, amely a jövedelmi helyzet kedvező alakulása mellett egészséget, egészséges környezetet, minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférést és növekvő foglalkoztatottságot is magában foglal, ezek a tényezők együttesen határozzák meg az életminőséget. A javuló életminőség természetesen sok ponton kapcsolódik a jövőkép többi fontos eleméhez, mint a gazdasági környezet kedvező alakulásához (jövedelmi viszonyok, foglalkoztatottság) és a táji, természeti és épített környezethez (egészséges és esztétikus környezet) is.

Identitás és közösségek (lelki, emocionális és szociális egészség):

A társadalmi környezet témakörében a jövőkép fontos elemeként jelenik meg a helyi identitás, a közösségépítés, a népesség városhoz és egymáshoz való kötődésének erősítése, az egymásért, a város és környezet fejlesztéséért tenni akaró szellemiség, a közösségi programok sokasága és az esélyegyenlőség. Ezek olyan „puha” tényezők, amelyek nehezen mérhető módon, de alapjában befolyásolják a jólétet, és képesek olyan energiákat felszabadítani a város társadalmából, amelyek kizárólag anyagi ráfordításokkal nem érhetőek el. Ezen a területen különösen nagy jelentősége van a sportnak, amely közösségkovácsoló erőt és – a sportsikereken keresztül – identitástudat erősítő tényezőt egyaránt jelent. A sport mellett a civil szerveződések jelentősége kiemelkedő az identitás és közösségépítés tekintetében.

2.1.2.2. Gazdasági környezet

A jövőkép a gazdasági környezet tekintetében is két párhuzamos célt fogalmaz meg.

Turizmus:

A térségben a komparatív előnyök tekintetében kiemelt jelentősége van a turizmusnak, a kulturális és örökség-, a bor- és termálturisztikai kínálatnak. Továblépés e téren a környékbeli településekkel, elsősorban Harkánnyal és Villánnal való szoros együttműködésben, közös turisztikai termékcsomagok kialakításában, valamint Siklós attrakcióit tekintve a meglévő kínálatot kiegészítő vonzerőfejlesztésben, ezen belül a vallási turizmus erősítésében körvonalazható. A 2020 óta létező Pécs-Villány turisztikai térség és a Baranya ITP-ben Turizmusfejlesztési zónaként azonosított Siklói járás egyaránt alátámasztják és megerősítik Siklós és a térség turisztikai jelentőségét.

Vállalkozásbarát jelleg:

A vízió fontos eleme, hogy a város nem feledkezik meg a turizmuson kívüli gazdasági tevékenységekről sem és a helyi, illetve a betelepülni szándékozó vállalkozásoknak vonzó, vállalkozásbarát feltételeket teremt. Siklós adottságainak kihasználása, lehetőségei a gazdaság terén a gazdasági szolgáltatás (tanácsadás, ipari park), kereskedelem és építőipar, mezőgazdasághoz kapcsolt fejlesztések terén még mutatnak kiaknázható potenciált. 2030-ra vonatkozóan a Siklói Ipari Park fejlődése is hozzá kell, hogy járuljon a gazdaságfejlesztéshez és foglalkoztatási helyzet javításához.

2.1.2.3. Táji, természeti környezet

Siklós megőrzi kedvező természeti adottságait (egyedülálló tájképi elemek, kedvező talajadottságok szőlők, gyümölcsösök, szántók, erdők számára), zöldfelületeit karban tartja azok épített elemeivel együtt, valamint az épített környezet fejlesztésének természeti környezet romboló hatásait minimalizálja. Ennek a jövőképek fontos eleme, hogy sikerül a szőlőhegyre való kiköltözési hullámot megállítani és a helyi kiskertes szőlőkultúrát megőrizni. A környezeti fenntarthatóság és a meglévő adottságok megőrzése érdekében a fejlesztéseknél figyelembe veszik a megváltozó klímához való alkalmazkodás és megelőzés igényeit.

2.1.2.4. Épített környezet

Siklós huszadik századelő hangulatát idéző, esztétikus külsejű kisváros jellege erősödik, jelentős épített értékeit (melyek jelentős részét országos vagy helyi védelem jellemzi) a város jó állapotban képes megőrizni, felújítani. A beépítettség mértéke csak kismértékben vagy egyáltalán nem növekszik, ugyanakkor a hasznosítatlan barnamezős jellegű területek (pl. volt laktanya 6 hektáros területe) vagy leromlott épületállományú, erősen szegregálódó településrészek újrahasznosításra kerülnek.

2.1.3. Siklós jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan

Siklós járásközpont település ma is és a jövőképeben is, így széleskörű járási igazgatási funkcióval rendelkezik, melyek fontos szerepet töltenek be a lakosság mindennapi életében.

A hivatali jellegű központi szerepen túl Siklós rengeteg olyan közszolgáltató intézményi funkcióval rendelkezik, amely kihat a környező településekre, különösen jelentős az oktatásban, nevelésben, egészségügyben és szociális ellátásban betöltött szerepe. Ezt a jövőben is meg kívánja tartani, sőt erősíteni kívánja a térségi közszolgáltató szerepét. Cél ugyanakkor a közszolgáltatással járó terhek méltányos, de igazságos megosztása Siklós és a környező települések között, mert ma probléma, hogy sok környékbeli gyermek jár a siklói oktatási intézményekbe, ami a sok hátrányos helyzetű tanuló miatt anyagi teher (étkezési hozzájárulás okán) az önkormányzatnak, de a települések ennek finanszírozásában nem tudnak/nem akarnak szerepet vállalni.

Siklós a fenti térségi funkciókon túl piaci és foglalkoztatási vonzáskörzettel is rendelkezik, amely a szomszédos települések tekintetében a legerősebb, de a járás határán túlra is kiterjed. Itt a vízió fontos eleme, hogy a város társadalmi-gazdasági kapcsolatai déli irányban a határ horvát oldalára jelentős mértékben bővüljenek.

A térségi szerep tekintetében Siklós számára a turisztikai vonzerő jelleg kiemelkedő fontosságú, hiszen a vár, a termálfürdő, a máriagyúdi zarándokhely, a borturisztikai kínálat és a belváros meglévő értékes építészeti (pl. török-kori) emlékei országos jelentőségű, sőt azon is túlmutató attrakciónak tekinthetők. Azonban a fentiekkel együtt is fontos megállapítani, hogy nem kizárólag Siklós a fő turisztikai attrakció a térségben, hanem termálfürdőjével Harkány, illetve pincéivel és boraival Villány is. Mindemellett 2020 óta hivatalosan is országos turisztikai célterületté vált a Pécs-Villány turisztikai térség, továbbá Baranya Vármegye Területfejlesztési Programjában a Siklói járás Turizmusfejlesztési zónaként került azonosításra, így még nagyobb hangsúlyt kap az a törekvés, miszerint az ezen területeken érintett településeknek (kiemelten Pécs, Harkány, Siklós, Villány városoknak) szoros együttműködésben kell a turisztikai célú tevékenységeiket összehangolniuk annak ellenére, hogy alapvetően egymás konkurensei. A korábbi „nagy turisztikai vonzerőre épülő piacfelosztási” próbálkozást fel kell, hogy váltsa az egymás célközönségének összehangolt elérése és megszólítása. A városok közti együttműködés ezen a téren ma egy „újrakezdési” folyamat elején tart. Siklós térségi szerepére vonatkozó első számú célja és a vízió egyik legfontosabb eleme, hogy Harkánnyal és Villánnyal való viszonyában a rivalizálást felváltsa a valós és szoros, szinergiákon alapuló együttműködés, s mindez Pécs irányába is kivetüljön. Ezzel a Pécs-Villány turisztikai tengely egy valós – közösen kialakított – termék és szolgáltatáscsomagokat kínáló desztinációvá fejlődhet, amelyben a szereplők nem egymástól „elhalászva”, hanem egymás attrakcióit és szálláshelyeit ajánlva, közös fejlesztési elképzelések mentén vonzzák a térségbe a turistákat az ország, Európa és a világ minden tájáról.

2.1.4. Átfogó célok

A jövőkép elérése érdekében Siklós Város Településfejlesztési Konceptiója három hosszú távú stratégiai célt jelöl ki, és ezekhez a következő beavatkozási irányokat jelölte meg:

- 1. stratégiai cél: Vonzó lakóhelyi környezet megteremtése**
  - városi infrastruktúra fejlesztése
  - humán infrastruktúra fejlesztése
  - települési környezet fejlesztése és fenntarthatóságának erősítése
- 2. stratégiai cél: Város Déli Kapu szerepének visszaszerzése, újbóli kialakítása az ország turizmusában**
  - turizmus kiszolgálására alkalmas infrastruktúra létrehozása
  - utazási célpont- imázsának visszaszerzése és erősítése
  - turisztikai termékek és szolgáltatások rendszerének kifejlesztése
  - promóció, szervezeti háttér kialakítás, civil szervezetek bevonása
- 3. stratégiai cél: Siklós gazdasági versenyképességének fokozása**
  - turizmus- és természetbarát ipari tevékenységek számára kedvező fizikai, intézményi és pénzügyi infrastruktúra kialakítása
  - vállalkozásbarát várospolitikai kialakítása
  - vállalkozók versenyképes tevékenységét elősegítő képzések, tanácsadás ösztönzése.

Középtávon három **átfogó cél** rajzolódik ki, amely a településfejlesztési koncepció hosszú távú céljaival összhangban áll, a megalapozó vizsgálat helyzetfeltárásának megállapításaira és az Unió ciklus finanszírozási forrásainak prioritásaira is reagál.

I. Gazdaság: Versenyképes, fenntartható helyi gazdaság kialakítása

Siklós adottságainak kihasználása, lehetőségei a gazdaság terén a gazdasági szolgáltatás (tanácsadás, ipari park), kereskedelem és építőipar, mezőgazdasághoz kapcsolt fejlesztések terén mutat kiaknázható potenciált, illetve a térségben a komparatív előnyök tekintetében kiemelt jelentősége van a turizmusnak, a kulturális és örökség-, a bor- és termálturisztikai kínálatnak. Tovább lépés e téren a meglévő kínálatot kiegészítő vonzerőfejlesztésben ezen belül a vallási turizmus erősítésében körvonalazható. Az átfogó célon belül a horvát térségekkel történő szorosabb együttműködés az ipar és a turizmus területén is fontos, melyet a tervezett új határátkelők nyitása és az M6-os meghosszabbítása nagyban segíthet. A cél elérése révén növekvő foglalkoztatottság, életszínvonal és nagyobb helyi iparüzési adóból származó bevételek keletkeznek.

II. Életminőség (környezet): Lakosság életminőségének javítása

Az életminőség fejlesztésére irányuló középtávú cél megvalósítása hozzájárul az egészség, az egészséges környezet, a szociális biztonság javulásához. A lakosság életminőségének alakulását jelentős mértékben befolyásolja a lakó- és a természeti környezet állapota, valamint a minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés mértéke is. A lakókörnyezet állapota nagymértékben javítható az egyes központi területek rehabilitációjával, a fenntartható városfejlesztési döntések alkalmazásával. A minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítható az egyes intézmények (egészségügyi, szociális, oktatási és igazgatási), továbbá a közműrendszerek és a közlekedési lehetőségek fejlesztése által. Kiemelt szerepet kell, hogy kapjon az energiahatékonyság, a környezet és klímavédelem.

III. Társadalom: Települési identitás, társadalmi kohézió javítása

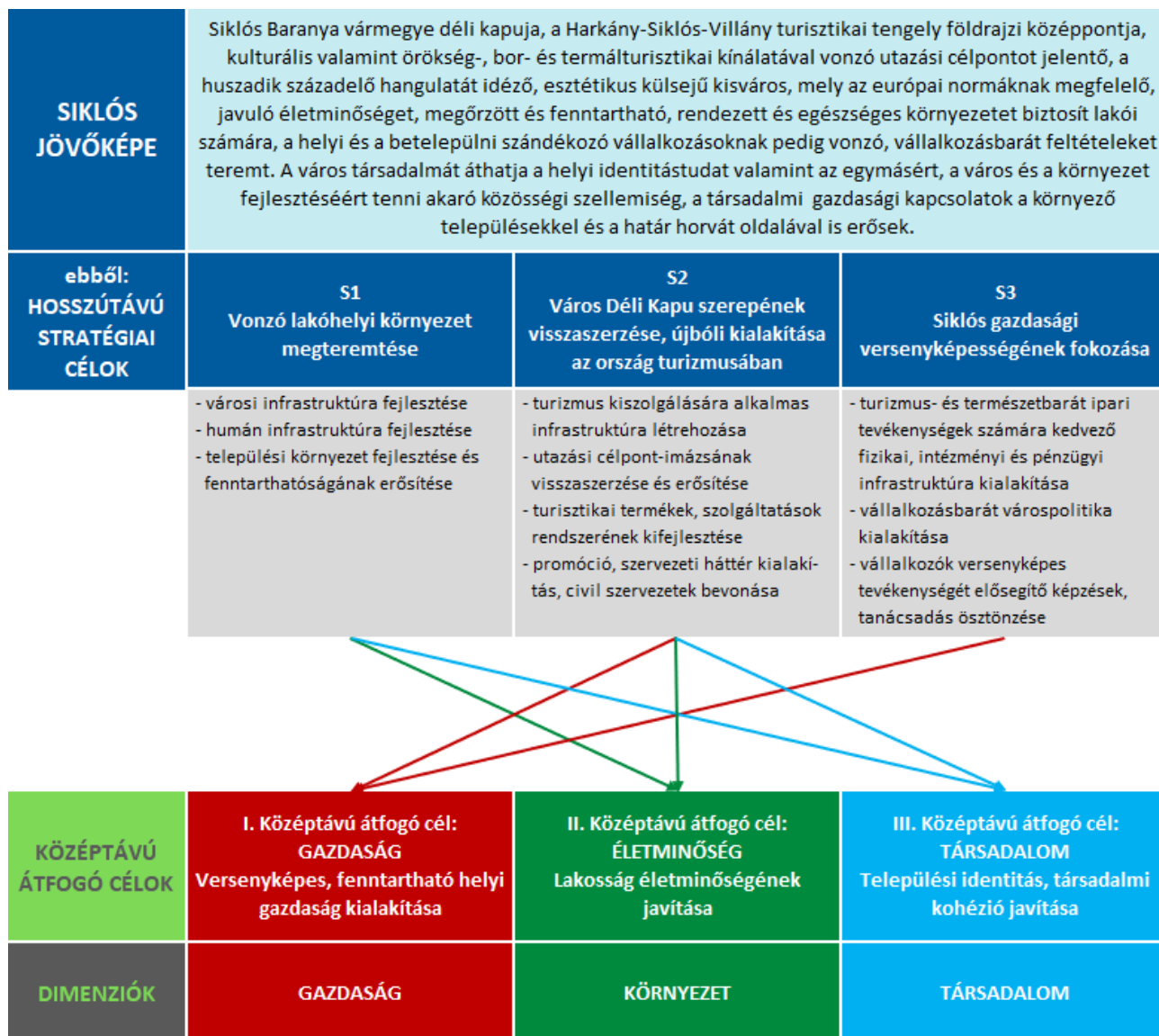
A helyzetfeltárás rámutatott, hogy kiemelten kell foglalkozni a helyiek és a város kapcsolatával. A turizmus sok lakos számára nem jelent kitörést. Az attrakciók – a vallási hitüket gyakorló, kegyhelyre eljáró katolikus hívők kivételével – olyan szolgáltatást nyújtanak, amely még a helyiek számára nyújtott kedvezménnyel se jelentenek sokat, hisz turistáknak szólnak és kevés ember költ/viselkedik úgy saját városában, mint egy turista. A helyi identitás erősítése, a közösségépítés közösségi és kulturális események támogatásával, kulturális/rekreációs/sport céllal igénybe vehető intézményi és szabadtéri helyszínek biztosításával elősegíthető. A társadalmi integrációt segítő szolgáltatások infrastrukturális feltételeinek megteremtése, szabadidős szolgáltatások kiterjesztése és az esélyegyenlőség biztosítása komoly előrelépést jelent a cél eléréséhez.

A fenti célokat a felülvizsgált településfejlesztési koncepció nem csak középtávú célként, hanem Siklós hosszú távú átfogó céljaiként azonosítja.

2.2. A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

Az előző pontban vázolt jövőkép, továbbá hosszútávú stratégiai és átfogó célok közti összefüggéseket az alábbi ábra szemlélteti:

3. ábra: A stratégiai és az átfogó célok közti összefüggések

A célrendszer meghatározásánál a funkcionális várostérség-központi szerepkörből adódó problémák, lehetőségek és feladatok feltárása megtörtént, a kialakított célrendszer egyaránt szolgálja a város és vonzáskörzete integrált fejlesztését, részben az ehhez kapcsolódó közös beavatkozások megvalósításával, valamint a városban megvalósítandó, de térségi hatású intézkedések révén. Az együttműködés tekintetében meghatározásra kerültek azon kiemelt területek, ahol közös fellépéssel lehet térségi szinten hatékony és fenntartható, a várostérség (ill. járás) egésze szempontjából előremutató eredményeket elérni, mind a társadalmi, mind a gazdasági, mind a környezeti, mind az intézményi területeken. Mindez az egész térség népességmegtartó erejének javítását, a funkcionális kapcsolatok erősödését és a gazdasági versenyképesség, kooperáció javulását segítheti térségi szinten és az egyes települések esetében egyaránt.

2.2.1. Tematikus célok

A tematikus célok a középtávú átfogó városfejlesztési célok mentén kerültek meghatározásra, amelyek főbb beavatkozási területei a gazdaság, a társadalom és a környezet (életminőség) javítása. A tematikus célok alaprendszerét a településfejlesztési koncepció határozta meg (összesen 8 db tematikus céllal), de jelen ITS felülvizsgálat során kismértékben pontosítottuk, kiegészítettük azokat. Ennek oka a fejlesztési koncepció készítése óta eltelt 5 év változásaira vezethető vissza, a megújult EU-s irányelvek (EU 2021-2027), szabályozások, egyes területek prioritizálása (pl. fenntarthatóság, reziliencia, digitális- és zöld átállás) és a külső környezeti hatások, a világjárvány és háború következményei. A megújított tematikus célrendszert az alábbi ábra szemlélteti:

4. ábra: Átfogó célok és kapcsolódó tematikus célok

I. KÖZÉPTÁVÚ ÁTFOGÓ CÉL – GAZDASÁGI DIMENZIÓ Versenyképes, fenntartható helyi gazdaság kialakítása	
T1	Gazdaságfejlesztés, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése
T2	Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés
II. KÖZÉPTÁVÚ ÁTFOGÓ CÉL - KÖRNYEZETI DIMENZIÓ Lakosság életminőségének javítása	
T3	Alapszolgáltatás (oktatás, egészségügyi- és szociális ellátás) minőségi fejlesztése
T4	Minőségi bérletlakásállomány növelése
T5	Közműrendszerek és energiahatékonyság fejlesztése, környezet és klímavédelem
T6	Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés
III. KÖZÉPTÁVÚ ÁTFOGÓ CÉL – TÁRSADALMI DIMENZIÓ Települési identitás, társadalmi kohézió javítása	
T7	Sport- és szabadidős funkciók fejlesztése, esztétikus városkép erősítése
T8	Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása

T1: Gazdaságfejlesztés, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése

A településfejlesztési koncepcióban leírtak szerint a következő Uniós ciklusban a helyi vállalkozások fejlődésével a jelenlévő gazdaság szerkezete, súlya, hozzáadott érték termelése is előnyösen változhat. Fontos célkitűzés, hogy az ehhez az európai célkitűzéshez kapcsolt gazdasági folyamatok pozitív hatásai ne kerüljék el a települést és minél inkább a városban és térségében érvényesüljenek. Ennek érdekében kiemelt cél a megnyíló források minél nagyobb fokú kihasználása, melyhez infrastruktúrafejlesztési és beruházás-, befektetés-ösztönzési, határmenti kapcsolatokra/piacokra is építő beavatkozások is szükségesek. Mindezek hozzájárulnak a helyi gazdaság diverzifikálásához és a hazai, de akár határon átnyúló szinten is versenyképes területek fejlődéséhez, új fejlődési potenciálok kialakulásához.

A tematikus célhoz kapcsolódó beavatkozások:

- Munkahelyteremtés az Ipari Park fejlesztése bázisán – új cégek Siklóstra telepítése
- Foglalkoztatási helyzet javítása Siklóson
- Imázsépítés, marketing- és kommunikációs tevékenység, programszervezés
- Szolgáltatóház felújítása és korszerűsítése
- Vásárcsarnok fejlesztése
- Volt laktanya (barnamezős) területének funkcióváltó fejlesztése

T2: Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés

Siklóson és térségében kiemelt jelentősége van a turizmusnak, a kulturális és örökség-, a bor- és termálturisztikai kínálatnak. A meglévő kínálati elemek és kiegészítő vonzerőfejlesztésben ezen belül a vallási- és az aktív turizmus erősítése jelent egyedi fejlesztési célt. A közterületek minőségi fejlesztésének folytatása, a meglévő építészeti örökségek megújítása, hasznosítása, a turisztikai szuprastruktúra (szálláshely, vendéglátás-gasztronómia, turisztikai szolgáltatások) mennyiségi és minőségi javítása Siklós esetében elengedhetetlen a fenti cél elérése szempontjából, de mindezekhez a turizmus területén is fontos a horvát térségekkel történő szorosabb együttműködés, a határon túli célközönség megszólítása.

A tematikus célhoz kapcsolódó beavatkozások:

- Siklósi Vár komplex turisztikai fejlesztése
- Tenkes-hegy komplex fejlesztése
- Felhagyott vasútvonalak turisztikai hasznosításának feltárása (kisvasút)
- Imázsépítés, marketing- és kommunikációs tevékenység, programszervezés
- Sport-szabadidős-turisztikai fejlesztések a Siklós-Harkány tengely mentén
- Volt laktanya (barnamezős) területének funkcióváltó fejlesztése
- „Camp Siklós” - komplex aktív turisztikai szálláshely és vonzerőfejlesztés a korábbi Ifjúsági tábor területén
- Thermal Spa Siklós (termálfürdő) fejlesztése-bővítése
- Lovas turisztikai infrastruktúra kialakítása a vásártér területén

T3: Alapszolgáltatás (oktatás, egészségügyi- és szociális ellátás) minőségi fejlesztése

A humáninfrastruktúra fejlesztések az életminőség javítását célzó beruházásokkal együtt hozzájárulnak a város élhetőségének, mint lakóhelyi élettérhez kapcsolódó lakosságmegtartó képesség fokozásához. A beavatkozások az elmúlt évek demográfiai és társadalmi változásai, a környezeti és technológiai fejlődés, továbbá a meglévő infrastruktúrában fellelhető hiányosságok miatt szükségesek és a minőségi fejlesztésekre helyezik a hangsúlyt. Az oktatás terén a meglévő kapacitások kihasználását segítik, az idősellátás terén a növekvő igényeket szolgálják ki.

A tematikus célhoz kapcsolódó beavatkozások:

- Nevelést és oktatást javító, támogató fejlesztések megvalósítása
- Egészségügyi alapellátás fejlesztése
- Szociális alapellátás fejlesztése
- Mária szálló felújítása (emeltszintű nyugdíjas otthon létrehozása)

T4: Minőségi bér lakásállomány növelése

Siklós (bér)lakásállományának növelésére vonatkozó cél orvosolni kívánja egyrészt a lakásállomány elöregedéséből (bontandó épületek) és/vagy az épületek nem megfelelő hasznosításából (műemléki épületek) adódó minőségi problémákat, másrészt a lakáshoz jutás mennyiségi hiányosságainak problémáját is. Az önkormányzat koordinálásában megvalósítandó bér lakásépítési program révén minden társadalmi réteg a számára megfizethető szinten juthat megfelelő lakhatáshoz. Emellett befektetői- és/vagy magánberuházások keretében új, minőségi, energiahatékony lakások/lakóépületek jönnek létre, melyek elősegítik a város lakhatási problémáinak megoldását.

A tematikus célhoz kapcsolódó beavatkozások:

- Siklós lakhatást elősegítő/támogató komplex programja
- Szegregátumok, szlömösödő területek szociális célú városrehabilitációja

T5: Közműrendszerek és energiahatékonyság fejlesztése, környezet és klímavédelem

A környezetbarát infrastruktúra fejlesztése elősegíti az épített környezet komfortosabbá tételét, a természeti környezet védelmét, ezáltal hozzájárul a lakosság egészségi állapotának, életminőségének javulásához, a társadalmi-területi különbségek mérsékléséhez. Fontos cél a városüzemeltetés hatékonyabbá és fenntarthatóbbá tétele, az energiahatékonyság és energiafüggetlenség növelése, a globális klímaváltozás hatásainak kezelése a város minden területén és minden szereplője által, továbbá a szélsőséges időjárási események negatív hatásainak megelőzése. A környezeti fenntarthatóság és a meglévő adottságok megóvása és megőrzése érdekében a fejlesztéseknél figyelembe kell venni a megváltozó klímához való alkalmazkodás és megelőzés feladatait és igényeit.

A tematikus célhoz kapcsolódó beavatkozások:

- Megújuló energiahasznosítás, energiaközösség létrehozása, energiafüggetlenség feltételeinek megteremtése
  - Épületenergetikai- és klímavédelmi fejlesztések és intézkedések megvalósítása
  - Siklós város csapadékvíz-elvezető rendszerének fejlesztése
  - Települési környezetvédelmi fejlesztések
- Másodlagos célként:*

- Szociális alapellátás fejlesztése
- Örsi Ferenc Művelődési Központ felújításának II. üteme
- Máriagyúdi Községi Ház korszerűsítése
- Szolgáltatóház felújítása és korszerűsítése
- Vásárcsarnok fejlesztése

T6: Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés

A tematikus cél elérése már középtávon szükséges ahhoz, hogy minden egyéb tematikus (rész)cél is megvalósulhasson és ezáltal a jövőképpen vázolt állapothoz közelebb kerülhessen Siklós. A közlekedés mindig is meghatározó szerepet játszott a város életében, ennek specifikus középtávon megoldandó feladatai nagyban hozzájárulnak a tehermentesítéshez, a balesetveszély csökkentéséhez és a környezeti állapothoz.

A tematikus célhoz kapcsolódó beavatkozások:

- Közlekedésfejlesztési és közlekedésbiztonsági beavatkozások
- Másodlagos célként:*
- Tenkes-hegy komplex fejlesztése

T7: Sport- és szabadidős funkciók fejlesztése, esztétikus városkép erősítése

A sport és a szabadidős funkciók kialakítása/javítása – ahol lehet, a zöldfelületek fejlesztésével összekötve – sok esetben komplex hatást fejt ki a lakosság alapvető szükségleteit kiszolgáló megfelelő életkörülmények és az egészséges környezet kialakításában. Fontos célkitűzés emiatt ezek megvalósítása, vagyis a közterületek találkozásra, társadalmi kapcsolódásokra, játékra, sportolásra és szabadidő eltöltésre alkalmassá tétele. Az esztétikus városkép igénye megjelenik a kegyeleti helyek esetében is, továbbá egy-egy településrész élhetőségét befolyásoló tényezőként kiemelt jelentőséggel bír a szlömösödő, szegregálódó utcák, városrészek területén, környezetében.

A tematikus célhoz kapcsolódó beavatkozások:

- Életminőség-javító program, a városi közterek és közparkok élhetővé tétele
- Temető és ravatalozó felújítása
- Sport-szabadidős-turisztikai fejlesztések a Siklós-Harkány tengely mentén

- Szegregátumok, szlömösödő területek szociális célú városrehabilitációja
Másodlagos célként:
- Tenkes-hegy komplex fejlesztése
- Épületenergetikai- és klímavédelmi fejlesztések és intézkedések megvalósítása

T8: Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása

A kultúrában rejlő gazdaságfejlesztő erő megfelelő hasznosítás révén jelentősen hozzájárulhat a települési identitás és társadalmi kohézió javításához, valamint az idegenforgalmi kínálat bővítéséhez. A közösségfejlesztés a népesség kötődését eredményezi és hozzájárul a tömeges érdektelenség visszaszorulásához, az egymásért, a város és környezet fejlesztéséért tenni akaró szellemiség terjedéséhez. Ugyanígy fontos a hátrányos helyzetűek, leszakadó társadalmi rétegek helyzetén is javító, a turizmusfejlesztéssel összekapcsolt és ott tervezett programok, továbbá a HEP-ben szereplő intézkedések megvalósítása.

A tematikus célhoz kapcsolódó beavatkozások:

- Örsi Ferenc Művelődési Központ felújításának II. üteme
- Máriagyúdi Községi Ház korszerűsítése
- Helyi humán fejlesztések
- Szegregátumok, szlömösödő területek szociális célú városrehabilitációja
- Hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása képzésekkel, soft típusú programokkal
Másodlagos célként:
- Mária szálló felújítása (emeltszintű nyugdíjas otthon létrehozása)

2.2.2. Horizontális célok

A város Településfejlesztési koncepciójában ún. **településfejlesztési elvek** kerültek meghatározásra, melyek a Koncepció szerint tulajdonképpen horizontális szempontoknak tekinthetők, amelyek folyamatosan szem előtt tartandóak minden projekt esetén, függetlenül attól, hogy az épp mely tematikus (rész)cél, azon keresztül pedig mely átfogó cél és a jövőkép mely elemeinek elérését segíti. Ezek tehát egy olyan szilárd bázist jelentenek, amely a célrendszeren kívül áll, mégis azzal harmóniában, azt támogató módon létezik.

A Koncepcióban azonosított településfejlesztési elvek az alábbiak:

- **Fenntarthatóság**
- Cél- és eredményorientáltság
- Partnerség
- **Rugalmasság**
- Magas fokú szakmaiság
- Átláthatóság, feddhetetlenség
- A városérdek elsődlegessége
- Kitartás
- Térségi és táji szemlélet elve
- **Esélyegyenlőség és méltányosság**

A horizontális célok az ITS-ben szereplő fejlesztési célterületeken átívelnek, vagyis az egyes beavatkozásoknak közvetlen céljaik mellett az egész társadalom számára fontos (horizontális) célok terén is eredményt kell felmutatniuk, vagy legalábbis bizonyítani kell, hogy ahol lehetett, ott megpróbálták érvényesíteni ezeket a szempontokat. Éppen emiatt az ITS tervezése során a fenti elvek közül horizontális célként azokat nevesítettük, melyek kapcsán – azon túlmenően, hogy a tervezés, megvalósítás és működtetés során szükséges szem előtt tartásuk, betartásuk – konkrét projektem, beruházási- vagy programelem tervezendő a projektfejlesztési folyamatban. Ugyanezen okból egy újabb horizontális célként azonosítottuk az **okos város törekvéseket**, melyek – alkalmazásuk esetén - a mai városfejlesztési és fenntarthatósági kihívásokra képesek támogatónak hatást gyakorolni.

A horizontális célkitűzések közös ismérvei:

- nem választhatók, azaz nem elhagyhatók, mindenhol - ahol csak lehetséges - érvényesíteni kell azokat;
- nem járulékos elemek, azaz a célrendszerben nem egy újabb felsorolt célként jelennek meg, hanem minden egyes célban integráltak;
- a fejlesztési folyamat minden szintjén és minden szereplő által teljesíteni szükséges.

SIKLÓS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK HORIZONTÁLIS CÉLKITŰZÉSEI**Esélyegyenlőség
és méltányosság****Digitális átállás,
okos város törekvések****Fenntarthatóság
és reziliencia****Esélyegyenlőség és méltányosság**

Az Európai Unió egyik hangsúlyos alapelve a nők és férfiak közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód szükségessége. A nemi alapú diszkrimináció tilalmát és a nemek közötti egyenlőség előmozdításának célját az Európai Unióról Szóló Szerződés (EUSZ) 2. és 3. cikke, az EUMSZ 8. cikke, valamint az Alapjogi Charta 21. cikke is tartalmazza. Ezen túlmenően az esélyegyenlőség elősegítésének célja jellemzően a hátrányos megkülönböztetésből – mely alapulhat nem, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékosságon, életkoron vagy szexuális irányultságon - fakadó hátrányok társadalmi szintű csökkentése, az érintett emberek társadalmi-gazdasági aktivitásának, részvételének növelése, a társadalmi szintű esélyteremtés.

További kiemelt cél a szegénység, a társadalmi kirekesztettség és a szegregáció csökkentése, a szociális és területi kohézió, a társadalmi befogadás növelése, az esélytudatosság, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű népesség társadalmi, gazdasági felemelkedésének és beilleszkedésének előmozdítása.

Az egyes beavatkozások, projektek tervezése, megvalósítása, fenntartása során figyelemmel kell lenni Siklós Helyi Esélyegyenlőségi Programjában megfogalmazott Intézkedési Tervben foglaltakra (HEP IT).

Digitális átállás, okos város törekvések

A stratégia célrendszerének horizontális szempontjaként megfogalmazásra került egy fontos és a XXI. században figyelmen kívül nem hagyható cél is, mely a város digitalizációs céljait fogalmazza meg általánosságban, az átfogó célok szintjén. Ez azt jelenti, hogy a digitális város célok pontos meghatározása minden esetben az egyes részcélok/beavatkozások szintjén kell, hogy megtörténjen és akkor, amikor a beavatkozásokhoz köthető projektek megvalósítása realizálódni látszik, hiszen a digitalizáció szintjén fél-egy év is nagyon sok változást, technikai és felkészültségbeli fejlődést hozhat.

Tehát a jövőben minden esetben vizsgálendő, hogy az adott beavatkozást érintően mennyire felkészült a város/a projektgazda/a leendő használó a digitalizációra, milyen szintű a kiindulási felkészültség és mennyire alkalmazható valamely okos város megoldás/technológia, továbbá hogy az mennyire támogatja/ esetleg gátolja az adott fejlesztést, a későbbi működtetést, fenntartást, stb. Fontos, hogy a város mindig megtalálja az adott cél/rész cél/beavatkozás és a horizontális cél keresztszétét és választ találjon arra a kérdésre, hogy milyen fő városfejlesztési célokat lehet támogatni a digitális fejlesztési célok helyes kijelölésével.

A digitális technológia alkalmazása által okozott változás (digitális átállás) a városok minden működési területén jelentkezhet. A városok digitális átállásának végső célja a város működtetésének, fenntartásának hatékonyságnövelése (adatalapú feladatszervezés és erőforrásgazdálkodás bevezetésével) elsősorban a helyi lakosság elégedettségének, életminőségének, jólétének növelése érdekében.

Az uniós városfejlesztési menetrend céljait szolgáló, digitális átállással foglalkozó partnerség keretében az uniós országok és városok az Európai Bizottsággal karöltve a közszolgáltatások hatékonyabbá tételén és a digitális átállással kapcsolatos ismeretek és tapasztalatok megosztásának javításán dolgoznak.”³

Az okos város és a digitális város fogalmi rendszere nem teljesen egyező – az okos város a technológiai megoldások alkalmazásának humán oldalát és beágyazottságát erősíti, azaz valamivel komplexebben értelmezett rendszer. Az okos városok a digitális technológiai megoldásokat a városi környezet menedzsmentjének és hatékonyságának fejlesztésére használják.⁴

Az **okos város** olyan város, amely a természeti és az épített környezetét, a digitális infrastruktúráját, valamint a települési szolgáltatások minőségét és gazdasági hatékonyságát korszerű és innovatív információtechnológiák alkalmazásával, fenntartható módon, a lakosság fokozott bevonásával fejleszti.

Az okos város alrendszerek (tematikus területek):

- 1. okos kormányzás
- 2. okos mobilitás
- 3. okos emberek
- 4. okos gazdaság
- 5. okos környezet
- 6. okos életkörülmények (humán szolgáltatások)

Az okos város megoldások csak akkor hasznosak, ha valós problémára adnak választ, azaz **nem szükségszerűen minden működési területen kell törekedni az azonnali okos átállásra**. Fontos felmérni a kiindulási felkészültséget és a már működő megoldásokat és ehhez képest megfogalmazni a digitalizációs célt, tevékenységet.

A 2021-ben közzétett *Fenntartható Városfejlesztési Stratégia* készítését támogató módszertani útmutató⁵ ide vonatkozó fejezete szerint a hazai városok felkészültség alapján az alábbi kategóriákba sorolhatók:

- városok (főleg MJV-K), ahol készült okos város koncepció/stratégia, kijelölésre kerültek a digitális fejlesztési célok. Megvalósításra került egy-egy működési alrendszer digitalizációja (pl. közösségi közlekedés, forgalomszervezés, energetikai jellegű fejlesztések, közvilágítás), elindult a városüzemeltetési platformok működtetése, készültek saját adatbázison alapuló városi mobil applikációk. A nagyobb fejlesztéseket olyan források támogatták, mint az Urban Innovative Actions program, a Norvég Alap stb., vagy a városok egyedi megállapodásokat kötöttek a szolgáltatókkal, de saját források is megjelennek ezekben a fejlesztésekben,
- valamilyen külső motivációra stratégiával rendelkező, de konkrét fejlesztéseket csak pilot projektként végrehajtó települések (ezek nem szükségszerűen MJV méretű települések),
- konkrét, esetenként rendszerszintű fejlesztésekkel rendelkező, de stratégiai háttérrel nem feltétlen bíró városok, ahol a piaci cégekkel történő együttműködés az alkalmazott üzleti modell alapja,
- a lakosság szemléletformálását, nem rendszer szintű kényelmi kiszolgálását (adott városi pontokhoz köthető nyílt wifi, okos padok, okos gyalogátkelő, választható modulokkal működtethető kész városi mobil applikációk) szolgáló megoldásokat alkalmazó városok. Ezekben az estékben többnyire a városok saját fejlesztési forrásai, a TOP/TOP Plusz zöld város felhívás, CLLD forrás volt a finanszírozó,
- a városok nem rendelkeznek sem tervekkel sem konkrét megoldásokkal, ugyanakkor a központi adminisztrációs felületet (ASP) már alkalmazza az önkormányzat.

3 https://ec.europa.eu/info/eu-regional-and-urban-development/topics/cities-and-urban-development/priority-themes-eu-cities/digital-transition-cities_hu

4 https://ec.europa.eu/info/eu-regional-and-urban-development/topics/cities-and-urban-development/city-initiatives/smart-cities_en

5 <https://www.palyzat.gov.hu/top-plusz-131-21>

Siklós e tekintetben az utolsó előtti kategóriába esik: ASP rendszert alkalmaz az Önkormányzat, közterületi okos fejlesztéseket már hajtott végre a város (térfigyelő kamerarendszer, közterületi okos padok, kölcsönözhető e-roller közlekedés) és több jelenleg futó projekt (pl. TOP_PLUSZ-1.2.1-21 Élhető település projektek) is tartalmaznak ilyen jellegű fejlesztéseket.

Fenntarthatóság, reziliencia

A környezet és természet védelme, az éghajlatváltozás mérséklése - az esélyegyenlőséghez hasonlóan - alapelveként van megfogalmazva az Európai Unió tagországi számára. Az alapelveket az EUMSZ 11. cikke, a fenntartható fejlődés elve⁶, a Párizsi Megállapodás⁷ és a „ne okozz jelentős kárt” célkitűzés határozza meg.

„Ne okozz jelentős kárt” elv: a beavatkozás/fejlesztés nem sérti jelentősen az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelet 9. cikkben meghatározott egyik környezeti célkitűzést (az éghajlatváltozás mérséklése; az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás; a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme; a körforgásos gazdaságra való átállás; a szennyezés megelőzése és csökkentése; a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása) sem, azaz nem eredményez jelentős környezeti kárt.

A **fenntarthatóság** komplex fogalom, amely alapvetően a szinten tartáson túlmutató, a hosszabb távon is hatékony működésre való alkalmasságot, felkészültséget jelent és az ehhez szükséges fejlesztések/beavatkozások meghatározásakor - a város komplexitásából adódóan – vizsgálható ökológiai, társadalmi, gazdasági-pénzügyi, technológiai megközelítésből is.

Városaink egy állandó kihívásokkal, változásokkal jellemzett külső-belső gazdasági-társadalmi és környezeti keretben működnek, mely a **rugalmas alkalmazkodóképesség (reziliencia)** követelményét vetíti előre. A városoknak, önkormányzatoknak fokozott figyelmet kell fordítaniuk arra, hogy fel legyenek készülve mind intézményi, mind finanszírozási, mind további eszközökkel a külső környezeti, gazdasági, társadalmi folyamatok hatásainak városi működésbe való beépítésére, negatív folyamatok esetén azok semlegesítésére vagy ellensúlyozására. Éppen ezért kiemelten fontos, hogy az adott település részletesen ismerje saját helyzetének sajátosságait, mely lehetőséget teremthet számára a fejlesztések szakszerű megtervezéséhez, a célok helyes meghatározásához.

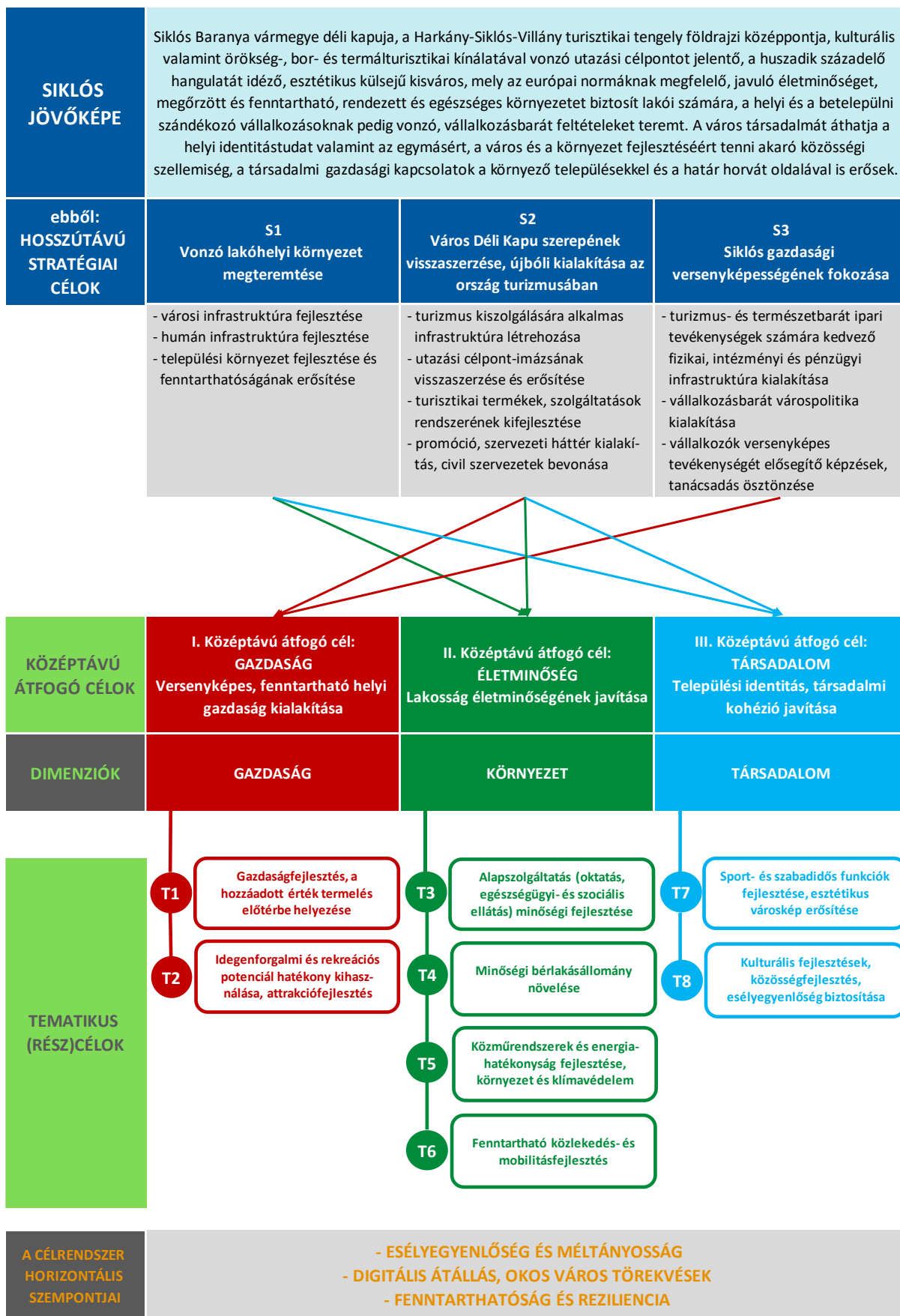
A **reziliens város** esetében kiemelkedik a település azon képessége, amelynek köszönhetően a rendszer a külső negatív hatásoknak ellenáll (abszorpciós képesség), a külső behatásokra megváltozik (transzformációs képesség), avagy a megváltozott külső körülményekhez adaptálódik (adaptációs képesség). A reziliens város rugalmasan alkalmazkodik a begyűrűző, akár sokk-szerűen megjelenő változásokra és azokat követően képes viszonylag rövid idő alatt újra működőképessé válni vagy új pályára állni. Ilyen pl. a katasztrófákkal szembeni ellenálló képesség biztosítása és a kockázat megelőzése és kezelése.

A következő összefoglaló ábra átfogóan szemlélteti Siklós város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának célrendszerét és egymásra épülését, összefüggéseit.

6 Az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlődési céljai: <https://www.ksh.hu/sdg>

7 Az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye keretében, a részes felek 21. konferenciáját követően elfogadott, az éghajlatváltozásról szóló 2015-ös Párizsi Megállapodás: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1600050.TV>

5. ábra: Siklós ITS célrendszerének összefoglaló ábrázolása

2.2.3. Területi célok

A korábbi ITS-ben még az alábbi városrészek kerültek azonosításra:

- Máriagyűd
- Északi városrész
- Déli városrész
- Külföld

A jelen ITS felülvizsgálathoz szükséges új **Megalapozó vizsgálat 3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek** című fejezete újraértelmezte Siklós településrészeit. A hivatkozott fejezet levezeti a korábbi városrészi lehatárolások helyett más – történelmi kialakulás időrendje szerinti – településrészeket nevesít azzal, hogy **klasszikus értelemben Siklós összességében két városrésze bontható:**

- **Siklós**
- **Máriagyűd**

Ha Siklós eltérő jellemzőkkel bíró településrészeit vesszük górcső alá, úgy már hét területet különíthetünk el a városban:

- történelmi városmag
- tömblakásos beépítések
- a városközpont bővülésének lakóterületei
- gazdasági területek
- városközponton kívüli intézmények
- Máriagyűd
- Tenkes-hegy (szőlőhegyi területek)

Ezek kiegészülnek a más szempontból vizsgált szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett, szlömösödő területrészekkel.

Valójában azonban ezek az eltérő időben beépült és eltérő fejlettségű, különböző társadalmi státuszú lakosok által lakott területek nem jelentenek önálló városrészeket, inkább lehetséges akcióterületként lehet őket azonosítani.

Miután Máriagyűd városrész az ITS-ben önálló akcióterületként kerül nevesítésre fókuszált és koncentrált, komplex fejlesztésének szükségessége okán, így önálló városrészi elemzése okafogyottá válik. A duplikálás elkerülése érdekében emiatt területi célok megfogalmazásától jelen ITS eltekint, hiszen a városrészek részletesebb célrendszer-elemzése az ITS következő fejezeteiben megtörténik.

3. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

3.1. A STRATÉGIAI CÉLOK ÉS PROJEKTEK ÖSSZEFÜGGÉSEI

Az ITS, mint operatív jellegű stratégia, tartalmazza azon lényeges fejlesztési jellegű beavatkozások (projektek, illetve programok) indikatív listáját, amelyek a célok eléréséhez szükségesek. **Az ITS operatív jellege nem jelenti ugyanakkor azt, hogy annak kidolgozottan és részletekbe menően, vagy akár, hogy teljes körűen kellene tartalmaznia a kitűzött céljai elérése érdekében megvalósítandó projekteket.** Fontos azonban annak szem előtt tartása, hogy a stratégia céljaihoz kapcsolódóan a megvalósítás fázisában reális lehetőség legyen konkrét projektek megvalósítására és hogy az előkészítettség különböző fázisaiban levő projektelképzelések egymáshoz optimálisan illeszkedve a lehető leghatékonyabban szolgálják a stratégia céljainak elérését.

Az ITS felülvizsgálata során – a módszertani útmutatások figyelembe vételével - az alábbi beavatkozás-típusok azonosítása történt meg:

- A **kulcsprojektek** azok a tervbe vett fejlesztések, amelyek alapvető feltételét képezik valamely (akár több) középtávú városi cél elérésének, tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem, vagy csak kismértékben érhető el. Gyakran a kulcsprojekt (ami jellemzően nagyobb összegű projekt) megvalósulása előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának vagy azok hatásai érvényesülésének. A kulcsprojekt nem feltétlenül integrált projekt, de célszerű, ha a kulcsprojekthez további projektek kapcsolódnak.
- A **hálózatos projekt** több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből áll, a város egészére vagy annak jelentős részére kiterjed, valamint a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik. A hálózatos projekt lehet integrált projekt, ez esetben az együttműködő projektelemek különböző jellegűek, más-más megvalósítójuk van.
- Az **akcióterületi projektek** egymással szinergikus hatást fejtenek ki az egybefüggő vonallal körülhatárolt akcióterületen. Az egyes projektelemek segítik más projektek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését. A projektek az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra és volumenük, valamint várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen.
- **Egyéb projektek:** a fenti kategóriákba nem tartozó, egyéb tervezett fejlesztések, amelyek egy adott városrész vagy a város egésze számára lényegesek. Olyan egyedi, pontszerű projektek, melyek a szűkebb környezetükben jelentkező helyi szintű hiányzó funkciót pótolnak, vagy meglévő funkciót fejlesztenek.

A következő táblázatban az ITS-ben meghatározott tematikus (rész)célok szintjén kerül bemutatásra, hogy teljesülésükhöz milyen beavatkozás típusok tervezése és megvalósítása javasolt/szükséges.

1. táblázat: Beavatkozás típusok a tematikus (rész)célok szintjén

CÉLOK		BEAVATKOZÁS TÍPUSOK			
Dimenziók	Tematikus (rész)célok	akcióterületi projekt	kulcsprojekt	hálózatos projekt	egyéb projekt
I. GAZDASÁG	T1 - Gazdaságfejlesztés, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése				
	T2 - Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés				
II. KÖRNYEZET	T3 - Alapszolgáltatás (oktatás, egészségügyi- és szociális ellátás) minőségi fejlesztése				
	T4 - Minőségi bérletállomány növelése				
	T5 - Közműrendszerek és energiahatékonyság fejlesztése, környezet és klímavédelem				
	T6 - Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés				
III. TÁRSADALOM	T7 - Sport- és szabadidős funkciók fejlesztése, esztétikus városkép erősítése				
	T8 - Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása				

Siklós Önkormányzata az egyes beavatkozások meghatározásakor a stratégiai célok minél hatékonyabb elérését tartotta szem előtt. Ehhez a település a fejlesztéseket úgy határozta meg, hogy azokat döntő többségében saját maga hajtsa végre, mivel így vált könnyebben tervezhetővé azok eredményes megvalósítása. Ehhez elsősorban külső – állami és európai uniós, valamint egyéb pályázati – támogatásokat is nagymértékben igénybe kíván venni.

Az ITS elsősorban az önkormányzati beavatkozásokat emeli ki, azonban a célok megvalósításába, valamint egyes beruházásokba az állami és európai uniós támogatások mellett a magánbefektetőknek is jelentős fontosságot tulajdonít, továbbá számol a lakosság, a helyi civil- és egyházi szervezetek közreműködésével is.

3.1.1. Kulcsprojektek

Siklós város 2030-ig terjedő fejlesztési időszakra vonatkozó kulcsprojektjeit azok a projektek képzik, melyeket a város elengedhetetlennek érez és amelyek nélkül a megfogalmazott átfogó célok nem, vagy csak részben tudnak teljesülni.

Az előző fejezetrészen bemutatott „Beavatkozás típusok a tematikus (rész)célok szintjén” elnevezésű táblázatból jól látszik, hogy minden egyes középtávú célterület, dimenzió (**gazdaság, környezet, társadalom**) céljainak eléréséhez szükséges kulcsprojekt(ek) azonosítása.

Össességében **3 db kulcsprojekt** került meghatározásra, ebből:

- 2 db a gazdaságfejlesztési cél
- 1 db pedig mindhárom középtávú cél

elérését szolgálja.

Az alábbi táblázat mutatja be a kulcsprojektként nevesített beavatkozásokat a hozzájuk köthető tematikus (rész)célokkal és rövid értelmező leírással együtt:

2. táblázat: Siklós kulcsprojektjei

Projekt típus	Ssz.	Beavatkozás	Beavatkozás rövid tartalma	Kapcsolódó tematikus (rész)cél
Kulcsprojekt	1.	Munkahelyteremtés az Ipari Park fejlesztése bázisán – új cégek Siklóstra telepítése	A Siklósi Ipari Park fejlesztése (terület és infrastruktúrabővítés). 8 hektár ipari terület kialakítása (a területen a befektetői igényeknek megfelelően 0,5-5 hektár közötti ipari telephelynek alkalmas ingatlanok kialakítása). Önkormányzati beruházásban bérbeadható (alapvetően gépipari/ műanyagipari/ könnyűipari termelőtevékenység befogadására alkalmas) ipari csarnokok, továbbá raktrácsarnok építése.	T1 Gazdaságfejlesztés, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése
Kulcsprojekt	2.	Siklósi Vár komplex turisztikai fejlesztése	Siklósi Vár felújítás IV. üteme (szálláshely és étterem fejlesztés) A Siklósi Vár területén a második világháború után szállodát és éttermet is működtettek. Az ezek iránti igények napjainkban újra jelentős mértékben megnövekedtek, így a vár IV. ütemű felújítása keretében étterem- és szálláshely-fejlesztési projekt megvalósítása tervezett a mai kor követelményeinek megfelelően, de szem előtt tartva a műemlékvédelmi előírásokat és a történelmi múlt értékeinek megőrzését. Nem csupán a meglévő várépület adta lehetőségekkel élve, de szükség (pl. megtérülési/gazdaságossági okok) esetén akár új szárny építésével is megvalósítható a beavatkozás. A szálloda-funkciót kiegészítő elemek között felmerült a „Pannon borrhíó bormúzeum”, a „A Batthyányiak kora” kiállítás életre hívása, a kisgyermek számára aktív élményt biztosító funkció kialakítása, amely a várkertben megtalálható szolgáltatásokat egészítené ki zárt térben/fedett helyen. Továbbá az interaktív kiállítás-fejlesztés sem maradhat el a beruházás során. Emellett - eleget téve a Hegyközség és a Borút közös szakmai elvárásának - nemzetközi konferenciák megtartása, ehhez pedig méltó helyszín biztosítása is a fejlesztési célok között szerepel.	T2 Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés

Projekttypus	Ssz.	Beavatkozás	Beavatkozás rövid tartalma	Kapcsolódó tematikus (rész)cél
Kulcsprojekt	3.	Tenkes-hegy komplex fejlesztése	A Tenkes-hegy komplex, aktív turisztikai célú fejlesztése a Siklói Gazdaságfejlesztési Program egyik kiemelt eleme. A beavatkozás Siklós és Máriagyűd integrációját, közös fejlődését szolgálja, javítja a településrészek közötti mindennapi élet gyakorlatát. Ennek egyik eleme a turisztikai céllal megvalósuló út- és kerékpárút fejlesztés, továbbá a Tenkes-hegyi turistautak fejlesztése (pl. kitáblázása), amely teljes mértékben kiszolgálja a helyi lakosság igényeit is. Az ún. „kínáló pincesor” kialakítása, melynek célja, hogy egy olyan borturisztikai szolgáltatás jelenjen meg a hegyen, amely kiegészíti a régiós szolgáltatásokat, illetve egyedi arculatot ad a Tenkes-hegy kínálta borturisztikai élményeknek. A fejlesztési program kiemelt eleme kilátó építése a Tenkes-hegyen, továbbá a Csodabogyó Tanösvényhez kapcsolható szolgáltatásbővítő fejlesztések megvalósítása. Máriagyűd – Siklós határában lévő Szentkút pihenőhely minőségi és turistabarát fejlesztése. Mindehhez kapcsolódóan Máriagyűdi és Siklói kitekintéssel az alábbi (formálódó) fejlesztési javaslatok is ide értendők: - Zarándokok útja tanösvény (Siklói sportpályától – Epres út - Máriagyűdi templomig) - Máriagyűdi Lovas pihenő - erdei játszótér, kültéri fitness park, lombkorona tanösvény létesítése	T2 Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés T7 Sport- és szabadidős funkciók fejlesztése, esztétikus városkép erősítése T6 Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés

3.1.2. Hálózatos projektek

A következő táblázat Siklós város hálózatos projektként azonosított 14 db beavatkozását mutatja be a hozzájuk köthető tematikus (rész)célokkal és rövid értelmező leírással együtt:

3. táblázat: Siklós hálózatos beavatkozásai

Projekt típus	Ssz.	Beavatkozás	Beavatkozás rövid tartalma	Kapcsolódó tematikus (rész)cél
Hálózatos projekt	1.	Nevelést és oktatást javító, támogató fejlesztések megvalósítása	Siklói Óvoda és Bölcsőde teljes körű felújítása, energetikai korszerűsítése. Az épületek minőségi fejlesztésével, a fűtés, villamos hálózat, komplett gépészet felújításával, korszerű eszközök beszerzésével a szolgáltatás színvonalának és az intézményi dolgozók munkakörülményeinek javítása. Az energetikai korszerűsítés révén a működési költségek csökkentése (Köztársaság téren és a Dózsa utcában). Középiskolák (gimnázium, szakiskola) korszerűsítése. Fontos a jó hírű és diákokat vonzó középfokú oktatás megtartása, fejlesztése, az ehhez szükséges modern oktatási körülmények biztosítása, ehhez a Tankerületi és Szakképzési Centrum fenntartásában lévő intézmények infrastrukturális fejlesztése, épületfelújítás, eszközbeszerzés, modern oktatási segédeszközök vásárlása, stb. A könyvtári intézményrendszer tanulást segítő infrastrukturális fejlesztése. Tanulási célokra alkalmas helyiségek felújítása, valamint korszerű IKT infrastruktúra megteremtése a tanuláshoz, kompetenciafejlesztéshez, képzésekhez és a könyvtári szolgáltatásokhoz kapcsolódóan. Intézményi konyhák felújítása. Az iskolai közétkeztetést ellátó épület energetikai fejlesztése, a szellőzőrendszer-, fűtés-, vízvezetékrendszer és a homlokzat felújítása mellett a belső burkolatok cseréje is tervezett. Iskolai sportlétesítmények felújítása (Kanizsai Dorottya Ált.Isk. sportcsarnoka, Gimnázium sportcsarnoka). Leromlott, felújítandó iskolai létesítmények állapotjavítása a mindennapos testnevelés feltételeinek biztosítása és az egészségmegőrzés érdekében. Fontos minden létesítmény funkcionális kihasználtsága. Volt kollégium (jelenleg zeneiskola) felújítása. A jelenleg zeneiskolaként is funkcionáló épület energetikai korszerűsítése, illetve a teljes tetőszigetelése tervezett. Tankerületi beruházás keretében folyamatban van a volt kollégiumi épületrész funkcióerősítő fejlesztése (Baranya Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Siklói Tagintézmény - az SNI-s gyermekek támogató oktatásának, fejlesztésének helyt adó intézmény - fejlesztése).	T3 Alapszolgáltatás (oktatás, egészségügyi- és szociális ellátás) minőségi fejlesztése

Projekt típus	Ssz.	Beavatkozás	Beavatkozás rövid tartalma	Kapcsolódó tematikus (rész)cél
Hálózatos projekt	2.	Foglalkoztatási helyzet javítása Siklóson	Foglalkoztatási helyzet javítása Siklóson, foglalkoztatási projekteken (pl. paktum projekt) való részvétel, képzések, programok szervezése, feltételek biztosítása, koordináció.	T1 Gazdaságfejlesztés, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése
Hálózatos projekt	3.	Siklós lakhatást elősegítő/támogató komplex programja	A beavatkozás egyik része az önkormányzati bérlakásprogram , mely elsősorban az önkormányzati tulajdonban álló/kerülő, rossz állapotú ingatlanok szükségszerű felújításával, komfortosításával, illetve a felújításra alkalmatlan épületek lebontásával, helyükön újak építésével valósítja meg a bérlakásállomány növelését azzal a céllal, hogy szakembereknek biztosítson lakhatást, a fiatalokat helyben tartsa, életkezdésüket támogassa, a lakosságát megtartsa és növelje, az átmeneti lakhatást biztosítsa az arra rászorulóknak számára, stb. A beavatkozás másik része új, lakásépítésre alkalmas területek kijelölését, alapinfrastruktúra kiépítését célozza, ezzel új épületek (társasházak és kertvárosias jellegű családi házak) építésére biztosít lehetőséget (pl. a régi "cirkusztéren", Máriagyűdön a Pécsi út mellett, stb.)	T4 Minőségi bérlakásállomány növelése
Hálózatos projekt	4.	Életminőség-javító program, a városi közterek és közparkok élhetővé tétele	A városi épülethomlokzatok, térfalak, a közterületek és különösen a közparkok fejlesztésével, az aktív szabadidő eltöltéséhez szükséges körülmények és infrastruktúra megteremtésével elsősorban a városiak számára kívánjuk az életminőséget javítani . A program évenkénti bontásban, elsősorban önkormányzati forrásból valósul meg, melyet civil kezdeményezések egészíthetnek ki. HEP-ben szereplő intézkedések megvalósítása. A település egészére vonatkozóan, az infrastruktúra, a közintézmények, közterületek, utak, járdák akadálymentessége nem kielégítő. Szükséges olyan felújításokat, fejlesztéseket megvalósítani, mely orvosolja ezeket a hiányosságokat. További projektelemek: - A lakóterületek köztereinek rehabilitációja - Térfigyelő kamerarendszer fejlesztése - Utcafásítások rehabilitációja, bővítése - Új közösségi-sport-szabadidős terek kialakítása zöldterület megújítással	T7 Sport- és szabadidős funkciók fejlesztése, esztétikus városkép erősítése
Hálózatos projekt	5.	Felhagyott vasútvonalak turisztikai hasznosításának feltárása (kisvasút)	A vármegyében több olyan felhagyott vasútvonal is található, melyeken vasúti közlekedés már nem bonyolódik, de az infrastruktúra még nem lett felszámolva, rendelkezésre áll. Hosszútávú fejlesztési célként érdemes foglalkozni a meglévő hálózatok pl. turisztikai célú hasznosításának lehetőségével, pl. az Ormánság (Sellye) és Villány irányába kisvasút működtetésének elindításával.	T2 Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés

Projekt típus	Ssz.	Beavatkozás	Beavatkozás rövid tartalma	Kapcsolódó tematikus (rész)cél
Hálózatos projekt	6.	Közlekedésfejlesztési és közlekedésbiztonsági beavatkozások	Belterületi utak fejlesztése. Közlekedésbiztonsági fejlesztések (pl. forgalomcsillapító sziget építése az 5701. j. összekötő úton, Máriagyúd nyugati határában, Szolgáltató ház előtti körforgalom és közlekedést érintő komplex program). Déli elkerülést biztosító útfejlesztés. Belvárost tehermentesítő 5712-es út-átkötés megépítése. Magyar Közút állami útfejlesztései: összesen közel 3 km hosszon, egyik szakasza Matty irányába a Gordisai út-Postaszállás területet érintve, másik szakasza a Széchenyi utcától az elkerülő Villányi-csomópontjáig. Kerékpáros közlekedés infrastrukturális fejlesztése (pl. Siklós-Máriagyúd-Nagyharsány/Villány szakaszon). Parkolási feltételek javítása (Vár környékén, a város forgalmasabb és zsúfolt közterületein, központjaiban, közintézmények környezetében). Siklós Fenntartható Városi Mobilitási Tervének (SUMP) elkészítése. Alternatív közlekedési módok, rendszerek elterjesztése: pl. bérelhető elektromos kerékpár, roller, stb. Elektromos busz beszerzése a fenntartható közlekedés és mobilitás fejlesztése érdekében.	T6 Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés
Hálózatos projekt	7.	Megújuló energiahasznosítás, energiaközösség létrehozása, energiafüggetlenség feltételeinek megteremtése	Naperőmű (napelem park) építése A tervezett (max. 499 kWh teljesítményű) kiserőmű évente kb. 600 000 kWh villamos áram termelésére képes, melyet elsősorban a közszolgáltatások-központok villamosenergia felhasználás kiváltására fog használni a város, de felmerül energiaközösség alapítása is, amennyiben a jogi szabályozási körülmény és egyéb feltétel biztosítottá válik a megvalósítás idejére. Termálvíz hasznosítása Siklós Város Önkormányzatának tulajdonában van az Egyházasharaszttiban a 018/3-as helyrajzi számon található K-6 kataszteri számú EH-1 jelű termálkút, melyből a vízjogi létesítési engedély szerint percenként maximum 3200 liter 33,2 Celsius fokos víz termelhető ki. A kútból a víz egy kb. 7.3 km hosszú vezetéken érkezik Siklóra. A termálvíz jelenleg alulhasznosított. A város tulajdonában lévő megújuló energia hasznosítása az intézményi energiaköltségek csökkentését célozza. Geotermikus vagy egyéb megújuló/alternatív energia hasznosítása A távhőszolgáltatás kiterjesztése, klímabarát fűtési rendszer fejlesztése.	T5 Közműrendszerek és energia-hatékonyság fejlesztése, környezet és klímavédelem

Projekt típus	Ssz.	Beavatkozás	Beavatkozás rövid tartalma	Kapcsolódó tematikus (rész)cél
Hálózatos projekt	8.	Épületenergetikai- és klímavédelmi fejlesztések és intézkedések megvalósítása	Siklós Klímastratégiájában meghatározott intézkedések megvalósítása, érvényesítése <u>Kibocsátáscsökkentő beavatkozások</u> Az önkormányzati tulajdonú épületek energetikai modernizálásának és finanszírozásának megtervezése, az önkormányzati flotta klímatudatossá tétele, elektromos autótöltők gyarapítása. A városi magánlakások, az ipari, szolgáltató és kereskedelmi épületek energetikai megújításának forrástérképezése. A városi hulladékgazdálkodás, a mezőgazdasági tevékenység ÜHG-kibocsátás csökkentési tervének elkészítése. <u>Alkalmazkodást növelő, adaptációs akciók</u> Klimatizált utcák, nyilvános létesítmények hálózatának létrehozása. Tervek, stratégiák, útmutatók elkészítése (klímabarát csapadékgazdálkodási terv, ZIFFA, allergén növényhatározó, közterület kiültetési terv, turizmusfejlesztési stratégia, klímaálló műemlékfelújítási terv, stb.). A város közterületi allergén növényeinek cseréje. <u>Szemléletformáló intézkedések</u> Klímatudatos Siklós arculatterv, figyelemfelkeltő eszközök, Klímaplatform működtetése, Klímafinanszírozási Hálózat létrehozása, klímatudatos lakásfelújítási tájékoztató készítése. Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése - Siklós, Kossuth tér 3. telephely energetikai korszerűsítése - Intézmények világítóberendezéseinek cseréje, energiatakarékos világításkorszerűsítés A leromlott állapotú társasházi és magántulajdonú lakóépületek homlokzati felújítása, energetikai korszerűsítése. Fenntartható épületüzemeltetés Önkormányzati épületüzemeltetési rendszerek fejlesztése, "smartosítása", okosmérők telepítése, mérő-optimalizáló-megtakarítást eredményező folyamatok alkalmazása, stb.	T5 Közműrendszerek és energia-hatékonyság fejlesztése, környezet és klímavédelem T7 Sport- és szabadidős funkciók fejlesztése, esztétikus városkép erősítése
Hálózatos projekt	9.	Siklós város csapadékvíz-elvezető rendszerének fejlesztése	Siklós és Máriagyűd területén a vízelvezetők nagyobb része felújításra szorul, többségük nyílt, burkolatlan medrű. A nyílt vízelvezető csatornák felújítása érinti az árkok műtárgyait, hidakat, kapubejárókat.	T5 Közműrendszerek és energia-hatékonyság fejlesztése, környezet és klímavédelem

Projekttypus	Ssz.	Beavatkozás	Beavatkozás rövid tartalma	Kapcsolódó tematikus (rész)cél
Hálózatos projekt	10.	Települési környezetvédelmi fejlesztések	Települési inert hulladéklerakó kijelölés, rekultiváció A volt téglagyári területen lévő - még működő - inert hulladéklerakó majdani rekultivációja, új lerakóhely(ek) kijelölése, az illegális hulladéklerakás visszaszorítása. Hiányzó szennyvízvezeték hálózati szakaszok kiépítése A város néhány külterületi részén még megoldatlan a szennyvízelvezetés, ezen területeken szükséges a szennyvízvezeték-hálózat kiépítése (pl. Postaszállás). Vízellátás, vízmegtartás szabályozása A Várkertben, az élhető és zöldváros projektek területein, önkormányzati területeken, összefüggő zöldterületeken, stb. a csapadékvizek helyben tartása, a víz visszatartás, hasznosítás, a folyamatos vízellátás biztosítása érdekében. Új vízadó kút fúrása Jelenleg 2 db víztermelő kút biztosítja Siklós ellátását. A biztonságos vízellátás érdekében a város szükségesnek érzi a kutatási tervben kijelölt/javasolt kutak (tartalék kút) fúrását. Város alatti pincerendszer feltérképezése, feltárása A településen feltáratlan pincerendszer található városszerte, melyek talajmozgásra érzékeny területeket is érintenek, ezért fontos, hogy mielőbb megtörténjen a felmérésük és károkozást megelőző vizsgálatuk.	T5 Közműrendszerek és energia-hatékonyság fejlesztése, környezet és klímavédelem
Hálózatos projekt	11.	Imázsépítés, marketing- és kommunikációs tevékenység, programszervezés	Turisztikai célú rendezvények - Szezonindító Városnapok - Várfesztivál - gasztronómiai és kulturális fesztivál - Értékfesztivál - Szüreti- és borfesztivál - Aktív turisztikai rendezvények, évente megrendezett "versenyek" (Villány-Harkány-Ormánság tengelyen és irányban, a köztes települések együttműködésében, határon átnyúlóan Horvátország felé) Programfejlesztés, mellyel a helyiek büszkén azonosulnak, de jelentős idegenforgalmi vonzerőt is jelent. Máriagyűdi egyházi tevékenység (búcsúk) állandó városi kiegészítő programok szervezése: Állandó jellegű programnak minősül a Máriagyűdi Kegyetemplomhoz fűződő eseménysorozat (pl. búcsúk), melyekre Siklós városa is szeretne rákapcsolódni, kiegészítő programokat megszervezni. Fontos az innovatív és korszerű marketingeszközök alkalmazása befektetésösztönzés céljából és/vagy a vonzó városkép megtartása, illetve a turisztikai fejlődés érdekében. Horvát nyelvű marketing eszközök használata, utazási irodákkal való együttműködések a népszerűsítés és a látogatószám, valamint a vendégéjszakák számának növelése érdekében.	T2 Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés T1 Gazdaságfejlesztés, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése

Projekttypus	Ssz.	Beavatkozás	Beavatkozás rövid tartalma	Kapcsolódó tematikus (rész)cél
Hálózatos projekt	12.	Helyi humán fejlesztések	Közösségi programok szervezése, melyek középpontjában az értékek és élmények filozófiája áll, valós helyi gyökerekkel, identitással.	T8 Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása
Hálózatos projekt	13.	Szegregátumok, szlömösödő területek szociális célú városrehabilitációja	Szükséges a 2023-ban befejezett Siklós-Váralja szociális városrehabilitációs projekt folytatása, a projekt keretében a Váralján és környezetében még el nem végzett, de szükséges fejlesztések, beruházások, nyomonkövetés (pl. ingatlanvásárlás, közterületfejlesztés, lakásprogram, szociális munka, stb.) folyamatos megvalósítása. Ezen túlmenően a KSH által azonosított további szegregátumok (2022-es népszámlálási adatok alapján felülvizsgálandó!) kezelése, felzárkóztató programok megvalósítása, az érintett területek és a hátrányos helyzetű lakosság további leszakadásának megállítása, integrálása.	T4 Minőségi bérlakásállomány növelése T8 Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása T7 Sport- és szabadidős funkciók fejlesztése, esztétikus városkép erősítése
Hálózatos projekt	14.	Hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása képességekkel, soft típusú programokkal	Területi együttműködés fejlesztése (Járási Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata) A Járási Esélyteremtő Program 2015-ben készült, az önkormányzat szükségesnek érzi ennek frissítését, újraalkotását a területi együttműködések fejlesztése érdekében. HEP-ben szereplő intézkedések megvalósítása A közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek megteremtése A szegregátumokban és a szegregációval veszélyeztetett területeken nincsenek közösségi szerveződések. Settlement típusú szociális munka megteremtése a szegregátumokban és a szegregációval veszélyeztetett területeken. Kora gyermekkori, gyermekkori és formális oktatáson kívüli fejlesztés és oktatás fejlesztés (szegregált/szlömösödő területeken, nevelési-oktatási intézményekben). Szülői kompetenciák fejlesztése. Nők esélyegyenlőségét célzó intézkedések megvalósítása. A civil, egyházi, társadalmi szervezetek szerepvállalásának erősítése az idők ellátásában. Otthoni ellátás erősítése. Siklói Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálata, átdolgozása. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége érdekében komplex akadálymentesítési terv elkészítése. Fogyatékkal élők helyzetével összefüggésben, statisztikai adatok és szakmai anyagok egységes szempontrendszer szerinti összegyűjtése.	T8 Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása

3.1.3. Akcióterületi projektek

3.1.3.1. Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával

A korábbi ITS szerinti akcióterületi lehatárolás a jelen felülvizsgálat során nagymértékben módosul: a városban négy helyett csupán három darab akcióterület kerül kijelölésre. Az Ipari Park a jövőben kulcsprojektként lesz nevesítve, a korábbi Városházakörnyék akcióterület kibővül és Belváros akcióterületként jelenik meg, ezáltal megszűnik a Lakótelep akcióterület. Kisebb lehatárolási korrekcióval megmarad a Várkerület és Váralja akcióterület. Máriagyűd már a 2008-as IVS-ben is lehatárolásra került, azonban az előző ITS nem azonosította akcióterületként, most viszont - a településrészt érintően tervezett beavatkozások koncentráltsága miatt - a városrész újra akcióterületi szintű figyelmet kap a stratégiában.

Az egybefüggő vonallal körülhatárolt akcióterületeken végbemenő fejlesztések egymással összehangoltan valósulnak meg, szerepük a kijelölt akcióterület meghatározott funkciójának, irányultságának, céljának megfelelő, fókuszált fejlesztése. A tervezett beavatkozások, projektek az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra és volumenük, valamint várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen.

Az akcióterületek kijelölése az alábbi szempontok figyelembe vételével történt:

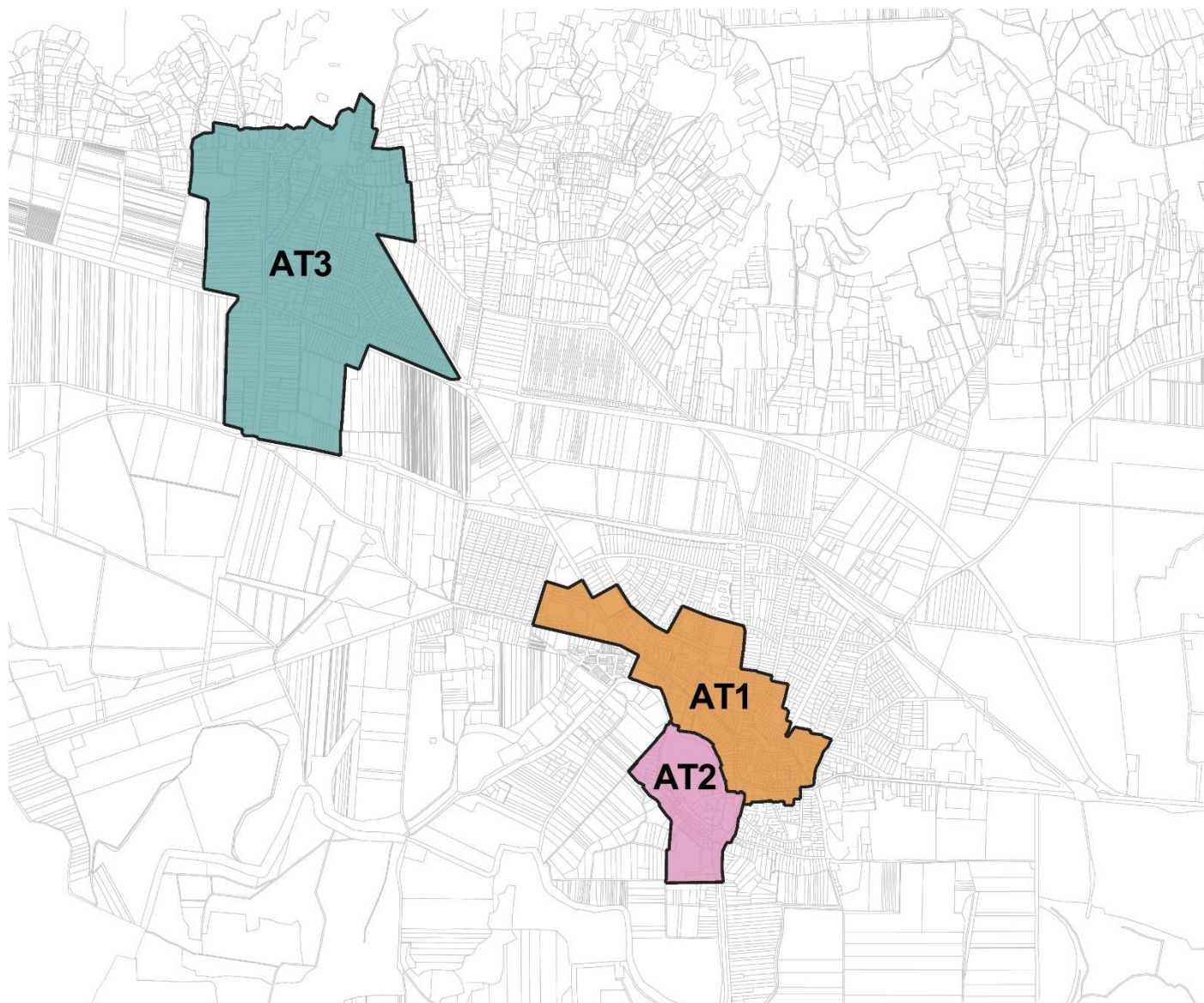
- A megalapozó vizsgálat megállapításai indokolják az adott terület komplex, fókuszált fejlesztését
- Az önkormányzat 2030-ig konkrét beruházást tervez a területen
- A funkciókkal való ellátottság, a kihasználtság mértéke (alulhasznosított területek megléte) és a területben rejlő potenciál indokolják az egymással összehangolt, egymásra épülő, szinergikus beavatkozások megvalósítását
- Az akcióterület mérete lehetővé teszi, hogy a fejlesztések megfelelő koncentrációban valósuljanak meg, így biztosítva a kívánt eredményeket
- Az akcióterület egy településfejlesztési egységként értelmezhető
- A társadalmi, gazdasági, környezeti, és fejlesztéspolitikai tényezők mellett fizikailag is egyértelműen lehatárolható terület

Az ITS a fenti szempontok figyelembe vételét követően az alábbi három akcióterületet jelöli ki:

1. **AT1 – Belváros akcióterület** (Siklós Városházakörnyéke, kiegészítve a Felszabadulás utca végéig terjedő városi területtel, a Köztársaság térrel, ahol számos intézményi-ellátási-szolgáltatási funkció érhető el, mely a belvárosi szolgáltatási-kiszolgáló funkcióhoz kapcsolódik)
2. **AT2 – Várkerület és Váralja akcióterület** (fő funkciója és fókusza a turizmus, kiemelt célja Siklós koncentráltan elérhető turisztikai kínálatának és szolgáltatásainak minőségi és mennyiségi fejlesztése, területén található a Vár és a Várkert, a termálfürdő, a megújuló Váralja és a kórház)
3. **AT3 – Máriagyűd akcióterület** (Siklós-Máriagyűd városrészt foglalja magában, ahol a tervezett beavatkozások megvalósításával kívánja a város elérni a településrész reintegrációját és az erősebb, oda-visszaható kapcsolat/kapcsolódás megteremtését)

A következő oldalon a kijelölt akcióterületek településen belül elfoglalt helyüket bemutató, áttekinthető térképi bemutatása látható.

6. ábra: A Siklóson lehatárolt fejlesztési akcióterületek áttekintő ábrázolása

AT1

Belváros akcióterület

AT2

Várkerület és Váralja akcióterület

AT3

Máriagyúd akcióterület

3.1.3.2. Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása

AT1: Belváros akcióterület

4. táblázat: Siklós AT1 – Belváros akcióterület beavatkozásai

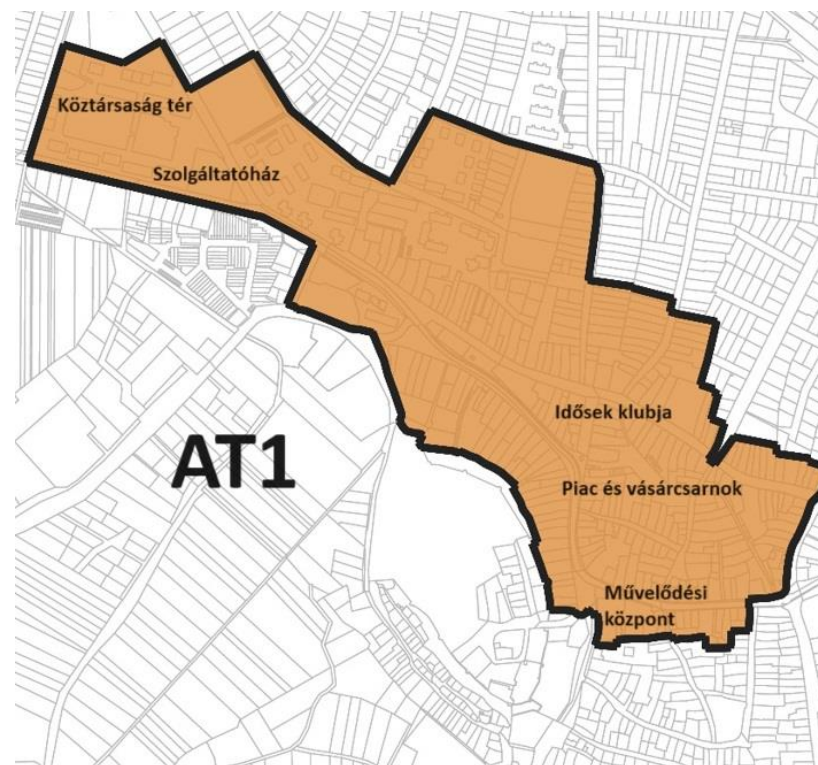
Projekttypus	Ssz.	Beavatkozás	Beavatkozás rövid tartalma	Kapcsolódó tematikus (rész)cél
Akcióterületi projekt	1.	Egészségügyi (alap)ellátás fejlesztése	Az önkormányzat tulajdonában lévő épületben az orvosi ügyelet fejlesztése és a fogorvosi alapellátásnak helyt adó rendelő kialakítása és felújítása, akadálymentesítése, szolgálati lakások létesítése, ellátási színvonal minősége korszerűsítése infrastruktúra-fejlesztéssel és eszközbeszerzéssel.	T3 Alapszolgáltatás (oktatás, egészségügyi- és szociális ellátás) minőségi fejlesztése
Akcióterületi projekt	2.	Szociális alapellátás fejlesztése	A Siklói Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ Idősek Klubja épületének felújítása, energetikai korszerűsítése, akadálymentesítése, az idős és demens emberek nappali ellátása szolgáltatási színvonalának növelése.	T3 Alapszolgáltatás (oktatás, egészségügyi- és szociális ellátás) minőségi fejlesztése T5 Közműrendszerek és energia-hatékonyság fejlesztése, környezet és klímavédelem
Akcióterületi projekt	3.	Örsi Ferenc Művelődési Központ felújításának II. üteme	A beavatkozás keretében rövidtávon a nagyterem minőségjavító korszerűsítése (festés, parketta csiszolás és lakkozás, világítótestek cseréje, karzaton beépített ülőhelyek kialakítása, kerékpártámasz elhelyezése) és eszközbeszerzés valósulhat meg. Ezen túl elsősorban energetikai és fenntartható épületüzemeltetést célzó korszerűsítések megvalósítása szükséges a Művelődési Központ épületén és közvetlen környezetében, továbbá szükséges a város egyetlen színháztermének hang- és fénytechnikai eszköz-korszerűsítése is, mely a minőségi közművelődési programok lebonyolítását, az állami és nemzeti ünnepek méltó megemlékezését szolgálja.	T8 Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása T5 Közműrendszerek és energia-hatékonyság fejlesztése, környezet és klímavédelem
Akcióterületi projekt	4.	Szolgáltatóház felújítása és korszerűsítése	A Köztársaság tér 8. sz. alatti Szolgáltatóház fejlesztése során megvalósul az épület szigetelése, nyílászárók cseréje, a villamos és gépészeti hálózat cseréje, vizesblokkok felújítása, energetikai korszerűsítése és az ingatlan akadálymentesítése. Továbbá megvalósul a Szolgáltató ház előtti térrekonstrukció és parkoló kialakítás Siklós városában.	T1 Gazdaságfejlesztés, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése T5 Közműrendszerek és energia-hatékonyság fejlesztése, környezet és klímavédelem

Projekttypus	Ssz.	Beavatkozás	Beavatkozás rövid tartalma	Kapcsolódó tematikus (rész)cél
Akcióterületi projekt	5.	Vásárcsarnok fejlesztése	A beavatkozás keretében az épület energetikai korszerűsítésére kerülne sor, a projekt révén pedig helyi termelők és vállalkozások termékeinek értékesítése valósulna meg egy színvonalasabb kiszolgálóhelyen. Megtörténik a belső tér átalakítása, fejlesztése (szellőzőrendszer beépítése, fűtőkorszerűsítés, biztonságvédelem), a külső elárúsító helyek modernizálása, területrendezés és eszközfejlesztés (pl. takarítógép).	T1 Gazdaságfejlesztés, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése T5 Közműrendszerek és energia-hatékonyság fejlesztése, környezet és klímavédelem

Fentiekén túl az akcióterületi fejlesztések között megjelennek az alábbi hálózatos projektek is:

- H1: Nevelést és oktatást javító, támogató fejlesztések megvalósítása
- H2: Foglalkoztatási helyzet javítása Siklóson (soft típusú)
- H4: Életminőség-javító program, a városi közterek és közparkok élhetővé tétele
- H6: Közlekedésfejlesztési és közlekedésbiztonsági beavatkozások
- H8: Épületenergetikai- és klímavédelmi fejlesztések és intézkedések megvalósítása
- H11: Imázsépítés, marketing- és kommunikációs tevékenység, programszervezés (soft típusú)
- H12: Helyi humán fejlesztések (soft típusú)

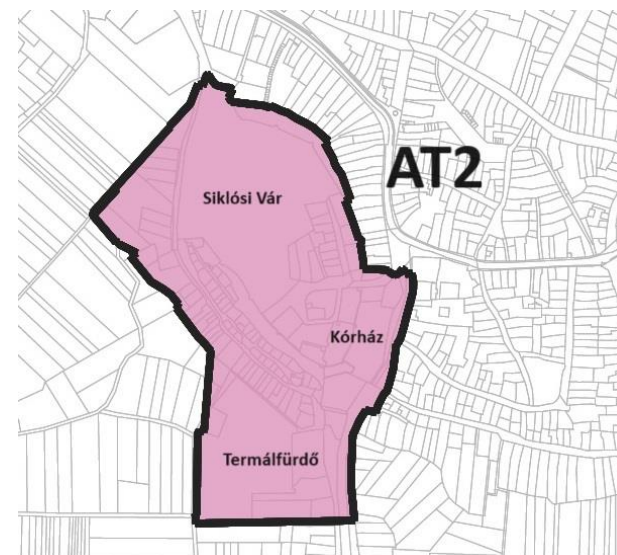
AT2: Várkerület és Váralja akcióterület

5. táblázat: Siklós AT2 – Várkerület és Váralja akcióterület beavatkozásai

Projekt típus	Ssz.	Beavatkozás	Beavatkozás rövid tartalma	Kapcsolódó tematikus (rész)cél
Akcióterületi projekt	1.	Egészségügyi (alap)ellátás fejlesztése	A Siklói Kórház fejlesztése (állami beruházás keretében, pontos műszaki-szakmai tartalom jelenleg nem ismert).	T3 Alapszolgáltatás (oktatás, egészségügyi- és szociális ellátás) minőségi fejlesztése
Akcióterületi projekt	2.	Thermal Spa Siklós (termálfürdő) fejlesztése-bővítése	Elsősorban a fürdő vonzerejét növelő, kínálatbővítő fejlesztések megvalósítása tervezett, mint pl. új élményelemek létesítése (új kültéri csúszdák, élménymedence, vizes játszótér - Spray Park, stb.), medencék és medenceterek környezetének megújítása, a wellness funkciók (elsősorban a szaunák) fejlesztése, a parkolási kapacitások bővítése, kerékpártáró és kültéri játszótér létesítése, vendégfogadási rendszer korszerűsítése. A cél a vendégelégedettség és a vendégforgalom növelése.	T2 Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés

Fentiekén túl az akcióterületi fejlesztések között megjelennek az alábbi kulcs- és hálózatos projektek is:

- K2: Siklói Vár komplex turisztikai fejlesztése
- H2: Foglalkoztatási helyzet javítása Siklóson (soft típusú)
- H4: Életminőség-javító program, a városi közterek és közparkok élhetővé tétele
- H6: Közlekedésfejlesztési és közlekedésbiztonsági beavatkozások
- H8: Épületenergetikai- és klímavédelmi fejlesztések és intézkedések megvalósítása
- H9: Siklós város csapadékvíz-elvezető rendszerének fejlesztése
- H10: Települési környezetvédelmi fejlesztések
- H11: Imázsépítés, marketing- és kommunikációs tevékenység, programszervezés (soft típusú)
- H12: Helyi humán fejlesztések (soft típusú)
- H13: Szegregátumok, szlömösödő területek szociális célú városrehabilitációja
- H14: Hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása képzésekkel, soft típusú programokkal (soft típusú)

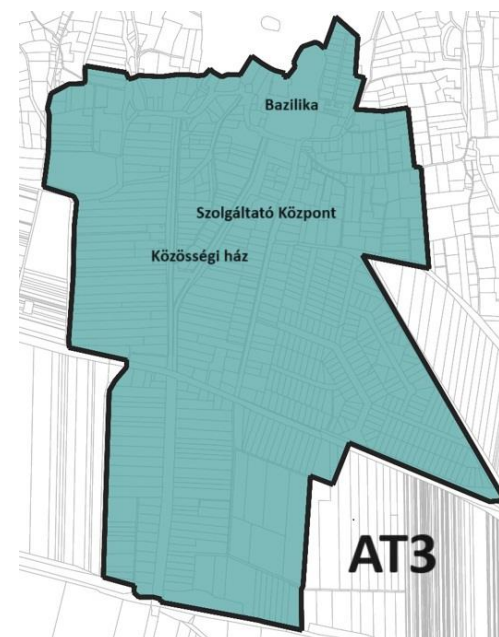
AT3: Máriagyűd akcióterület

6. táblázat: Siklós AT3 – Máriagyűd akcióterület beavatkozásai

Projekt típus	Ssz.	Beavatkozás	Beavatkozás rövid tartalma	Kapcsolódó tematikus (rész)cél
Akcióterületi projekt	1.	Mária szálló felújítása (emeltszintű nyugdíjas otthon létrehozása)	A demográfiai adatoknak megfelelően szükséges a megnövekedett férőhelyek iránti igények kielégítése. A város egy emelt szintű nyugdíjas otthon létrehozását tervezi a helyi szükségletek alapján.	T3 Alapszolgáltatás (oktatás, egészségügyi- és szociális ellátás) minőségi fejlesztése T8 Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása
Akcióterületi projekt	2.	Máriagyűdi Községi Ház korszerűsítése	A Máriagyűdi Községi Ház fűtése korszerűsítése, az épület szigetelése, illetve a nagyterem többfunkciósá alakítása és eszközfejlesztés a máriagyűdi településrészen élő lakosság közművelődéshez, szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítását szolgálja.	T8 Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása T5 Közműrendszerek és energia-hatékonyság fejlesztése, környezet és klímavédelem

Fentiekén túl az akcióterületi fejlesztések között megjelennek az alábbi hálózatos projektek is:

- H2: Foglalkoztatási helyzet javítása Siklóson (soft típusú)
- H3: Siklós lakhatást elősegítő/támogató komplex programja
- H4: Életminőség-javító program, a városi közterek és közparkok élhetővé tétele
- H6: Közlekedésfejlesztési és közlekedésbiztonsági beavatkozások
- H8: Épületenergetikai- és klímavédelmi fejlesztések és intézkedések megvalósítása
- H9: Siklós város csapadékvíz-elvezető rendszerének fejlesztése
- H10: Települési környezetvédelmi fejlesztések
- H11: Imázsépítés, marketing- és kommunikációs tevékenység, programszervezés (soft)
- H12: Helyi humán fejlesztések (soft típusú)
- H13: Szegregátumok, szlömösödő területek szociális célú városrehabilitációja
- H14: Hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása képzésekkel, soft típusú programokkal (soft típusú)

3.1.1. Egyéb projektek

A kulcsprojektek, hálózatos, illetve akcióterületi projekteken kívül azonosításra kerültek egyéb, pontszerű kisebb és/vagy a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések, amelyek között az infrastrukturális és beruházási jellegű beavatkozások mellett soft elemek is szerepelnek.

7. táblázat: Siklós egyéb projektjei

Projekttypus	Ssz.	Beavatkozás	Beavatkozás rövid tartalma	Kapcsolódó tematikus (rész)cél
Egyéb projekt	1.	Temető és ravatalozó felújítása	A siklói temetőben lévő ravatalozó épületének külső-belső felújítása, akadálymentesítése, a ravatalozó épülete melletti vizesblokk felújítása, a temetői belső közlekedő utak felújítása, továbbá a kerítés megerősítése régóta indokolt és szükséges korszerűsítési igény, megvalósításuk időszerű. Ezen túl a temető egyházi fenntartású részében a kápolna felújítása is ezen beavatkozás szerves része.	T7 Sport- és szabadidős funkciók fejlesztése, esztétikus városkép erősítése
Egyéb projekt	2.	Sport-szabadidős-turisztikai fejlesztések a Siklós-Harkány tengely mentén	A program célja olyan fejlesztések megvalósítása, amely egyszerre javítja a kerékpáros-, futó-, valamint a pihenő-rekreációs infrastrukturális helyzetet a városban, úgy, hogy az a városlakóknak és a turistáknak is vonzó programot, hasznos időtöltést kínál. Lehetséges projektelemek: futópálya létesítése Siklós-Harkány között, kerékpáros ügyességi pálya kialakítása, a Siklói Arborétum tematikus-zöldfelületi fejlesztése, stb.	T2 Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés T7 Sport- és szabadidős funkciók fejlesztése, esztétikus városkép erősítése
Egyéb projekt	3.	Volt laktanya (barnamezős) területének funkcióváltó fejlesztése	Az egykori - jelenleg magántulajdonban lévő - közel 6 hektáros határőr laktanya hasznosítása már igen aktuális kérdéskör és kiemelt feladat. Lényeges, hogy funkciója turisztikai/kereskedelmi/gazdasági hasznát biztosítsa a város számára.	T2 Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés T1 Gazdaságfejlesztés, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése
Egyéb projekt	4.	„Camp Siklós” - komplex aktív turisztikai szálláshely és vonzerőfejlesztés a korábbi Ifjúsági tábor területén	Az egykori Ifjúsági tábor helyén a kemping infrastrukturális kiépítése, utakkal, közvilágítással, közműberendezésekkel tervezett, továbbá cél a szauna-reggeliző épület, multiter és vizesblokk kialakítása is. Emellett mobilházak és sátorhelyek létrehozása, kültéri sportjáték elemek (trambulin, hinták stb.) elhelyezése is szerepel a tervek között. Hosszabb távon a tervezett végeredmény 25-30 db magas kategóriájú, 4-6 férőhelyes mobilházas szálláshely, nagygrendileg 50 magas minőségű „sátorhely”, aktív turisztikai szabadtéri foglalkoztató elemek: kalandpark, mászófal, medence, kötélpálya lombházakkal, játszótér, trambulin, stb., emellett beltéri élményelemek (mászóház-labirintuspálya, csúszdaház, trambulinpark, Xbox/PS szoba, szauna, biliárd, darts, stb.).	T2 Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés

Projekttypus	Ssz.	Beavatkozás	Beavatkozás rövid tartalma	Kapcsolódó tematikus (rész)cél
Egyéb projekt	5.	Lovas turisztikai infrastruktúra kialakítása a vásártér területén	A lovas turisztikai fejlesztési program keretében a vásártér területén nagyságrendileg 2 hektár területen egy nyitott lovaspálya kialakítását tervezzük, vállalkozások bevonásával. A fejlesztés a 2021-2027 közötti EU források bevonásával kerülhet megvalósításra.	T2 Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés

3.2. A FEJLESZTÉSEK ÜTEMEZÉSE

A következő táblázatban (GANTT diagram) az egyes beavatkozások megvalósításának tervezett időtartama, ütemezése kerül bemutatásra. Az időbeli tervezés a ma rendelkezésre álló információk alapján történt becslés, az egyes beavatkozások előkészítése, források elérhetővé válása, befektetői-beruházói igény megjelenése és egyéb előre nem tervezhető körülmény az ütemezést felülírhatja, módosíthatja.

8. táblázat: A fejlesztések ütemezése (GANTT)

Beavatkozás	2022				2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029				2030			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4				
Kulcsprojektek																																				
Munkahelyteremtés az Ipari Park fejlesztése bázisán – új cégek Siklóstra telepítése																																				
Siklósi Vár komplex turisztikai fejlesztése																																				
Tenkes-hegy komplex fejlesztése																																				
Hálózatos projektek																																				
Nevelést és oktatást javító, támogató fejlesztések megvalósítása																																				
Foglalkoztatási helyzet javítása Siklóson																																				
Siklós lakhatást elősegítő/támogató komplex programja																																				
Életminőség-javító program, a városi közterek és közparkok élhetővé tétele																																				
Felhagyott vasútvonalak turisztikai hasznosításának feltárása (kisvasút)																																				
Közlekedésfejlesztési és közlekedésbiztonsági beavatkozások																																				
Megújuló energiahasznosítás, energiaközösség létrehozása, energiafüggetlenség feltételeinek megteremtése																																				
Épületenergetikai- és klímavédelmi fejlesztések és intézkedések megvalósítása																																				

Beavatkozás	2022				2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029				2030			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4				
Siklós város csapadékvíz-elvezető rendszerének fejlesztése																																				
Települési környezetvédelmi fejlesztések																																				
Imázsépítés, marketing- és kommunikációs tevékenység, programszervezés																																				
Helyi humán fejlesztések																																				
Szegregátumok, szlömösödő területek szociális célú városrehabilitációja																																				
Hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása képzésekkel, soft típusú programokkal																																				
Akcióterületi projektek																																				
Egészségügyi alapellátás fejlesztése																																				
Szociális alapellátás fejlesztése																																				
Mária szálló felújítása (emeltszintű nyugdíjas otthon létrehozása)																																				
Örsi Ferenc Művelődési Központ felújításának II. üteme																																				
Máriagyűdi Községi Ház korszerűsítése																																				
Szolgáltatóház felújítása és korszerűsítése																																				
Vásárcsarnok fejlesztése																																				
Thermal Spa Siklós (termálfürdő) fejlesztése-bővítése																																				
Egyéb projektek																																				
Temető és ravatalozó felújítása																																				
Sport-szabadidős-turisztikai fejlesztések a Siklós-Harkány tengely mentén																																				
Volt laktanya (barnamezős) területének funkcióváltó fejlesztése																																				

Beavatkozás	2022				2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029				2030			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4				
„Camp Siklós” - komplex aktív turisztikai szálláshely és vonzerőfejlesztés a korábbi Ifjúsági tábor területén																																				
Lovas turisztikai infrastruktúra kialakítása a vásártér területén																																				

3.3. A BEAVATKOZÁSOK, FEJLESZTÉSEK VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE

Az alábbi táblázatokban kerül bemutatásra a beavatkozásokhoz rendelt pénzügyi terv projekttypusok szerinti bontásban (kulcs-, hálózatos-, akcióterületi- és egyéb projektek), majd összesítve. A pénzügyi tervet bemutató táblázatokban a fejlesztések becsült költsége (jellemzően bruttó) forintban szerepel, illetve megjelöltük azok lehetséges forrásait.

9. táblázat: Kulcsprojektek vázlatos pénzügyi terve

Projekttypus	Ssz.	Beavatkozás	Dimenzió	Becsült ktg. (bruttó Ft)	Lehetséges forrás
Kulcsprojekt	1.	Munkahelyteremtés az Ipari Park fejlesztése bázisán – új cégek Siklóstra telepítése	GAZDASÁG	2 000 000 000	TOP Plusz 6. GINOP Plusz Állami támogatás Magántőke Hitel, önerő
Kulcsprojekt	2.	Siklósi Vár komplex turisztikai fejlesztése	GAZDASÁG	6 600 000 000	GINOP Plusz Állami támogatás, EKD Magántőke Hitel, önerő
Kulcsprojekt	3.	Tenkes-hegy komplex fejlesztése	GAZDASÁG	3 150 000 000	TOP Plusz 6. Állami támogatás VP Magántőke Önerő
			TÁRSADALOM		
			KÖRNYEZET		
		MINDÖSSZESEN		11 750 000 000	Ft

10. táblázat: Hálózatos beavatkozások vázlatos pénzügyi terve

Projekttypus	Ssz.	Beavatkozás	Dimenzió	Becsült ktg. (bruttó Ft)	Lehetséges forrás
Hálózatos projekt	1.	Nevelést és oktatást javító, támogató fejlesztések megvalósítása	KÖRNYEZET	850 000 000	TOP Plusz 3. EFOP Plusz TAO támogatás Állami támogatás DIMOP Plusz Önkormányzati önerő
Hálózatos projekt	2.	Foglalkoztatási helyzet javítása Siklóson	GAZDASÁG	200 000 000	TOP Plusz 3. és 6. EFOP Plusz GINOP Plusz
Hálózatos projekt	3.	Siklós lakhatást elősegítő/támogató komplex programja	KÖRNYEZET	költsége nem becsülhető	TOP Plusz 3. Magántőke Hitel, önerő
Hálózatos projekt	4.	Életminőség-javító program, a városi közterek és közparkok élhetővé tétele	TÁRSADALOM	700 000 000	TOP Plusz 1. Önkormányzati önerő Civil projektek Magántőke (adomány)
Hálózatos projekt	5.	Felhagyott vasútvonalak turisztikai hasznosításának feltárása (kisvasút)	GAZDASÁG	költsége nem becsülhető	Állami támogatás (állami beruházás)

Projekt típus	Ssz.	Beavatkozás	Dimenzió	Becsült ktg. (bruttó Ft)	Lehetséges forrás
Hálózatos projekt	6.	Közlekedésfejlesztési és közlekedésbiztonsági beavatkozások	KÖRNYEZET	2 500 000 000	TOP Plusz 1. és 6. IKOP Plusz
Hálózatos projekt	7.	Megújuló energiahasznosítás, energiaközösség létrehozása, energiafüggetlenség feltételeinek megteremtése	KÖRNYEZET	költsége nem becsülhető	KEHOP Plusz Állami támogatás Állami beruházás Önkormányzati önerő Magántőke Hitel
Hálózatos projekt	8.	Épületenergetikai- és klímavédelmi fejlesztések és intézkedések megvalósítása	KÖRNYEZET TÁRSADALOM	410 000 000	TOP Plusz 2. KEHOP Plusz Civil pályázatok Hitel, önerő Magántőke Lakossági önerő
Hálózatos projekt	9.	Siklós város csapadékvíz-elvezető rendszerének fejlesztése	KÖRNYEZET	500 000 000	TOP, TOP Plusz 1. Önkormányzati önerő
Hálózatos projekt	10.	Települési környezetvédelmi fejlesztések	KÖRNYEZET	költsége nem becsülhető	KEHOP Plusz Állami támogatás Állami beruházás Önkormányzati önerő Magántőke Vis maior támogatás
Hálózatos projekt	11.	Imázsépítés, marketing- és kommunikációs tevékenység, programszervezés	GAZDASÁG	300 000 000	Állami támogatás Egyházi és önkormányzati önerő
Hálózatos projekt	12.	Helyi humán fejlesztések	TÁRSADALOM	200 000 000	TOP Plusz 3. EFOP Plusz Civil pályázatok Állami támogatások Önerő
Hálózatos projekt	13.	Szegregátumok, szlömösödő területek szociális célú városrehabilitációja	KÖRNYEZET TÁRSADALOM	500 000 000	TOP Plusz 1. EFOP Plusz Civil és egyházi projektek Állami támogatás Önkormányzati önerő
Hálózatos projekt	14.	Hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása képzésekkel, soft típusú programokkal	TÁRSADALOM	200 000 000	TOP Plusz 3. EFOP Plusz Civil projektek Állami támogatás
MINDÖSSZESEN				6 360 000 000	Ft

11. táblázat: Akcióterületi projektek vázlatos pénzügyi terve

Projekttypus	Ssz.	Beavatkozás	Dimenzió	Becsült ktg. (bruttó Ft)	Lehetséges forrás
Akcióterületi projekt	1.	Egészségügyi alapellátás fejlesztése	KÖRNYEZET	250 000 000	TOP Plusz 3. Állami beruházás
Akcióterületi projekt	2.	Szociális alapellátás fejlesztése	KÖRNYEZET	150 000 000	TOP Plusz 3.
Akcióterületi projekt	3.	Mária szálló felújítása (emeltszintű nyugdíjas otthon létrehozása)	KÖRNYEZET TÁRSADALOM	költsége nem becsülhető	Állami támogatás Magántőke Önkormányzati önerő
Akcióterületi projekt	4.	Örsi Ferenc Művelődési Központ felújításának II. üteme	TÁRSADALOM KÖRNYEZET	400 000 000	TOP Plusz 1.
Akcióterületi projekt	5.	Máriagyűdi Községi Ház korszerűsítése	TÁRSADALOM KÖRNYEZET	30 000 000	TOP Plusz 1.
Akcióterületi projekt	6.	Szolgáltatóház felújítása és korszerűsítése	GAZDASÁG KÖRNYEZET	450 000 000	TOP Plusz 2.
Akcióterületi projekt	7.	Vásárcsarnok fejlesztése	GAZDASÁG KÖRNYEZET	100 000 000	TOP Plusz 6.
Akcióterületi projekt	8.	Thermal Spa Siklós (termálfürdő) fejlesztése-bővítése	GAZDASÁG	1 700 000 000	TOP Plusz 6. Magántőke Hitel, önerő
		MINDÖSSZESEN		3 080 000 000	Ft

12. táblázat: Egyéb projektek vázlatos pénzügyi terve

Projekttypus	Ssz.	Beavatkozás	Dimenzió	Becsült ktg. (bruttó Ft)	Lehetséges forrás
Egyéb projekt	1.	Temető és ravatalozó felújítása	TÁRSADALOM	70 000 000	Önkormányzati önerő Egyházi projekt és önerő
Egyéb projekt	2.	Sport-szabadidős-turisztikai fejlesztések a Siklós-Harkány tengely mentén	GAZDASÁG TÁRSADALOM	350 000 000	TOP Plusz 1.
Egyéb projekt	3.	Volt laktanya (barnamezős) területének funkcióváltó fejlesztése	GAZDASÁG	költsége nem becsülhető	GINOP Plusz Állami támogatás Magántőke Hitel, önerő
Egyéb projekt	4.	„Camp Siklós” - komplex aktív turisztikai szálláshely és vonzerőfejlesztés a korábbi Ifjúsági tábor területén	GAZDASÁG	850 000 000	TOP Plusz 6. Magántőke Hitel, önerő
Egyéb projekt	5.	Lovas turisztikai infrastruktúra kialakítása a vásártér területén	GAZDASÁG	200 000 000	TOP Plusz 6. Állami támogatás Magántőke Hitel, önerő
		MINDÖSSZESEN		1 470 000 000	Ft

A különböző projekttypusok szerinti költsébecslések összesítését az alábbi táblázat tartalmazza (a nem becsülhető költségigényű beavatkozások költségei a megadott összegeken felül értendők!):

13. táblázat: A beavatkozások, fejlesztések összesített forrásigénye

Projekttypusok	Tervezett forrásigény
Kulcsprojektek	11 750 000 000 Ft
Hálózatos projektek	6 360 000 000 Ft
Akcióterületi projektek	3 080 000 000 Ft
Egyéb projektek	1 470 000 000 Ft
A stratégia összesített tervezett forrásigénye	22 660 000 000 Ft

3.4. A VÁROS VONZÁSKÖRZETÉRE KIHATÁSSAL LÉVŐ FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK (PROJEKTJAVASLATOK)

Siklós térségi szerepéből adódóan a vonzáskörzetbe tartozó településeket is számos fejlesztés érinti.

A városban megvalósuló *szolgáltatásfejlesztések* (oktatás, nevelés, egészségügyi- és szociális ellátás) térségi jelentősége révén több esetben is a vonzáskörzet, ill. a járás lakosságának jobb minőségű ellátását is célozza.

A *Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása* tematikus célon belüli infrastrukturális és soft típusú intézkedések mindegyike a környező, szomszédos települések részvételével, bevonásával valósulhat meg. Ezek közül kiemelendő a területi együttműködés fejlesztés keretében a Járási Esélyteremtő Program felülvizsgálata, mely az egész járást érintő beavatkozási elem.

Az *Ipari Park fejlesztésével* és új munkahelyek létrehozásával közvetve bármely gazdaságfejlesztési projekt kihatással lehet a vonzáskörzet településeire.

A *turisztikai célú fejlesztések* pedig egyértelmű és közvetlen kapcsolódási pontot jelentenek a vonzáskörzettel, a Harkány-Siklós-Villány turisztikai tengely, továbbá a Pécs-Villány turisztikai térség településeivel, hiszen az említett földrajzi területek bármely településének fejlesztései közvetlen (hálózatos, vonalas fejlesztések, mint pl. közlekedésfejlesztés, vagy az együttműködésben megvalósuló térségi programok, stb.) és/vagy közvetett (attrakciók látogatása, szálláshely, vendéglátás, stb.) oda-vissza hatással bírnak. A turisztikai térséget egy nagyobb egységként kell tekinteni, Siklós kiemelése e nagyobb egységből önállóan nem is értelmezhető.

4. ANTISZEGREGÁCIÓS PROGRAM

4.1. BEVEZETÉS

Az Antiszegregációs program a szegregációs folyamatok szempontjából vizsgálja az esélyegyenlőségi problémák meglétét egy adott településen. Célja, hogy a város javítsa azon területeinek helyzetét, ahol

- a szegregációnak már jelei mutatkoznak;
- a népesség egy része szegregáltan él.

A szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges. Szegregációval veszélyeztetett terület lehet egy önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is. A lehatárolás a 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet 10. mellékletében meghatározott **szegregációs mutató** alapján történik, az igazolást a KSH adja ki.

A Megalapozó vizsgálat 3.3.2 *Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)* című fejezete részletesen bemutatja Siklós ilyen értelemben kimutatható szegregátumait, veszélyeztetett területeit, így az ITS-ben ezt csak összefoglalva ismertetjük, nem ismételjük.

Emellett **egy másik módszertani megközelítést** is bemutatunk az Antiszegregációs program részeként, mely túlmutat a KSH adatsoros lehatároláson. Ehhez magyarázatként fűzzük az alábbi alapvetést:

„A **szegregáció** tartalmának ellentéte az **integráció**. Amikor lazul a társadalmi integráció, a helyi társadalom szövetébe való beágyazottság mértéke csökken, nő a szegregáció esélye. Ezt az esélyt számos tényező növelheti: demográfiai okok, az iskolázottság elégtelen volta, a munkanélküliség, az elszegényedés, elmagányosodás, a rossz egészségi állapot, stb. Mindezek a tényezők rontják az érintetteknek a gyorsan változó világhoz, körülményekhez való adaptációs/alkalmazkodó képességét – városi léptékben Siklós rezilienciáját.”

A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet különböző típusú **antiszegregációs intézkedéseket** különböztet meg:

- 1) a szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések;
- 2) a fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések;
- 3) a szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések.

Az Antiszegregációs program alapja a települési esélyegyenlőségi program (HEP), amely kiemelten foglalkozik több csoport, ezen belül a hátrányos helyzetűek/romák helyzetével is.

Az Antiszegregációs program összefoglalja mely meglévő/működő/tervezett tevékenységek enyhíthetik a településen belüli egyenlőtlenségeket és segítenek a leszakadó társadalmi rétegek számára a társadalmi beilleszkedéshez, integrációhoz.

4.2. MÓDSZERTANI MEGKÖZELÍTÉS

A KSH tízévente frissülő - és gyorsan avuló - adataira támaszkodó, végletesen leegyszerűsített területi szegregációs mutató egyik legkomolyabb hiányossága ugyanis az, hogy **csupán a már kialakult problémákat jelzi**, de csak **kismértékben támogatja e problémák kialakulásának időben történő felismerését, a szegregációt eredményező tendenciák befolyásolására irányuló helyi erőfeszítéseket**. A mutató részlegesen deprivált helyzethez való kapcsolása csak a területi szegregáció erősen leegyszerűsített aspektusait veszi figyelembe, nem terjed ki egyéb olyan, nagyon fontos jelenségekre, melyek hatásai a város népességének a jogi definíció szerinti szegregátumokban élőkénél nagyobb létszámú csoportjait érinti.

Erre tekintettel e fejezet kidolgozása során célszerűen a szegregáció tágabb értelmezését használtuk.

Mi a szegregáció a tágabb (az eredeti) értelmezés szerint?

A szegregáció fogalma a városi lakosság egy-egy csoportjának térbeli elkülönülését jelenti, vagyis hogy „milyen egyenlőtlenségek jelentkeznek a népesség meghatározott elemeinek ökológiai megoszlásában⁸.” Abban az esetben van szó a térbeli szegregáció hiányáról, ha a népesség a város/település minden részében ugyanolyan arányban van jelen és akkor beszélhetünk jól kirajzolódó, teljes szegregációról, ha az egyes népességcsoportok egymással egyáltalán nem keverednek.

A térbeli szegregáció mellett azonban számos más, a térbeli szegregációnál lényegesen több embert érintő szegregáció is jelen van a társadalomban: pl. a nemi, foglalkoztatásbeli, intézményi, életkori, vallási stb. szegregáció⁹. Ez utóbbi szegregációknak nincs szükségképpen térbeli megjelenése.

A térbeli szegregációnak eredetileg nincs értékelő tartalma. (Egy elitnegyed éppen úgy szegregátum, mint pl. egy nagyobbbrészt szegények, romák által lakott utca, városrész, stb.)

Az eredeti tartalma szerint felfogott - és nem a KSH leegyszerűsítésére támaszkodó - térbeli szegregáció megragadható a siklósiai „fejében meglévő”, laikus városképben is. Ez a kép, amely a siklósiaiak (a lakosság, a város vezetői, a helyi gazdaság és civil szféra szereplői, stb.) fejében a város egyes utcáival, területeivel kapcsolatban él – a város mentális térképe.

Mi az a mentális térkép?

A városi terek, területek használata „átrajzolja tudatunkban a település tényleges képét. A mindennap bejárt távok rövidebbnek tűnnek, a ritkán látogatott helyeket távolinak gondoljuk. Saját környékünket barátságosnak véljük, más városrészeket idegennek, vagy egyenesen rossz környéknek. Hogy mi a távoli és mi a közeli, mi a sajátunk és mi az idegen, az természetesen mindig szubjektív, előzetes tapasztalatok, motivációk, képességek függvénye.”¹⁰

„A különböző társadalmi csoportok vagy akár az egyes emberek ugyanazon reális térből nemcsak mást és másképp érzékelnek, hanem más és más formában értékelik és értelmezik a tereket. Tisztában vagyunk azzal a ténnyel is, hogy léteznek jelenségek, térelemek, amelyek egyesek számára feltűnőek, mások számára szinte vagy teljesen észrevétlenek maradnak. E viszonyokban már nem az érzékszervi adottságok különbségei bírnak jelentőséggel, hanem sokkal inkább egyéni és csoportos érték- és érdekkülönbségek eltéréseiből vezethető le. Arról van tehát szó, hogy maga a tér már nemcsak a tárgyiasult elemek összességeként írható le és értelmezhető, hanem sokkal inkább a hozzá kapcsolódó tapasztalatok, tradíciók, értékek is fontos téralakító tényezőkké váltak. Így a különböző társadalmi csoportok, társadalmi meghatározottságaik eltéréseiből következően más és más térelemeket és viszonylatokat emelnek ki és vélnek fontosnak a maguk számára.”¹¹

Egy település társadalmát érintő problémák helyi kezelésének, a település fejlesztésének tervezése során a mentális térképezésnek nyilvánvaló gyakorlati hasznai vannak. A város mentális térképe hatással van pl. az ingatlanárak, a településen belüli mobilitási szándékok, a szubjektív biztonságérzet, egy fejlesztés elfogadottsága stb. alakulására, de a szó eredeti értelmében felfogott területi szegregátumok keletkezéséhez vezető folyamatokra is¹². **Ebben az értelemben a városlakók fejében élő mentális térképek a település fizikai megjelenését és társadalmát is formáló tényezők.**

8 Ld. például. Nemes Ferenc - Szelényi Iván: A lakóhely mint közösség. Akadémiai Kiadó, Budapest

9 Községi Online Lexikon – szegregáció, Forrás: <https://lexikon.uni-nke.hu/szocikk/szegregacio/> és <https://lexikon.uni-nke.hu/szocikk/szegregacio-2/>

10 Mi a mentális térképezés? Forrás: <https://mentalmap.org/mi-a-mentalis-terkepezes/?lang=hu>

11 Mag Vince: A mentális tér sajátosságai, kihívásai és problémái (Kortárs térelméletek jellemzői)

Forrás: <https://api.eda.eme.ro/server/api/core/bitstreams/12c279ce-2173-4fdb-b2d3-df02876f40b6/content>

12 A „mentális térképezés” fontosságát igazolja a KSH is. Egy Szegeden készített KSH kutatás – számos más hatás mellett – igazolja a mentális térképezés szegregáló hatását, amikor bevezeti a „mentális szegregátum” fogalmát. Ld. erről: Rácz Attila Szegregáció a fejekben

A statisztikai és a mentális társadalmi és térbeli elkülönülés vizsgálata Szegeden

Központi Statisztikai Hivatal, Műhelytanulmányok 4. Forrás: <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/pdf/muhelytanulmanyok4.pdf>

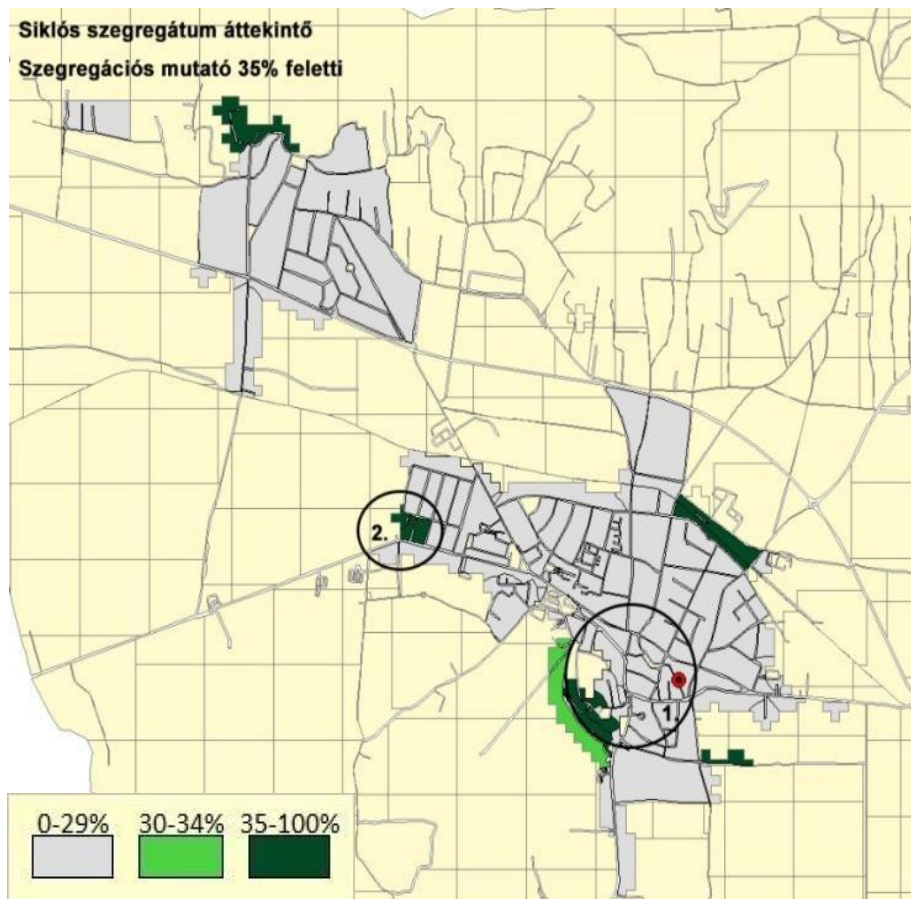

A következőkben ezzel a módszertannal kiegészítve mutatjuk be Siklós szegregált és szegregációval veszélyeztetett területeit.

4.3. SIKLÓS SZEGREGÁTUMAINAK ÉS SZEGREGÁCIÓ ÁLTAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEINEK BEMUTATÁSA

KSH adatsor szerinti lehatárolás

7. ábra: Siklós szegregátumai

Forrás: KSH, 2011. évi népszámlálás

Szegregációs mutató 35% feletti:

1. szegregátum: Váralja utca keleti része - Vajda János tér Batthyány Kázmér utcáig

2. szegregátum: Pozsonyi utca - Korvin utca - belterületi határ - Harkányi út

Postaszállás (külső terület): A KSH térképen csak a belterületi szegregátumokat ábrázolja

Szegregációs mutató 35% feletti, de a lakosságszám 50 fő alatt van:

Siklós-Máriagyűd ÉNy-i része

Siklós ÉK vasút melletti terület

Siklós DK (temető alatt, Deák utca)

Szegregációs mutató 30-34% között:

Váralja utca nyugati rész

Siklós területi szegregátumai 2023-ban a „mentális térképezés” alapján

A városvezetés és a várost ismerő városfejlesztési szakemberek „mentális térképe” alapján szegregációval veszélyeztetett, szlömösödő terület (mely a komplexebb megközelítés miatt nem felel meg a KSH kétdimenziós megközelítésének):

- Siklós, Gordisai út vége

Ez a terület az egyik Siklóst megközelítő közúti közlekedési útvonal mentén elhelyezkedő lakóterület (hasonlóan a Harkányi út menti és a Baross Gábor utca menti lakóterületekhez), mely a Megalapozó vizsgálatban mélyfekvésű területként került azonosításra, ahol az árvíz- és belvízvédelmi feladatok kiemelt jelentőséggel bírnak. Itt a csapadék a lakott területekről nagyobb esőzéssel járó viharok után lassan vezetődik el. A múltban engedélyezett vízenyős, belvízveszélyes területek beépítése – mint pl. a Gordisai út két oldala - mára a védekezés feladatát és anyagi terheit rója a városra és az ingatlanulajdonosokra. Természeteszerű, hogy a lakóterület emiatt a kevésbé keresett, leszakadó, konfliktussal terhelt területek közé sorolódott.

4.4. A SZEGREGÁCIÓS TENDENCIÁK KEZELÉSE – ANTISZEGREGÁCIÓS CÉLKITŰZÉSEK

A város Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2020-2025 az alábbi jövőképet fogalmazta meg:

„Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák megfelelő munkahellyel és iskolai végzettséggel rendelkeznek.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők, a gyermekek, az idősek, a nők és a fogyatékkal élő embereknek egyenlő optimális életkörülményeket tudjunk biztosítani, és ezt hosszú távon fenn is tudjuk tartani.

Érvényesülni kell városunkban a diszkriminációmentességnek, szegregációmentességnek, a minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférésnek, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának.

Az esélyegyenlőség megvalósulásának elősegítése érdekében folyamatosan odafigyelünk az idősek közötti életszínvonal különbség csökkenésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkanélküliség csökkenését, a kiszolgáltatottságuk, áldozattá válásuk megakadályozását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők teljes körű esélyegyenlőségének biztosítására és annak gyakorlati megvalósítására, közszolgáltatásokhoz, középületekhez, információhoz való hozzáférés megkönnyítésére.”

Fenti jövőkép az egész városra vonatkozó víziót mutatja be. Területi megközelítésben, a KSH által igazolt szegregátumok és veszélyeztetett területek területi szegregációjának oldására szociális célú komplex városrehabilitációs program megvalósítására, tehát földrajzilag körülhatárolható – akcióterületi - fejlesztésre van lehetőség, azonban Siklós 2030-ig ilyen program megvalósítását nem tervezi. Ennek oka, hogy a Váralja szegregátum és veszélyeztetett terület komplex rehabilitációját két összefüggő projekt keretében, 2017-2023 években megvalósította, azonban maradtak még megoldásra váró feladatok, melyet a lezárt uniós projektek folytatásaként az Önkormányzat meg kíván valósítani (további ingatlanok megvásárlása, bontása/funkcióváltása, további közterületi fejlesztések, közfoglalkoztatotti telephely kialakítása, stb.) és az integrációs utánkövetés is leköti a rendelkezésre álló humán kapacitásokat, így új szociális célú komplex program megvalósításába nem kezd az Önkormányzat a jelen fejlesztési időszakban. Emiatt antiszegregációs fejlesztési célú akcióterületet nem határoltunk le jelen ITS felülvizsgálat során.

Ezzel szemben a szegregált, a veszélyeztetett és szlömösödő városi területekre fókuszált infrastrukturális fejlesztések megvalósítása, továbbá a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek – mint célcsoportok - számára megfogalmazott intézkedések, programok megvalósítása ezen időszakban is szerepel az azonosított beavatkozások, projektek között.

4.4.1. Az antiszegregációs program célkitűzései

- **társadalmi integráció:** különböző társadalmi csoportok, rétegek, kultúrák együttélésének elősegítése, a befogadó társadalom érzékenyítése, szemléletformálás, képzés, oktatás
- **munkaerőpiaci integráció:** közfoglalkoztatási rendszer fenntartása, munkanélküliség csökkentése, képzettség növelése, munkajövedelemből élők számának növelése, részmunkaidős foglalkoztatási lehetőség biztosítása elsősorban a nők számára
- **oktatási integráció:** a munkaerőpiaci helyzet erősítésén túl a város társadalmát alkotó különböző csoportok, pl. a deprivált helyzetben élők, az inaktív korúak, a nők, vagy a fiatalok esetében a társadalmi integráció szorosabbra fűzése, az iskolázatlanság újratemelődének megakadályozása/mérséklése
- **lakhatási integráció és mobilizációs programok:** melynek célja egyrészt a lakhatás, a lakókörnyezet minőségével összefüggő jelentős különbségek mérséklése különösen, de nem kizárólagosan az önkormányzati tulajdonban lévő lakások esetében, másrészt a város lakosságának városon belüli mobilitásának támogatása a lakóterületek által nyújtható életminőség feltételeinek alakításával, elejét véve a területi szegregációt eredményező folyamatok kialakulásának
- **egészségügy, szociális ellátások mennyiségi és minőségi javítása:** elérhetőségük feltételeinek biztosítása, melynek célja ezen intézményeknek a város lakossága oldaláról jelentkező igényeknek a valóban hatékony összehangolása
- **a helyi közösségek fejlesztése** a társadalmi integráció fenntartása, erősítése, illetve e közösségek „erőforrásainak” mobilizálása a város problémáinak megoldásába érdekében
- az ún. **reziliencia**, vagyis a siklói társadalom és gazdaság alkalmazkodó- és a kedvezőtlen hatásokkal szemben való ellenállóképességének fejlesztése, alkalmazkodó képességének javítása általában véve, de a helyi társadalom egyes csoportjait tekintve is

4.4.2. Az Antiszegregációs program fenntartható és eredményes megvalósítása

A város Antiszegregációs programjában foglaltak megvalósításának menedzselése komplex, folyamatos erőfeszítést igénylő feladat, amelyhez azonban rendelkezésre állnak, vagy saját erőforrásokból megteremthetők a szükséges kapacitások. Nem indokolt a HEP-ben azonosított HEP Fórum mellett további, más szereplőkből álló megvalósító csoport létrehozása, hiszen mind a bevonandó szereplők, mind a feladatok, intézkedések természete nagyon hasonló és sok az átfedés is. Emiatt az esélyegyenlőségi programban leírt HEP Fórum feladatokat szükséges az Antiszegregációs programban megfogalmazott beavatkozások megvalósítói és monitorozási feladataival kiegészíteni.

4.4.3. A városfejlesztés perspektivikus lehetőségei a városon belüli szegregációs folyamatok befolyásolásában

A szegregációs folyamatok befolyásolása, megakadályozása különösen a következő fejlesztési szempontok érvényre juttatása mellett lehetséges:

- a városban meglévő, tevékenykedő civil szervezetek, szerveződések tevékenységének támogatása;
- a zöld- és barnamezős fejlesztések, beavatkozások egyensúlyának megteremtése (a meglévő és használaton kívüli, leromlott állapotú épített környezeti elemek számának – és látványának – tudatos csökkentése);
- az életminőséget javító épített környezeti elemek között mutatkozó, az egyes településrészeket jellemző különbségek tudatos mérséklése;
- nagyobb figyelem a szegregációs tendenciák által veszélyeztetett területekre, azon városrészek tudatos „felértékelése” (mentális térkép befolyásolása);

- megfelelő és működő nyilvánosság biztosítása a városfejlesztés lépéseinek bemutatása érdekében, részvételi/partnerségi tervezés¹³;
- a helyi társadalom integráltságának fejlesztése érdekében horizontális, az egész települést érintően megvalósítandó soft beavatkozások megfogalmazása és érvényesítése;
- intézkedések/projektek folyamatos monitorozása, visszacsatolás, szükséges beavatkozások megtétele a célok elérése érdekében.

4.4.4. A szegregáció mérséklése, megszüntetése érdekében megfogalmazott intézkedés-javaslatok

A HEP-ben szereplő intézkedések döntő többsége deszegregációs célokat is szolgál, így azok – néhány kiegészítéssel – az ITS Antiszegregációs programjában is aktuálisak. Az alábbiakban a prioritást élvező intézkedéseket emeltük ki, melyeket 2030-ig – előtérbe helyezve - szükséges a városnak megvalósítani.

Infrastrukturális fejlesztések

A Váralja szegregátumban és veszélyeztetett területen a korábbi közel 7 éves antiszegregációs, felzárkóztató komplex program folytatása és a szegregátumból elköltöző családok integrációjának utánkövetése a feladat. Miután a terület a Várkerület és Váralja akcióterületen belül található, minden ott megvalósuló – elsősorban turisztikai célú - fejlesztés pozitív hatással és következményekkel lesz az érintett területre és annak felzárkózását, (mentális) felértékelődését is segíti.

Ugyanez mondható el a Máriagyúdon található szegregálódó területről: a kijelölt akcióterületen tervezett számos fejlesztés egyben a szegregáció mérséklését, megállítást is szolgálja.

A Postaszálláson azonosított turisztikai célú és hálózatos fejlesztések együttesen elősegítik a terület felértékelődését, azok között nem csak régóta elmaradt (pl. csapadékvíz- és szennyvíz elvezetés), hanem új típusú, funkcióbővítő fejlesztések (lovassági turizmus, naperőmű telepítés) is tervezettek.

Az egyéb szegregálódó, szlömösödő területek hálózatos jellegű infrastrukturális fejlesztésekkel érintettek, ezek között a csapadékvíz-elvezető rendszer fejlesztése, közlekedési fejlesztések, felhagyott vasút újrahasznosítása, városi közparkok és közterek élhetővé tétele valósulhat meg reálisan 2030-ig.

Soft típusú beavatkozások

A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére irányuló lehetséges intézkedések, programok, beavatkozások az alábbiak lehetnek az ITS időtávjában Siklóson:

- fejlesztő és egyéni kompetenciafelmérés
- folyamatos (settlement típusú) szociális munka és szakértői támogatás
- közösségfejlesztés, helyi közösségek építése, közösségi rendezvények
- edukációs programelemek (pl. tudatos pénzügyi magatartás, pedagógus (tovább)képzések)
- tehetséggondozás, ösztöndíj programok
- segítő mentorhálózatok kiépítése
- „méltó öregkor”, az idős korosztály fókuszált segítése, támogatása (akár önkéntesek bevonásával)
- munkaerőpiaci tréning és tanácsadás
- antidiszkriminációs tréning, a célcsoporttal foglalkozók érzékenyítése
- egészségfejlesztés, egészségtudatosság, szűrések, egészséges életmód tanácsadás, egészségmegőrzés, prevenció
- bűnmegelőzési programok
- digitális írástudás fejlesztése, a célcsoport digitális felkészültségének megfelelő, de azt javító oktató, tájékoztató programok, elektronikus ügyintézés lépéseinek elsajátítása

¹³ <https://lechnerkozpont.hu/doc/okos-varos/reszveteli-tervezes-a-telepulesfejlesztesben-es-telepulestervezesben-20180412.pdf>

Ezen felül elengedhetetlen a **befogadó társadalom érzékenyítése** is, hiszen a szegregálódott, vagy valamely szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok eredményes integrációjához a befogadó társadalomra is szükség van, ezért fontos célkitűzés az is, hogy a többségi társadalom – nekik szóló programok segítségével – nyitottabbá, elfogadóbbá váljon a valamely hátránnyal küzdő személyek iránt. Az előzőekben felsorolt beavatkozás-javaslatok mindegyike alkalmas arra, hogy pozitív hatást gyakoroljanak a befogadó társadalmi környezetre is, azonban léteznek kifejezetten a befogadó társadalom szemléletformálását célzó programok is, melyek képesek hidat építeni az érintett felek között, mint pl. iskolai közösségi programok, könyvkiadás, tudatosságnövelő akciók, beszélgetéssorozat meghívott vendégekkel, „légy egy napra ....” (nő, kerekesszékes, vak – pl. láthatatlan kiállítás, állami gondozott, külföldi, egyedülálló öreg, stb.) programok, a hátrányos és nem hátrányos helyzetű társadalmi rétegeknek szervezett közös (pl. generációkon átívelő) programok.

A fentiekben bemutatott – ténylegesen gondolatébresztőnek szánt – lehetséges programjavaslatok mellett számos horizontális jellegű beavatkozás, jó gyakorlat létezik, melyek nem elsősorban a területi szegregáció oldását, hanem a **helyi társadalom integráltságának fejlesztését célozzák**. A programok szervezésén és megvalósításán túl azonban az egyik – és talán legfontosabb – feladat minden érintett szereplő tekintetében az a fajta **szemléletváltás**, mely minden egyes döntés meghozatalakor feltételezi az esélyegyenlőségi szempontok, a diszkriminációmentesség, a szegregációmentesség figyelembe vételét és hogy ez a befogadó, empátikus és támogató szemléletmód idővel teljesen természetessé váljon a hétköznapi élet minden területén.

Egy másik kiemelten hangsúlyos tervezési alapvetés, hogy az érintett társadalmi csoportoknak szánt/szervezendő programok kizárólag az Ő közreműködésükkel, bevonásukkal kerüljön megtervezésre (**részvételi tervezés**), legtöbbször ezen múlik az ilyen jellegű projektek, programok sikere, eredménye.

Mindezekhez a megfelelő forrás elsősorban pályázati támogatásokból és önkormányzati önerőből biztosítandó, de elképzelhető civil szervezetek kezdeményezésében, vagy kistérségi összefogásban megvalósuló programokhoz, akciókhoz való csatlakozás.

5. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

5.1. KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

Az ITS-ben meghatározott tematikus célok elsősorban a középtávú átfogó városfejlesztési célokra és elképzelésekre alapulnak. A beavatkozási területek a város és a vonzáskörzet integrált fejlesztését tűzte ki célul a közös együttműködések, beavatkozások és intézkedések révén. A célok meghatározása során mindig figyelembe kell venni a magasabb szintű európai uniós és különböző hazai fejlesztéspolitikai, stratégiai dokumentumokhoz, programokhoz való illeszkedést, hiszen a legtöbb célkitűzés önkormányzati-, vagy egyéb önerő és befektetői magántőke mellett döntően hazai támogatásokból és az Európai Unió fejlesztési forrásaiból valósulhatnak meg. Az ITS összehangoltságát a célok és az elképzelések vonatkozásában az alábbi stratégiai dokumentumokkal kapcsolatban vizsgáljuk meg:

1. EU2027 stratégia;
2. Nemzeti Fejlesztés 2030;
3. vármegyei területfejlesztési program (BMTP);
4. Baranya Vármegye Integrált Területi Programja (ITP);
5. Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia;
6. vármegyei klímastratégia;
7. önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok.

1. EU 2021-2027 stratégia

Az ITS célrendszere egyértelműen kapcsolatba hozható az EU 2021-2027 stratégia prioritásaival. A 2021-2027-es időszakban lényegében egy rövidebb, modern, növekedést támogató politikai célkitűzés került meghatározásra:

- Versenyképesebb és intelligensebb Európa: a KKV-k fejlesztésére, kutatás-fejlesztésre, innovációra és digitális képzésre összpontosító Intelligens Szakosodási Stratégia keretében tervezett beavatkozásokat vezeti be.
- Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa: célja a klíma- és környezetvédelmi célkitűzések elérése, amelyhez gazdaságos és fenntartható energiatermelésre, biztonságos hálózatokra, intelligens megoldásokra, megújuló és bővülő kapacitású közüzemi szolgáltatásokra és tisztább üzemű városi közlekedésre összpontosít.
- Jobban összekapcsolt Európa: a Nemzeti Közlekedési Stratégiához és az EU Fenntartható és Intelligens Mobilitási Stratégiájához illeszkedő beavatkozásokat tartalmaz.
- Szociálisabb és befogadóbb Európa: az alapvető emberi szükségleteknek megfelelő életszínvonal biztosítására, az egészséges és munkaerőpiacon versenyképes társadalom kialakítására összpontosít.
- A polgárokhoz közelebb álló Európa: a területi egyenlőtlenségek csökkentése, a térségek és települések fejlesztése, valamint a tematikusan és térségileg integrált turisztikai fejlesztések támogatása a középpontban áll.
- Igazságos átmenet: a klímavédelmi célú gazdasági átmenetet a leginkább érintő térségekre és ágazatokra összpontosít, tekintettel a szénelapú energiahordozóktól való függőségükre.

Az EU stratégia leghatékonyabb megvalósulása érdekében minden szereplőnek a saját adottságaihoz mérten, a számára legalkalmasabb területeken szükséges hozzájárulnia a célok eléréséhez. Ahogy Magyarország Európai Unióval kötött Partnerségi Megállapodásában meghatározott céljai összhangban állnak a hazai fejlesztéspolitika stratégiai céljaival és az EU szakpolitikai célkitűzéseivel, úgy Siklós városának középtávú és tematikus céljai és projektelképzelései is illeszkednek az egyes Európai Uniók célkitűzéseikhez, melyeket a következő összefoglaló táblázat szemléltet:

14. táblázat A stratégia illeszkedése az Európai Unió fejlesztéspolitikához

Európai Unió 2021-2027 célkitűzések	Siklós ITS	
	Dimenzió Középtávú átfogó célok	Városi tematikus célok-intézkedések
Versenyképesebb és intelligensebb Európa		T1: Gazdaságfejlesztés, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése cél tekintetében - Munkahelyteremtés az Ipari Park fejlesztése bázisán – új cégek Siklóstra telepítése - Foglalkoztatási helyzet javítása Siklóson - Imázsépítés, marketing- és kommunikációs tevékenység, programszervezés - Szolgáltatóház felújítása és korszerűsítése - Vásárcsarnok fejlesztése - Volt laktanya (barnamezős) területének funkcióváltó fejlesztése
	Dimenzió: Gazdaság Gazdaság: Versenyképes, fenntartható helyi gazdaság kialakítása.	T2: Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés cél tekintetében - Siklósi Vár komplex turisztikai fejlesztése - Tenkes-hegy komplex fejlesztése - Felhagyott vasútvonalak turisztikai hasznosításának feltárása (kisvasút) - Imázsépítés, marketing- és kommunikációs tevékenység, programszervezés - Sport-szabadidős-turisztikai fejlesztések a Siklós-Harkány tengely mentén - Volt laktanya (barnamezős) területének funkcióváltó fejlesztése - „Camp Siklós” - komplex aktív turisztikai szálláshely és vonzerőfejlesztés a korábbi Ifjúsági tábor területén - Thermal Spa Siklós (termálfürdő) fejlesztése-bővítése - Lovas turisztikai infrastruktúra kialakítása a vásártér területén
	Dimenzió: Környezet Életminőség: Lakosság életminőségének javítása.	T6: Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés - Közlekedésfejlesztési és közlekedésbiztonsági beavatkozások - Másodlagos célként: - Tenkes-hegy komplex fejlesztése

Európai Unió 2021-2027 célkitűzések	Siklós ITS	
	Dimenzió Középtávú átfogó célok	Városi tematikus célok-intézkedések
Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	Dimenzió: Környezet Életminőség: Lakosság életminőségének javítása Dimenzió: Társadalom Társadalom: Települési identitás, társadalmi kohézió javítása	T3: Alapszolgáltatás (oktatás, szociális ellátás) minőségi fejlesztése cél tekintetében: - Nevelést és oktatást javító, támogató fejlesztések megvalósítása - Egészségügyi alapellátás fejlesztése - Szociális alapellátás fejlesztése - Mária szálló felújítása (emeltszintű nyugdíjas otthon létrehozása) T5: Közműrendszerek és energiahatékonyság fejlesztése, környezet és klímavédelem: - Megújuló energiahasznosítás, energiaközösség létrehozása, energiatartósság feltételeinek megteremtése - Épületenergetikai- és klímavédelmi fejlesztések és intézkedések megvalósítása - Siklós város csapadékvíz-elvezető rendszerének fejlesztése - Települési környezetvédelmi fejlesztések - Másodlagos célként: - Szociális alapellátás fejlesztése - Örsi Ferenc Múvelődési Központ felújításának II. üteme - Máriagyűdi Községi Ház korszerűsítése - Szolgáltatóház felújítása és korszerűsítése - Vásárcsarnok fejlesztése T7: Sport- és szabadidős funkciók fejlesztése, esztétikus városkép erősítése: - Életminőség-javító program, a városi köztér és közparkok élhetővé tétele - Temető és ravatalozó felújítása - Sport-szabadidős-turisztikai fejlesztések a Siklós-Harkány tengely mentén - Szegregátumok, szlömösödő területek szociális célú városrehabilitációja - Másodlagos célként: - Tenkes-hegy komplex fejlesztése - Épületenergetikai- és klímavédelmi fejlesztések és intézkedések megvalósítása
Jobban összekapcsolt Európa	Dimenzió: Környezet Életminőség: Lakosság életminőségének javítása	T6: Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés: - Közlekedésfejlesztési és közlekedésbiztonsági beavatkozások Másodlagos célként: - Tenkes-hegy komplex fejlesztése

Európai Unió 2021-2027 célkitűzések	Siklós ITS	
	Dimenzió Középtávú átfogó célok	Városi tematikus célok-intézkedések
Szociálisabb és befogadóbb Európa	Dimenzió: Környezet Életminőség: Lakosság életminőségének javítása	T4: Minőségi bérlakásállomány növelése cél tekintetében: - Siklós lakhatást elősegítő/támogató komplex programja - Szegregátumok, szlömösödő területek szociális célú városrehabilitációja T7: Sport- és szabadidős funkciók fejlesztése, esztétikus városkép erősítése: - Életminőség-javító program, a városi közterek és közparkok élhetővé tétele - Temető és ravatalozó felújítása - Sport-szabadidős-turisztikai fejlesztések a Siklós-Harkány tengely mentén - Szegregátumok, szlömösödő területek szociális célú városrehabilitációja - Másodlagos célként: - Tenkes-hegy komplex fejlesztése - Épületenergetikai- és klímavédelmi fejlesztések és intézkedések megvalósítása T8: Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása cél tekintetében: - Örsi Ferenc Művelődési Központ felújításának II. üteme - Máriagyúdi Községi Ház korszerűsítése - Helyi humán fejlesztések - Szegregátumok, szlömösödő területek szociális célú városrehabilitációja - Hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása képzésekkel, soft típusú programokkal - Másodlagos célként: - Mária szálló felújítása (emeltszintű nyugdíjas otthon létrehozása)
	Dimenzió: Társadalom Társadalom: Települési identitás, társadalmi kohézió javítása	

Európai Unió 2021-2027 célkitűzések	Siklós ITS	
	Dimenzió Középtávú átfogó célok	Városi tematikus célok-intézkedések
A polgárokhoz közelebb álló Európa	Dimenzió: Gazdaság Gazdaság: Versenyképes, fenntartható helyi gazdaság kialakítása. Dimenzió: Társadalom Társadalom: Települési identitás, társadalmi kohézió javítása	T2: Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés cél tekintetében - Siklói Vár komplex turisztikai fejlesztése - Tenkes-hegy komplex fejlesztése - Felhagyott vasútvonalak turisztikai hasznosításának feltárása (kisvasút) - Imázsépítés, marketing- és kommunikációs tevékenység, programszervezés - Sport-szabadidős-turisztikai fejlesztések a Siklós-Harkány tengely mentén - Volt laktanya (barnamezős) területének funkcióváltó fejlesztése - „Camp Siklós” - komplex aktív turisztikai szálláshely és vonzerőfejlesztés a korábbi Ifjúsági tábor területén - Thermal Spa Siklós (termálfürdő) fejlesztése-bővítése - Lovas turisztikai infrastruktúra kialakítása a vásártér területén T8: Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása cél tekintetében: - Örsi Ferenc Múvelődési Központ felújításának II. üteme - Máriagyúdi Községi Ház korszerűsítése - Helyi humán fejlesztések - Szegregátumok, szlömösödő területek szociális célú városrehabilitációja - Hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása képzésekkel, soft típusú programokkal - Másodlagos célként: - Mária szálló felújítása (emeltszintű nyugdíjas otthon létrehozása)
	Dimenzió: Környezet Életminőség: Lakosság életminőségének javítása	T5: Közműrendszerek és energiahatékonyság fejlesztése, környezet és klímavédelem: - Megújuló energiahasznosítás, energiaközösség létrehozása, energiafüggetlenség feltételeinek megteremtése - Épületenergetikai- és klímavédelmi fejlesztések és intézkedések megvalósítása - Siklós város csapadékvíz-elvezető rendszerének fejlesztése - Települési környezetvédelmi fejlesztések - Másodlagos célként: - Szociális alapellátás fejlesztése - Örsi Ferenc Múvelődési Központ felújításának II. üteme - Máriagyúdi Községi Ház korszerűsítése - Szolgáltatóház felújítása és korszerűsítése - Vásárcsarnok fejlesztése

15. táblázat A középtávú városi tematikus célok és az EU 2021-2027 stratégiai prioritások illeszkedése

Jelmagyarázat:		T1. Gazdaságfejlesztés, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése	T2. Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés	T3. Alapszolgáltatás (oktatás, szociális ellátás) minőségi fejlesztése	T4. Minőségi bérletállomány növelése	T5. Közműrendszerek és energiahatékonyság fejlesztése, környezet és klímavédelem	T6. Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés	T7. Sport- és szabadidős funkciók fejlesztése, esztétikus városkép erősítése	T8. Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása
	erős kapcsolat								
	közepes kapcsolat								
	nincs vagy gyenge kapcsolat								
Siklós Város ITS									
EU 2020-2027									
1.	Versenyképesebb és intelligensebb Európa								
2.	Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa								
3.	Jobban összekapcsolt Európa								
4.	Szociálisabb és befogadóbb Európa								
5.	A polgárokhoz közelebb álló Európa								
6.	Igazságos átmenet								

Az alábbi Operatív Programok kerültek meghirdetésre a 2021-2027-es fejlesztési ciklusban:

- Digitális Megújulás Operatív Program Plusz
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz
- Végrehajtási Operatív Program Plusz
- Környezet és Energhatékonsági Operatív Program Plusz

Siklós fejlesztési elképzeléseinek finanszírozására a fentiek közül elsősorban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében kerülhet sor. Az elmúlt időszakban az önkormányzat számos támogatási kérelmet nyújtott be a program keretében, melyek főként infrastruktúrafejlesztést célzó projektek megvalósítását segíti elő.

2. Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)

„Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből kiindulva egy hosszú távú jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg. Ezek alapján kijelöli a 2014–2020-as fejlesztési időszak nemzeti, szakpolitikai súlypontjait.” A nemzeti jövőkép elérése érdekében az OFTK négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt jelöl ki. A négy cél a társadalom és gazdaság egészének szól, beleértve a társadalomhoz és a gazdasági környezethez való viszonyulást és a környezeti szempontokat is. Az átfogó célok a gazdasági és társadalmi fordulatot célozzák meg az alábbiak szerint:

- értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,
- népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,
- természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme,
- térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet.

Hogy milyen mértékben kapcsolódnak egymáshoz a Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) átfogó céljai, illetve jelen ITS tematikus célkitűzései, azt a következő táblázat szemlélteti.

16. táblázat Az OFTK átfogó céljai és a város középtávú tematikus céljainak illeszkedése

Jelmagyarázat:		T1. Gazdaságfejlesztés, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése	T2. Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés	T3. Alapszolgáltatás (oktatás, szociális ellátás) minőségi fejlesztése	T4. Minőségi bérlakásállomány növelése	T5. Közműrendszerek és energiahatékonyság fejlesztése, környezet és klímavédelem	T6. Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés	T7. Sport- és szabadidős funkciók fejlesztése, esztétikus városkép erősítése	T8. Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása
	erős kapcsolat								
	közepes kapcsolat								
	nincs vagy gyenge kapcsolat								
Siklós Város ITS		OFTK							
1.	Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés								
2.	Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom								
3.	Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme								
4.	Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet								

Az OFTK vármegyei szinten számos fejlesztési irányt kijelölt Baranya vármegyére nézve. Ezen irányok közül a következők vonatkoznak Siklós város elképzeléseire, melyekhez az ITS célrendszere is igazodik:

- A kedvező mező-és agrárgazdálkodásban rejlő potenciál jobb kihasználása.
- A rugalmasan reagálni képes szak- és felnőttképzési rendszer fejlesztése.
- A foglalkoztatottak létszámának és arányának növelése, a képzetlen vagy alacsonyan képzett munkaerő foglalkoztatásának segítése a munkaigényes mezőgazdasági kultúrák és az erre épülő feldolgozó-ipar kialakításával, fejlesztésével, a táji, környezeti szempontok figyelembevételével.
- A vármegye közlekedési zártságának oldása.
- Turisztikai fejlesztések: világörökségi helyszín/helyszínek, bor, kulturális, gyógy- és termálturizmus. Az építészeti értékek védelme, az épített örökség megőrzése.

17. táblázat Célok illeszkedése az OFTK céljaihoz

OFTK	Siklós ITS
Átfogó fejlesztési célok	Középtávú átfogó célok
Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés	I. Gazdaság: Versenyképes, fenntartható helyi gazdaság kialakítása II. Életminőség: Lakosság életminőségének javítása
Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom	II. Életminőség: Lakosság életminőségének javítása III. Társadalom: Települési identitás, társadalmi kohézió javítása
Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme	II. Életminőség: Lakosság életminőségének javítása
Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet	I. Gazdaság: Versenyképes, fenntartható helyi gazdaság kialakítása II. Életminőség: Lakosság életminőségének javítása

OFTK	Siklós ITS
Területi specifikus célok	Tematikus célok
A kedvező mező-és agrárgazdálkodásban rejlő potenciál jobb kihasználása	T1. Gazdaságfejlesztés, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése
A rugalmasan reagálni képes szak- és felnőttképzési rendszer fejlesztése	T1. Gazdaságfejlesztés, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése T3. Alapszolgáltatás (oktatás, szociális ellátás) minőségi fejlesztése
A foglalkoztatottak létszámának és arányának növelése, a képzetlen vagy alacsonyan képzett munkaerő foglalkoztatásának segítése a munkaigényes mezőgazdasági kultúrák és az erre épülő feldolgozó-ipar kialakításával, fejlesztésével, a táji, környezeti szempontok figyelembevételével	T1. Gazdaságfejlesztés, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése T2. Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés
A vármegye közlekedési zártágának oldása	T6. Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés
Turisztikai fejlesztések: világörökségi helyszín/helyszínek, bor, kulturális, gyógy- és termálturizmus. Az építészeti értékek védelme, az épített örökség megőrzése.	T2. Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés

A fentiek mellett elmondható, hogy a területi specifikus célok közül az alábbiak kiemelkedően illeszkednek az ITS célrendszeréhez:

- az ország makro-regionális szerepének erősítése,
- vidéki térségek népességeltartó képességének növelése,
- kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése,
- területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése,
- összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása.

3. Baranya Megyei Területfejlesztési Program (BMTP)

Baranya Megye Önkormányzat Közgyűlése 2/2021. (VII.21.) TFB határozatával fogadta el a Baranya Megyei Területfejlesztési Programot, mely 7-10 éves időtávban fogalmazza meg a vármegye terület- és vidékfejlesztéshez kapcsolódó vállalásait, s határozza meg a koncepcióban megfogalmazott átfogó és stratégiai célok megvalósulását elősegítő intézkedéseket.

A Programba foglalt átfogó célok az alábbiak:

- I. Magas hozzáadott értéket teremtő foglalkoztatást biztosító gazdaság kialakítása
- II. Fenntartható, egészséges és megújuló társadalom
- III. Környezet- és energiatudatos vármegye

A dokumentumban megfogalmazott stratégiai célok közül az alábbi célok közvetlenül, vagy közvetett módon hatással lehetnek a Siklói járás, illetve Siklós városának fejlődésére is:

1. Helyi gazdaságok fejlesztése, körforgásos gazdaság kialakítása
2. Tartós növekedésre képes gazdaság megteremtése
3. A jelenlegi és jövőbeni piaci igényekhez illeszkedő emberi erőforrás fejlesztés
4. Társadalmi felzárkózás elősegítése
5. Stratégiai erőforrások fenntartható használata
6. Elérhetőség és mobilitás javítása
7. Nemzetközi növekedési centrummá válás

Az ITS illeszkedését a vármegye Területfejlesztési Program stratégiai céljaihoz az alábbi táblázat szemlélteti.

18. táblázat A középtávú városi célok és a BMTP stratégiai céljainak illeszkedése

Jelmagyarázat:		T1. Gazdaságfejlesztés, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése	T2. Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés	T3. Alapszolgáltatás (oktatás, szociális ellátás) minőségi fejlesztése	T4. Minőségi bérletállomány növelése	T5. Közműrendszerek és energiahatékonyság fejlesztése, környezet és klímavédelem	T6. Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés	T7. Sport- és szabadidős funkciók fejlesztése, esztétikus városkép erősítése	T8. Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása
	erős kapcsolat								
	közepes kapcsolat								
	nincs vagy gyenge kapcsolat								
Siklós Város ITS		BMTP							
1.	Helyi gazdaságok fejlesztése, körforgásos gazdaság kialakítása								
2.	Tartós növekedésre képes gazdaság megteremtése								
3.	A jelenlegi és jövőbeni piaci igényekhez illeszkedő emberi erőforrás fejlesztés								
4.	Társadalmi felzárkózás elősegítése								
5.	Stratégiai erőforrások fenntartható használata								
6.	Elérhetőség és mobilitás javítása								
7.	Nemzetközi növekedési centrummá válás								

Mivel Baranya vármegyében eltérő fejlettségi szintűek a települések, ezért fontos területi célokat is megfogalmazni a területi sajátosságoknak megfelelően. A területi lehatárolásoknak megfelelően Siklós városa a „Dél-baranyai drávamenti határtérség (az Ormánságtól Mohácsig, illetve a Villányihegységtől délre található területek) fejlesztése” elnevezésű területi célhoz tartozik.

A vármegye középtávú céljait 6 prioritás és annak intézkedésrendszere foglalja össze, melyekhez Siklós városának elképzelései is szorosan kapcsolódnak. A következő – a stratégiai célok mentén kialakított – prioritások és intézkedések kerültek figyelembevételre az ITS megalkotása során:

I. prioritás: A helyi termelésen alapuló gazdaság megerősítése a lokális gazdasági környezet integrált fejlesztésével

- 1.1. intézkedés: A mezőgazdasági, illetve kézműves termékek helyben történő feldolgozását, és értékesítését ösztönző fejlesztések támogatása.
- 1.2. intézkedés: Komplex iparterület fejlesztési program a járási székhely-településeken, a helyben történő foglalkoztatás megerősítése, az elvándorlás csökkentése érdekében.
- 1.3. intézkedés: A helyi piacok, ill. egyéb elosztó és helyi logisztikai funkciókat ellátó intézmények, szervezetek kialakulását, megerősödését támogató fejlesztések megvalósítása.
- 1.4. intézkedés: Az öntözéses gazdálkodás feltételeinek javítását szolgáló beruházások támogatása a helyi termelésen alapuló ellátás biztonságának fokozása érdekében.
- 1.5. intézkedés: A képzéseket és a kompetenciák fejlesztését is magában foglaló, a térségi felzárkóztatást elősegítő komplex helyi gazdaságfejlesztési programok megvalósítása.

II. prioritás: Külső erőforrásokra is támaszkodó, a termelési kapacitások növelésére alapozott versenyképes gazdaság megeremtése a megyében

- 2.1. intézkedés: A megyében működő kis- és középvállalkozások versenyképességének javítását szolgáló komplex programok támogatása
- 2.4. intézkedés: Gazdaságfejlesztési infrastruktúra-fejlesztési program, iparterület-, illetve ipari park fejlesztés, csarnoképítési program, kapcsolódó közlekedési beavatkozások végrehajtása elsősorban a járásszékhely településeken.

- 2.5. intézkedés: A befektetői politika erősítését, a befektetés ösztönzést szolgáló komplex programok megvalósítása az üzleti marketing eszközeivel és a képzési struktúra igény alapú átalakításával, rugalmassá tételével.
- 2.8. intézkedés: A turisztikai potenciál erősítését szolgáló fejlesztések támogatása elsősorban a meglévő természeti, szellemi, kulturális és épített örökségi értékek és kapcsolódó népszerű szolgáltatások minőségének javításával.

III. prioritás: A piaci igényekhez rugalmasan illeszkedő képzési struktúra kialakítása és fejlesztése

- 3.1. intézkedés: A gyakorlati képzésre koncentráló duális szakképzési rendszer infrastrukturális és program oldali feltételeinek javítását szolgáló fejlesztések támogatása; az élethosszig tartó tanulás segítése
- 3.3. intézkedés: Az iskolarendszerből már kikerült munkaerő továbbképzését, átképzését és vállalkozóvá válását szolgáló programok támogatása.
- 3.5. intézkedés: Az alap- és középfokú oktatás eredményességének növelése, új módszerek, IKT technológia és digitális tartalmak alkalmazásának és elérhetőségének támogatása, a kulturális intézmények minőségi oktatást támogató szolgáltatási kínálatának fejlesztése.

IV. prioritás: Az élhetőbb települések, élhetőbb közösségek kialakulását szolgáló komplex fejlesztések, egészségtudatosság és egészségügyi prevenció az egészséges munkaképes társadalom biztosítása érdekében

- 4.1. intézkedés: A hátrányos helyzetű gyermekek oktatáshoz, neveléshez (óvodai ellátáshoz), minőségi oktatást támogató kulturális szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítását, társadalmi integrációját szolgáló fejlesztések, speciális nevelési programok támogatása.
- 4.2. intézkedés: Az egészségtudatos életmódra való áttérés elősegítését célzó komplex nevelési és szemléletformáló egészségfejlesztési és betegségmegelőző programok megvalósításának támogatása, prevenciók szolgáltatások fejlesztése.
- 4.3. intézkedés: A folyamatosan romló helyzetű, elmaradott térségek, települések, barnamezős területek, városrészek dinamizálását, a társadalmi szegregáció csökkentését szolgáló komplex település rehabilitációs és a társadalmi együttélést segítő közösségfejlesztő és kulturális programok megvalósítása.
- 4.4. intézkedés: A lakhatási körülmények közötti területi különbségek csökkentését szolgáló fejlesztések, szociális bérlakás programok megvalósítása, a szociális bérlakás állomány fejlesztése.
- 4.5. intézkedés: Az egészségügyi és szociális ellátórendszer szolgáltatásaihoz való egyenlő esélyű hozzáférést segítő fejlesztések

V. prioritás: A természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló és klímatudatos környezetgazdálkodás feltételeinek megteremtése

- 5.1. intézkedés: A szélsőséges vízgazdálkodási viszonyok kialakulásának megelőzését, káros hatásainak mérséklését szolgáló komplex vízgazdálkodási és azokhoz kapcsolódóan zöldfelület gazdálkodási fejlesztések támogatása figyelembe véve a Natura2000 területekre gyakorolt káros hatások minimalizálását, azok fenntartható használatának biztosítását.
- 5.2. intézkedés: A klímabarát építészeti-műszaki és településtervezési megoldások elterjesztését és a zöldfelületi rendszert szolgáló fejlesztések támogatása.
- 5.3. intézkedés: A vármegye táji- és természeti értékeinek hosszú távú megőrzését, komplex kezelését, valamint a fennálló tájhasználati konfliktusok mérséklését szolgáló beavatkozások, programok megvalósítása.
- 5.4. intézkedés: A lakosság klímaváltozáshoz való alkalmazkodásra való felkészítését, valamint a klíma- és környezettudatosság általános erősítését szolgáló programok, akciók támogatása.
- 5.5. intézkedés: A környezetvédelmi kommunális infrastrukturális ellátottság javítását szolgáló beruházások támogatása.

- 5.6. intézkedés: A hulladékgazdálkodás már kiépült térségi rendszereire épülve a hulladékokból nyerhető másodnyersanyagok hasznosítását célzó fejlesztések ösztönzése.
- 5.7. intézkedés: A körforgásos gazdaságfilozófiához illeszkedő helyi foglalkoztatási és termelési programok indítása.
- 5.8. intézkedés: A helyben gazdaságosan hasznosítható mértékben jelen levő – elsősorban megújuló – energiaforrások felhasználására alapozott energiatermelés- és ellátás létesítményeinek és rendszereinek kiépítése.

VI. prioritás: Az elérhetőség javítása, fenntartható közlekedési rendszerek létrehozásának előmozdítása

- 6.1. intézkedés: A vármegye nemzetközi elérhetőségét biztosító közúti-, vasúti- és víz közlekedési infrastruktúra fejlesztése.
- 6.2. intézkedés: A térségi elérhetőséget – a térszerkezeti szempontból jelentős városhálózati elemek elérhetőségét – javító, elsősorban közúti infrastruktúra fejlesztése.
- 6.4. intézkedés: A hivatásforgalmú kerékpáros és gyalogos közlekedés feltételeinek javítása

4. Baranya Vármegye Integrált Területi Programja 2021-2027 (Baranya ITP)

Baranya Vármegye Integrált Területi Programja (Baranya ITP) keretében kijelölésre kerültek azon vármegyei területfejlesztési program célok, melyek elérése a TOP Plusz eszközrendszerével biztosíthatók. Ipari és szolgáltató szektorban tevékenykedő vállalkozások tekintetében Pécs és Komló mellett Siklós városa is kiemelkedik, nagy potenciált jelent ez az ágazat is. Önkormányzati háttérű üzleti infrastruktúra fejlesztés és komplex térségi foglalkoztatásbővítő programok, illetve a központi foglalkoztatási programok keretében Siklós városa is érdekelt a járásközpont települései közül, továbbá a Siklói járás számos turisztikai desztinációval és kiemelkedő attrakcióval rendelkezik, ezért a turizmus a térségben további jelentős lehetőséggel bír.

Baranya vármegyében kiemelt programcsomagok együttműködésben történő megvalósítása között szerepel az épített kulturális örökség fejlesztése, kifejezetten az egészségturiztikára kihegyezve a Pécsi Tudományegyetem, a Harkányi Gyógyfürdő, Siklói Gyógyfürdő és a Sellyei Fürdő fejlesztésének bázisán. Emellett Siklóst, mint városi rangú települést alkalmassá kell tenni kisebb léptékű ipari tevékenységek befogadására, elhelyezésére, illetve fejlesztésére.

A Pécs-Villány Kiemelt Turisztikai Térség létrehozása jelentős fejlesztési potenciált jelent a vármegye számára, főként a vonatkozó jogszabályban felsorolt településeken, azaz Siklóson is. A 2.8. „turisztikai potenciál erősítését szolgáló fejlesztések támogatása elsősorban a meglévő természeti, szellemi, kulturális és épített örökségi értékek és kapcsolódó népszerű szolgáltatások minőségének javításával” elnevezésű intézkedés kiemeli az épített örökség/értékek fejlesztéseinek támogatását a Siklói Vár és környezetéhez kapcsolódóan.

Összességében tehát megállapítható, hogy az önkormányzat által tervezett beavatkozások összhangban vannak a területi programban szereplő prioritásokkal és azokhoz kapcsolódó intézkedésekkel.

5. Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia (NTS2030 – Turizmus 2.0)

A Turizmus 2.0. stratégia a Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia (NTS2030) továbbfejlesztése a stratégiai irányok újragondolásával. A stratégia 12 irányvonal mentén épül fel, melyek felölelik és kiegészítik a következő négy nagy horizontális célt:

1. keresletközpontúság,
2. együttműködő ökoszisztéma,
3. családbarát turizmus,
4. digitális turizmus.

Ezen horizontális célok jól illeszkednek jelen ITS-ben megfogalmazott T2. *Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés* tematikus célkitűzéshez, hiszen Siklós városában meghatározó szerepet játszik a turisztikai ágazat. A meglévő építészeti örökségek megújítása mellett elengedhetetlen a horvát térségekkel való szoros együttműködés, a célközönség bővítése, a meglévő turisztikai kínálat fejlesztése és bővítése. A magyarországi borvidékek közül elsőként kialakított a Villány-Siklós borút, mely a térség egyik jelentős húzóereje. Mindemellett Siklós az Országos, Meghatározó egészségturisztikai települések közé tartozik, mely szintén nagy potenciált jelent a város számára. A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések a következők, melyek illeszkednek az NTS 4 horizontális céljához:

- Siklói Vár komplex turisztikai fejlesztése
- Tenkes-hegy komplex fejlesztése
- Felhagyott vasútvonalak turisztikai hasznosításának feltárása (kisvasút)
- Imázsképzés, marketing- és kommunikációs tevékenység, programszervezés
- Sport-szabadidős-turisztikai fejlesztések a Siklós-Harkány tengely mentén
- Volt laktanya (barnamezős) területének funkcióváltó fejlesztése
- „Camp Siklós” - komplex aktív turisztikai szálláshely és vonzerőfejlesztés a korábbi Ifjúsági tábor területén
- Thermal Spa Siklós (termálfürdő) fejlesztése-bővítése
- Lovas turisztikai infrastruktúra kialakítása a vásártér területén.

6. Baranya Megyei Klímastratégia 2017-2030

A „Klímatudatos Baranya – Ahol mindenkinek szerepe van!” címszó alatt a stratégia egy szemléletformálást tűzött ki célul, hogy minden területi szereplőnek (önkormányzatok, gazdasági szféra, civil szféra, helyi társadalom, ...stb.) feladata a globális klímaváltozásokhoz való rugalmas alkalmazkodás, a negatív hatások kezelése, a gazdag természeti és épített örökség megőrzése és kihasználása, a szélsőséges időjárási események negatív hatásainak megelőzése.

Átfogó klímastratégiai célok és intézkedések a következők:

- Csökkenő kibocsátás, növekvő jólét – kibocsátás-csökkentési célkitűzések és intézkedések
- Alkalmazkodás az elkerülhetetlenhez – klímaadaptációs célkitűzések és intézkedések
- Te is része vagy! – szemléletformálási célkitűzések és intézkedések.

A Baranya Vármegyei Klímastratégia jövőképével összhangban áll jelen Siklói ITS-ben meghatározott rövid-, közép- és hosszútávú célrendszere. A T5: Közműrendszerek fejlesztése, környezet és klímavédelem tematikus cél magába foglal minden olyan intézkedést, amely összhangban vannak a Baranya vármegyei klímastratégiában (2017-2030) megfogalmazott célokkal, tehát esetünkben a következő programok, intézkedések relevánsak:

- Megújuló energiahasznosítás, energiaközösség létrehozása, energiatartósság feltételeinek megteremtése
- Épületenergetikai- és klímavédelmi fejlesztések és intézkedések megvalósítása
- Siklós város csapadékvíz-elvezető rendszerének fejlesztése
- Települési környezetvédelmi fejlesztések
- *Másodlagos célként:*
- Szociális alapellátás fejlesztése
- Örsi Ferenc Művelődési Központ felújításának II. üteme
- Máriagyúdi Községi Ház korszerűsítése
- Szolgáltatóház felújítása és korszerűsítése
- Vásárcsarnok fejlesztése

7. Az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok

A siklói célkitűzéseket és az azokra épülő elképzeléseket, megvalósítandó projekteket a következő városi stratégiákkal/koncepciókkal vizsgáltuk meg:

- Modern Siklós 2030
- Siklós Város Településfejlesztési Koncepciója 2016-2030
- Helyi Esélyegyenlőségi Program (2020-2025)
- Siklós Város Klímastratégiája

Modern Siklós 2030

A Modern Siklós 2030 elnevezésű program elsődleges célkitűzése, hogy az életminőséget javító fejlesztések megvalósítása mellett gazdasági aktivitást növelő és ezzel munkahelyteremtő ipari és turisztikai gazdaságfejlesztési projekteket hajtson végre. Siklós város tízéves fejlesztési programja négy finanszírozási alappillérré épül fel:

1. A város saját bevételei és jogköre alapján, a saját hatáskörében meghozható intézkedések és fejlesztések.
2. A Kormány támogatásával megvalósuló fejlesztések, elsősorban a Magyar Kisváros Fejlesztési Program részeként.
3. A 2021-2027 között hozzáférhető, európai uniós célkitűzések elvei mentén felhasználható támogatásokból megvalósuló fejlesztések, melyek Baranya Megye Integrált Területi Programjában kerülhetnek finanszírozásra.
4. A magántőke közreműködésével, elsősorban turisztikai és ipari beruházások formájában létrejövő fejlesztések.

A koncepcióban meghatározott tervezett tematikus programok kerülnek összevetésre jelen ITS tematikus célkitűzéseivel, melyet a következő táblázat szemléltet:

19. táblázat A stratégiai céljainak illeszkedése a Modern Siklós 2030 program céljaihoz

Modern Siklós 2030	Siklós ITS
Tervezett tematikus programok	Tematikus célok
III.1. Életminőséget javító közszolgáltatások fejlesztése – egészségügyi-, oktatási-, szociális szolgáltatások fejlesztése	T3. Alapszolgáltatás (oktatás, szociális ellátás) minőségi fejlesztése
III.2. Életminőség javító sport-szabadidős-turisztikai fejlesztések a Siklós-Harkány tengely mentén	T7. Sport- és szabadidős funkciók fejlesztése, esztétikus városkép erősítése
III.3. Közlekedésfejlesztési beavatkozások – a biztonságos közlekedés feltételeinek megteremtése, a településrészek megközelíthetőségének a javítása, valamint az elektromos közösségi közlekedés feltételeinek a megteremtése	T6. Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés
III.4. Munkahelyteremtés az ipari park fejlesztése bázisán – új cégek Siklóstra telepítése	T1. Gazdaságfejlesztés, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése
III.5. Megújuló városkép – az épített környezet, a város tereinek-parkjainak fejlesztése, középpontban a várkert fejlesztésével. (A turisztikai célú gazdaságfejlesztési program részeként.)	T1. Gazdaságfejlesztés, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése T2. Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés T7. Sport- és szabadidős funkciók fejlesztése, esztétikus városkép erősítése T8. Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása

Modern Siklós 2030	Siklós ITS
III.6. Siklósi Vár komplex turisztikai fejlesztése (A turisztikai gazdaságfejlesztési program részeként)	T2. Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés T8. Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása
III.7. „Camp Siklós” - komplex aktív turisztikai szálláshely és vonzerőfejlesztés a korábbi Ifjúsági tábor területén	T2. Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés T8. Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása
III.8. Siklósi termálfürdő fejlesztése-bővítése	T2. Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés T8. Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása
III.9. Lovas turisztikai infrastruktúra kialakítása a vásártér területén	T2. Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés T8. Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása
III.10. Tenkes-hegy komplex fejlesztése	T2. Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés T7. Sport- és szabadidős funkciók fejlesztése, esztétikus városkép erősítése T8. Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása
III.11. A helyi gazdaság fejlesztése	T1. Gazdaságfejlesztés, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése
III.12. Energetikai fejlesztések – a „Karbonmentes Siklós” programja	T5. Közműrendszerek és energiahatékonyság fejlesztése, környezet és klímavédelem
III.13. A lakhatási feltételek fejlesztése – bérlakásprogram, kedvezményes telekprogram a Siklóson jövőjüket tervező családok számára, a szociális városrehabilitációs program folytatása.	T3. Alapszolgáltatás (oktatás, szociális ellátás) minőségi fejlesztése T4. Minőségi bérlakásállomány növelése
III.14. Közösségi programok fejlesztése – részben a korábbi hagyományok újjáélesztésével, részben újak megteremtésével a város közösségi életének fejlesztése, valamint a turisztikai vonzerő fejlesztése érdekében	T2. Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés T7. Sport- és szabadidős funkciók fejlesztése, esztétikus városkép erősítése T8. Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása
III.15. Nemzetközi együttműködési programok Siklós és térsége fejlődése érdekében	T2. Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés T8. Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása

Siklós Város Településfejlesztési Konceptiója 2016-2030

A településfejlesztési koncepció meghatározza Siklós hosszú távú fejlesztési elképzeléseit a 2016-2030-ig tartó időszakra vonatkozóan. Siklós Város Településfejlesztési Konceptiója 2016-2030 a következő víziót fogalmazta meg:

„Siklós Baranya vármegye déli kapuja, a Harkány-Siklós-Villány turisztikai tengely földrajzi középpontja, kulturális valamint örökség-, bor- és termálturisztikai kínálatával vonzó utazási célpontot jelentő, a huszadik századelő hangulatát idéző, esztétikus külsejű kisváros, mely az európai normáknak megfelelő, javuló életminőséget, megőrzött és fenntartható, rendezett és egészséges környezetet biztosít lakói számára, a helyi és a betelepülni szándékozó vállalkozásoknak pedig vonzó, vállalkozásbarát feltételeket teremt. A város társadalmát áthatja a helyi identitástudat, valamint az egymásért, a város és a környezet fejlesztéséért tenni akaró közösségi szellemiség, a társadalmigazdasági kapcsolatok a környező településekkel és a határ horvát oldalával is erősek.”

A településfejlesztési koncepció három átfogó célt határoz meg, melyek megegyeznek az ITS átfogó céljaival:

- I. Gazdaság: Versenyképes, fenntartható helyi gazdaság kialakítása
- II. Életminőség: Lakosság életminőségének javítása
- III. Társadalom: Települési identitás, társadalmi kohézió javítása.

A fent említett átfogó célokra épülő tematikus célkitűzések és részcélok teljes mértékben összhangban állnak az ITS-ben leírtakkal.

HEP 2020-2025

Siklós városa az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával a következő átfogó célokat kívánja érvényesíteni az esélyegyenlőség biztosítása érdekében 2025-ig:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) célul tűzte ki, hogy konkrét intézkedések valósuljanak meg az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása érdekében. Szintén célként említi a program egy együttműködési rendszer felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés, értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Fenti célok és intézkedések az ITS készítése, a célrendszer megfogalmazása és a beavatkozások meghatározása, továbbá az antiszegregációs program készítése során egyaránt maradéktalanul figyelembe vételre kerültek.

Siklós Város Klímastratégiája

Siklós Város Önkormányzata a „KEHOP-1.2.1. Helyi klímastratégiák kidolgozása, valamint a klímatudatosságot erősítő szemléletformálás” program keretében, külső szakértők bevonásával készítette el klímastratégiáját. A stratégiai dokumentum elsődleges célja, hogy megalapozza, megfogalmazza a klímaalkalmazkodást és a klímaváltozás megelőzését szolgáló következő 10-15 évben esedékes tevékenységeket, döntéseket.

Siklós Város Klímastratégiájában a következő jövőképet fogalmazták meg:

- Siklós klímatudatos, közel nulla energiamérlegű kisvárossá válik.
- Az épületállomány és a városon belüli közlekedés energiafelhasználása legfeljebb 25%-a 2010 évinek, az energiafogyasztás legalább 50%-át helyben termelt megújuló energiával fedezi.
- A település zöldfelületei legalább 10%-kal növekednek.

A fentiek elérése érdekében 2030-ra a város, a helyi lakosság, a gazdasági szervezetek, illetve természetesen az önkormányzat az elérhető források széles körének felhasználásával a jelenleginél 40%-kal alacsonyabb összes ÜHG-kibocsátása révén csökkenti a klímaváltozás negatív hatásait. Miközben ezekhez a hatásokhoz sikerrel alkalmazkodik, a város magasabb szinten megteremti a lakosság, a gazdasági szereplők és a közsféra számára az élet-, működés- és vagyonbiztonságot, emellett pedig biztosítja a megfelelő védelmet a társadalmi-kulturális, természeti és épített értékeinek.

Az ITS tematikus céljai közül a *T5. Közműrendszerek és energiahatékonyság fejlesztése, környezet és klímavédelem* elnevezésű cél kiválóan illeszkedik a klímastratégiához. A környezeti fenntarthatóság és a meglévő adottságok megőrzése, illetve a környezetvédelem és a fenntarthatóság megteremtése érdekében a következő programok, intézkedések megvalósítása tervezett:

- Megújuló energiahasznosítás, energiaközösség létrehozása, energiafüggetlenség feltételeinek megteremtése
  - Épületenergetikai- és klímavédelmi fejlesztések és intézkedések megvalósítása
  - Siklós város csapadékvíz-elvezető rendszerének fejlesztése
  - Települési környezetvédelmi fejlesztések
- Másodlagos célként:*
- Szociális alapellátás fejlesztése
  - Örsi Ferenc Művelődési Központ felújításának II. üteme
  - Máriagyúdi Községi Ház korszerűsítése
  - Szolgáltatóház felújítása és korszerűsítése
  - Vásárcsarnok fejlesztése

5.2. BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

A Megalapozó dokumentum elkészítése során részletes helyzetelemzést végeztünk, melynek részeként meghatároztuk a település erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit. A dokumentumban foglalt megállapításokat figyelembe véve meghatároztuk az átfogó, tematikus és horizontális célokat.

A tematikus célok esetében az előzetes forráselemzések elsődlegesen az uniós forrásokra (ezen belül kiemelten a TOP Plusz forrásra) építenek. Az erőforrások esetében tehát a város nagyságrendileg olyan célokat tűzött maga elé, melyek feltételezik a további pályázati lehetőségek meglétét, illetve támaszkodnak önkormányzati önerőre is. A fenntartható fejlődés érdekében kulcsfontosságú, hogy a kitűzött célok jelentős része megvalósuljon, és a folyamat során fenntartsuk a stratégiai irányítást, miközben kihasználjuk a rendelkezésre álló erőforrások nyújtotta lehetőségeket.

A tervezett célok ebben a stratégiai időszakban is alapvetően illeszkednek egymáshoz, a városrészek céljai egymást építik, segítik. A kialakított stratégiai célrendszer funkcióvesztést nem eredményez egyik városrészben sem, ugyanakkor elősegíti a városrészek közötti kiegyenlítődést. Ezzel összhangban a középtávú városrészi célok alapvetően szolgálják a tematikus célok megvalósulását, valamint a tematikus célok is elősegítik az átfogó cél megvalósulását. Mindez a koncepcióban vázolt stratégiai célok és legfőképpen a jövőképpen vázolt állapotok elérését szolgálja.

20. táblázat A középtávú városi tematikus célok egymásra gyakorolt hatása

Jelmagyarázat: 2- erős pozitív hatás 1- pozitív hatás 0- semleges hatás	SIKLÓS ITS	T1. Gazdaságfejlesztés, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése	T2. Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés	T3. Alapszolgáltatás (oktatás, szociális ellátás) minőségi fejlesztése	T4. Minőségi bérletállomány növelése	T5. Közműrendszerek és energiahatékonyság fejlesztése, környezet és klímavédelem	T6. Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés	T7. Sport- és szabadidős funkciók fejlesztése, esztétikus városkép erősítése	T8. Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása
		-	+	+	+	+	+	0	0
		+	-	+	0	+	++	+	+
		+	+	-	++	++	+	++	+
		0	0	+	-	++	0	+	+
		+	+	+	+	-	0	0	0
		++	++	+	+	+	-	0	0
		0	+	+	0	+	0	-	0
		+	+	+	0	0	0	+	-

6. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

A megvalósíthatósági kockázatok elemzése során az első lépésben azonosítanunk kell a legfontosabb kockázatokat, amelyek bekövetkezésének valószínűségét és a városra gyakorolt hatásuk mértékét kell mérlegelnünk. Ezt követően a lehetséges válaszstratégiákra szükséges összpontosítanunk, majd ezek pozitív és negatív eredményeit kell értékelnünk. Egy táblázatos áttekintés hasznos segítséget nyújthat ezen folyamatok áttekintéséhez és strukturált végrehajtásához.

A célok megvalósításához a fejlesztésekkel elért eredmények fenntartása is különösen fontos. Jelen – a stratégia megvalósítását elősegítő kockázatelemzés – fejezet nem csak a felmerülő kockázatokat ismerteti, hanem bemutatja azok hatásait is, továbbá megbecsüli a bekövetkezés valószínűségét és hatásának mértékét, valamint bemutatja az esetleges bekövetkezés esetére tervezett intézkedéseket.

21. táblázat A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai

Kockázati tényezők	Bekövetkezés valószínűsége (1-10)	Kockázat hatása (1-10)	Kockázat kezelésének módja
Társadalmi tényezők			
Társadalom egyes csoportjai közötti ellentmondás a település fejlesztési irányait illetően, lokális ellenállás	6	6	Nyitott kommunikáció a helyi lakossággal/közösséggel, a célokra és a fejlesztési igényekre, projektelképzelésekre vonatkozó visszajelzések, helyi szükségletek figyelembevétele, folyamatos kapcsolattartás, egyeztetés és igényfelmérés.
Foglalkoztatás helyzetének javítása, a szakképzett fizikai munkakörökben a tapasztalt munkaerő nyugdíjba vonulásával egyidejűleg a hiányszakmák utánpótlása	5	8	Előre lefektetett stratégia mentén szakemberek képzése, az oktatás fejlesztése. Szociális fejlesztési programok bevezetése a munkaerőpiacra hatással lévő helyiek számára, például képzések, álláskeresési segítségnyújtás körének bővítése.
A lakosság elvándorlása és elöregedés	6	8	A vándorlási egyenleg javítása érdekében Siklós számos soft program, illetve oktatási program megvalósítását, valamint erős városmarketing megvalósítását tervezi. Emellett cél helyi munkalehetőségek teremtése, ezáltal a fiatalok helyben tartása és az elvándorlás visszaszorítása. Az elöregedés folytatódása, illetve felgyorsulása, amennyiben ehhez nem kapcsolódik megfelelő idősgazdaság, a fiatalabb generációk helyben maradása ellen hathat. Fontos ebben az esetben a szolgáltatások fejlesztése, mellyel az idősek és a fiatalabbak közti különbségek és ellentétek csökkenthetők.
Társadalmi együttműködés biztosítása, a lakosság bevonása a település közös jövőképeinek, fejlesztéseinek meghatározására és megvalósítására	6	6	A város számos kulturális, sport és egyéb programmal vonja be a lakosságot a település mindennapjaiba. A helyi identitás kialakítására és fenntartására, valamint a külső imázs meghatározására nagy hangsúlyt fektet. Ez leginkább soft tevékenységek keretében történik. Továbbá fontos a partnerségek kialakítása helyi közösséggel és szervezetekkel, illetve a szoros együttműködés a településen működő vállalkozásokkal és civil szervezetekkel.
Romló közbiztonság	4	5	Megerősített rendőri, polgárőri jelenlét biztosítása, rendvédelmi szervezetek közötti együttműködés biztosítása, közterületi kamerák elhelyezése.

Kockázati tényezők	Bekövetkezés valószínűsége (1-10)	Kockázat hatása (1-10)	Kockázat kezelésének módja
Gazdasági tényezők			
Gazdasági recesszió	7	8	Diverszifikált gazdasági stratégia kialakítása keretében különböző iparágakba történő befektetés, fejlesztés. Továbbá fontos az újonnan betelepülő vállalkozások támogatása.
A város lakosságának átlagos képzettségi színvonalának csökkenése	6	7	A képzettségi színvonal csökkenésével a befektetők – érkezenek kívülről, vagy legyenek helyi vállalkozók – alacsonyabb színvonalú munkalehetőségeket teremtenek, melyhez alacsonyabb bérszínvonal is társul, így az elvándorlás nem áll meg. Annak érdekében, hogy a város ne kerülhessen ebbe a negatív spirálba, a cél a képzett lakosság városban tartása és új munkahelyek teremtése.
Pénzügyi kockázatok, kiadások folyamatos növekedése	8	7	Fontos az előzetes tervezés a pénzügyi kockázatok kezelésére, valamint pénzügyi tartalékok kialakítása a váratlan kiadásokra. Megbízható pénzügyi partnerek kiválasztása, valamint a pénzügyi helyzet szoros figyelemmel kísérése és azonnali reagálás az esetleges instabilitásra és az újonnan felmerülő gazdasági és pénzügyi nehézségekre.
Az intézmények fenntartási költségei jelentős mértékben emelkednek	7	8	Az energiaválság kezelése érdekében fejlesztések és felújítások során korszerű, a fenntarthatóságot elősegítő technológiákat szükséges alkalmazni.
Magyarország gazdasága lemarad a környezetétől, mely a városra isnegatívan hat általánosságban	5	9	A város fejlődéséhez nem kizárólag a külsőtényezők épít. Helyette leginkább saját erősségeit igyekszik kihasználni, mely függetleníteni tudja valamelyest az országos trendektől. Így hazánk fejlődésénél gyorsabb, nagyobb mértékű fejlődésre válik képessé a település. Gazdasági szakértők bevonása a szabályozás és gazdasági tervezés optimalizálása érdekében.
Előre nem látható gazdasági helyzetek és események bekövetkezése	8	9	Fel kell készülni minden váratlan, előre nem tervezhető eseményre, nehézségre, akadályra. Elhárítási, kockázatkezelési terv elkészítése is szükségessé válhat.
Környezeti veszélyek			
Megújuló közterületek és zöldfelületek kihasználatlansága, a lakosság általi használat	5	6	Társadalmi probléma a közterületek nem rendeltetésszerű használata, melyet a folyamatos karbantartás és a figyelemfelkeltés tud csökkenteni. Továbbá törekedni kell arra, hogy a városi klímát jól tűrő, honos növényfajok kerüljenek telepítésre a fejlesztések keretében a közterületeken
Közterületek megújításának elmaradása	3	7	A közterületek megújításának elmaradása jelentős visszaesést okozna a település számára, mivel nem csak a turisták számára fontos, hogy vonzó környezetben tölthessék szabadidejüket, hanem a helyben élők számára is fontos az élhető városkép. A város közterületeinek leromlása, elvándorláshoz, illetve hosszabb távon a beruházások elmaradásához és a gazdaságversenyképesség csökkenéséhez is vezethet. A város vezetése ennek csökkentésére már eddig is számos, egymásra épülő közterületrehabilitációs tervet dolgozott ki és valósított meg. Továbbá a lakókörnyezet megújításába a helyi lakosságot is aktívan bevonja.

Kockázati tényezők	Bekövetkezés valószínűsége (1-10)	Kockázat hatása (1-10)	Kockázat kezelésének módja
Közlekedési konfliktusok növekedése	5	6	Közlekedésfejlesztési projektek megvalósításával, a közterületek minden szempontból átgondolt rehabilitációjával kívánja a város kezelni a gépjárműforgalmat, így kerülendő el, hogy ebből konfliktusok alakuljanak ki. Bizonyos esetekben a korlátozás, mint lehetőség aváros rendelkezésére áll (pl. tehergépjárművek kitiltása bizonyos területekről, belváros gépjárműforgalmának csökkentése).
Lakások komfort-fokozatának, műszaki színvonalának romlása	5	7	Amennyiben a lakosság anyagi javai továbbcsökkennek, a lakingatlanok karbantartása elmaradhat, mely a lakóingatlan állomány műszaki degradációjához vezethet. Ezt megelőzendő a város a munkanélküliség elkerülése mellett érdekelt. Ennek érdekében az önkormányzat szorosan együttműködik a helyi vállalkozásokkal, azok céljainak megvalósításában is közreműködik, illetve a közmunka programot is támogatja. Így a lakosság anyagi javainak csökkenése elkerülhetővé válik.
Energiaellátás fenyegetettsége	7	7	Megoldást jelenthet az aktuális problémára az alternatív energiaforrások bevezetése és az energiaellátás diverzifikálása.
Szabályozási környezet			
Jogszabályi környezet változásai	6	7	A jogszabályok változása okán esetlegesen át kell szervezni a fejlesztéseket. A jogi és szabályozási követelményeket meghatározó intézményekkel folyamatosan szoros együttműködésre kell törekedni és a módosításokat mindig figyelemmel kell kísérni.
Változó támogatási rendszer, beruházási törvény változása	8	9	A kockázat elkerülése érdekében folyamatosan egyeztetés szükséges a forrást biztosító szervezetekkel és intézményekkel. Amennyiben a támogatási rendszer és a beruházási törvény változása negatív irányba hatna a város számára, akkor a gazdasági szereplőkkel (helyi vállalkozások, civil szervezetek) együttműködve képes lesz a város külső források bevonására céljaik elérése érdekében. Szükség esetén sor kerül külső szakértő bevonására a pályázat és a kapcsolódó dokumentumok elkészítésére.
Jogi-közbeszerzési kockázat, engedélyezési eljárás lassúsága, adózási változások	6	7	Az önkormányzat gondosan előkészíti közbeszerzési eljárásait, amelyeket alapos piacfelmérés alapján indít meg. Emellett a közbeszerzési szakértő alkalmazása segít minimalizálni a kockázatokat. Fontos a gyors és hatékony kommunikáció a hatóságokkal, valamint engedélyezési folyamatok időzítésének figyelemmel kísérése. Pénzügyi tervezés és adózás optimalizálása az adóváltozásokra való reagálás érdekében.
Az egyes közszolgáltatások állami támogatása csökken, a normatíva rendszerből származó bevételei csökkennek a városnak	8	9	A város intézményhálózatát igényeinek megfelelően alakítja ki, azt nem méretezi túl, illetve alul. Az ingatlanok fenntartását csökkenti energetikai célú felújításokkal. Mindezekkel a kiadások féken tarthatók, tervezhetők maradnak. Amennyiben szükséges, további finanszírozási lehetőségeket kell felkutatni.

7. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

7.1. A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK

A fejezet azon önkormányzat által végezhető, alapvetően nem beruházási természetű tevékenységeket, stratégiaalkotási folyamatokat foglalja össze, amelyek segítik, támogatják az integrált településfejlesztési stratégiában, valamint más, stratégiai jellegű dokumentumokban megjelölt fejlesztési célok elérését. A város biztosíthatja ezt a megfelelő keretek előteremtésével, valamint szabályozó, rendeletalkotó tevékenységével. Ideális esetben ez a két típusú tevékenység együtt jelenik meg és az elérni kívánt célok irányába egyszerre hatnak.

Mindennek kapcsán a 2.2. fejezetben meghatározott horizontális célokat helyezzük előtérbe, így a város szakmai felkészültségét és cselekvőképességét az alábbi három területen tartjuk kiemelten fontosnak:

- környezeti fenntarthatóság és reziliencia
- esélyegyenlőség és méltányosság
- digitális átállás, okos város törekvések

7.1.1. Helyi klímastratégia – környezeti fenntarthatóság és reziliencia

Magyarország kitettsége és sérülékenysége az éghajlatváltozás várható hatásainak szempontjából globális és európai mércével mérve is jelentős. Vizsgálatok támasztják alá, hogy az országon belüli, a klímaváltozás hatásaival szembeni térségi sérülékenység is igen nagy eltéréseket mutat. A klímaváltozás kiváltó okainak megfékezése, csökkentése globális összefogást kíván, ugyanakkor a várható negatív hatásokra való hatékony felkészülés – lokális tervezést és helyi megoldásokat kíván. Ezért fontos az éghajlatváltozás hatásaira való felkészülést és az alkalmazkodást elősegítő a település szintű klímastratégiák és programok kidolgozása.

Siklós Város Klímastratégiája 2022-ben készült el a Környezet és Energia Operatív Program „KEHOP-1.2.1. Helyi klímastratégiák kidolgozása, valamint a klímatudatosságot erősítő szemléletformálás” c. projekt keretében. A stratégia célja, hogy megalapozza, megfogalmazza és előkészítse Siklós Város Önkormányzatának a klímaalkalmazkodást és klímaváltozás megelőzését szolgáló, következő 10-15 évben esedékes tevékenységeit, döntéseit, másrészt pedig hogy segítse az Önkormányzatot a város fejlesztésének sokszereplős folyamatában az egyes résztvevői csoportok számára kiejánlható, általuk – a köz érdeke mellett saját érdekükben is elvégzendő – feladatok, illetve az ahhoz szükséges eszközök és kommunikációs csatornák megtalálásában.

Mivel a város életének, fejlesztésének csak kisebb szegmense tartozik az önkormányzat közvetlen illetékességi körébe, fontos célja a Klímastratégia készítésének az is, hogy már elkészítésének folyamatával, eseményeivel, a szűkebb és tágabb helyi közvéleménynek, a helyi társadalom reprezentánsainak a tervezésbe való bevonásával segítse a klímaváltozási partnerségekkel kapcsolatos tudásmegosztást, valamint széleskörű szemléletformálási programok megvalósítását.

A Klímastratégiában foglalt jövőkép értelmében Siklós 2050 -re olyan, a kellemes környezete érdekében klímatudatos, közel nulla energiamérlegű kisvárossá válik, ahol a lakosság saját és utódai életkörülményei iránti felelősségtől vezetve törekszik a klímatudatos életmódra. Az épületállomány és a városon belüli közlekedés energiafelhasználása legfeljebb 25%-a 2010 évinek, az energiafogyasztás legalább 50%-át helyben termelt megújuló energiával fedezik és a település zöldfelületei legalább 10%-kal növekednek. Ennek eléréséhez 2030-ra a város a lakosság, a gazdasági szervezetek és az önkormányzat tudatos, tervezett és szervezett együttműködésével, az elérhető források széles körének felhasználásával a jelenleginél 40%-kal alacsonyabb összes ÜHG kibocsátása révén csökkenti a klímaváltozás hatásait, miközben ezekhez a hatásokhoz sikerrel alkalmazkodik, így a jelenleginél magasabb szinten biztosítja a lakosság, a gazdasági

szereplők és a közsféra számára az élet-, működés- és vagyonbiztonságot, a társadalmi-kulturális, természeti és épített értékeinek pedig a megfelelő védelmet.

Mindennek érdekében Siklós Város Önkormányzata 2030-ban a 2012-es bázisévhez mérten 40%-os, 2050-re pedig 75%-os CO₂ kibocsátáscsökkentést irányzott elő, melynek teljesítése végett elsősorban az önkormányzati tulajdonú intézményállomány energetikai korszerűsítésének folytatására, a fogyasztás csökkentésére, továbbá a megújuló energiahasználat részarányának növelésére, illetve a privát és az állami szolgáltató cégek révén az energiaszolgáltatás megújuló energiára való áttérésének elősegítésére van szükség.

A jelenleg hatályos városi klímastratégia mellett azonban szintén célszerűnek nevezhető a nemzetközi szakmai közéletben elterjedt Fenntartható Energia és Klímavédelmi Cselekvési Terv (Sustainable Energy and Climate Action Plan – SECAP) elkészítése, mely Siklós fenntarthatósági törekvéseit és célrendszerét európai összehasonlításban is kompatibilissé tenné. Mindez azért indokolt, mivel a klímastratégia, mint szakmai dokumentum, nagyon hasonló a SECAP-hoz, de mégsem ugyanaz. A klímastratégia módszerét a hazai szervezetként működő Klímabarát Települések Szövetsége (KTSZ) fejlesztette ki, és csak Magyarországon elterjedt. Ezzel szemben a SECAP-okat az egész világon alkalmazzák a nemzetközi szervezetként funkcionáló Polgármesterek Éghajlat- és Energiaügyi Szövetsége jóvoltából. Fókuszát tekintve települési célokat és vállalatokat fogalmaz meg 2030-ig a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás és az energiaszegénység problémái, valamint a környezeti fenntarthatóság tekintetében. Mindennek tükrében a helyi önkormányzatok önkéntesen kötelezettséget vállalnak az energiahatékonyság javítására és a megújuló energiaforrások fokozott hasznosítására azért, hogy Magyarország összességében elérje az Európai Unió által 2030-ra és 2050-re kitűzött CO₂-kibocsátás mértékét.

Tekintettel arra, hogy Siklós Város Önkormányzata nem rendelkezik jelenleg hatályos SECAP dokumentummal, ugyanakkor számos közvetlen brüsszeli pályázati lehetőség esetén ilyen dokumentum megléte pozitív elbírálás alá esik, így a városi klímastratégia mellett ezen dokumentum elkészítése indokoltnak mondható. Ennek hozadékeként Siklós európai módszertani keretrendszerbe foglalt klímavédelmi akciótervet tudhat magáénak, illetve magabiztosabban pályázhat meg nemzetközi mitigációs és klímaadaptációs forrásokat, mely a város mozgásterét ebben a szegmensben érdemben növelheti.

7.1.2. Helyi Esélyegyenlőségi Program – esélyegyenlőség és méltányosság

Mint ahogyan azt a megalapozó tanulmány is tartalmazza, összhangban a vonatkozó jogszabályi előírásokkal, Siklós Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban (HEP) rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat, melyben Siklós Város Önkormányzata az alábbi szakmai irányokat jelölte ki:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- A köznevelési intézményeket –az óvoda kivételével –érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP átfogó célja a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők arányának csökkentése. A szegénység, szociális kizáródás újratermelődésének megakadályozása és a hátrányos helyzetű csoportok a társadalmi-gazdasági javakhoz történő egyenlő esélyű hozzáféréseinek javítása, valamint a társadalmi összetartozás erősítése. Mindemellett, a Siklói járásra 2015-ben kidolgozott járási esélyteremtő program az egyenlő bánásmód, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés, a diszkriminációmentesség, illetve a szociális biztonság elvei mentén Siklós város térségére is hasonló célokat állapít meg, így a város és a járás

szociális törekvései könnyen összhangba hozhatók.

Mindebből megállapítható, hogy Siklós és térsége megfelelő szintű és színvonalú szakmai előkészítettséggel rendelkezik az esélyegyenlőség erősítését szolgáló, nem beruházási jellegű tevékenységek terén, így a jelen ITS keretében megfogalmazott szociális relevanciájú beavatkozások koherens keretbe foglalhatók.

7.1.3. Digitális átállás – smart city

Ahogy az a stratégia 2.2. fejezete is megfogalmazza, a digitális átállás és az okos város technológiák alkalmazása kapcsán Siklós jelenleg nem rendelkezik sem tervekkel sem konkrét megoldásokkal, ugyanakkor a központi adminisztrációs felületet (ASP) már alkalmazza az önkormányzat, mely a közigazgatás digitalizációját támogatja. A digitális városfejlesztés erősítése azonban számos aspektus mentén nevezhető indokoltnak, melyben a 2.2. fejezetben szintén említett okos város alrendszerek adnak orientációt:

- 1. okos kormányzás
- 2. okos mobilitás
- 3. okos emberek
- 4. okos gazdaság
- 5. okos környezet
- 6. okos életkörülmények (humán szolgáltatások)

Mindannak érdekében, hogy Siklós fejlesztésében a digitalizáció, mint horizontális elem minél hamarabb, illetve minél szélesebb spektrumban beépülhessen, egyrészt szükségesnek nevezhető egy települési szintű okosváros stratégia kidolgozása, másrészt pedig a digitális átálláshoz kapcsolódó beavatkozások beemelése a 419/2021 kormányrendelet alapján elkészítendő új Településtervbe, mely az összes digitális alrendszer tekintetében célokat és beavatkozásokat rögzíthet a város vezetése számára. Ez követlenül segítheti hozzá Siklóst ahhoz, hogy a településfejlesztés keretrendszerében a digitális megoldások alkalmazása minél nagyobb szerephez juthasson.

7.2. AZ ITS MEGVALÓSÍTÁS SZERVEZETI KERETEINEK MAGHATÁROZÁSA

Ami az ITS operatív megvalósítását illeti, a stratégia implementálása során a döntéshozói szintet a Siklós Város Képviselőtestülete jelenti (a megalapozó tanulmányban ismertetett irányítási és működési modell alapján). A döntés-előkészítési feladatokat a Siklósi Közös Önkormányzati Hivatal adott szervezeti egységei végzik. A stratégiai menedzsmentet a polgármester, a képviselőtestület és a bizottságok alkotják. Fontosabb feladatuk:

- Az ITS megvalósításának nyomon követése, elvárt eredmények, hatások értékelése.
- Az operatív menedzsment szint tevékenységének stratégiai szintű felügyelete, céljainak meghatározása, eredményeinek értékelése, szükség esetén korrekció kezdeményezése.

8. ábra A szervezeti felépítés szintjei

Az ITS megvalósításával kapcsolatos döntés-előkészítő feladatokat a Hivatal végzi, adott szervezeti egységei bevonásával, az alábbi szempontok figyelembevételével:

- A városi társadalom és gazdaság igényeinek és lehetőségeinek feltárása, azok változásainak beépítése az ITS megvalósításába.
- A városfejlesztés külső és belső környezetében bekövetkezett változások figyelemmel kísérése, a célokra gyakorolt hatások elemzése.
- ITS partnerségi egyeztetések szakmai irányítása, felügyelete
- Szakmai stratégiai szinten a településközi koordináció biztosítása.

Az ITS-ben körvonalazott fejlesztések megvalósításának menedzsmenti feladatai az operatív menedzsment szervezet végzi, amely a következőket látja el:

- ITS partnerségi egyeztetések anyagainak előkészítése, előterjesztése döntés-előkészítésre.
- A döntéshozók részére éves jelentés készítése az ITS megvalósításáról, a változó külső, belső tényezőkről, korrekciókról, társadalmi igények változásáról.
- ITS megvalósítási folyamatáról a lakosság tájékoztatására alkalmas információk összeállítása, évente legalább egyszer, jelentősebb változások esetén többször is.

A jelenleg alkalmazott irányítási és működési modell változtatása alapvetően nem javasolt. Az alábbi problémák kezelésére azonban érdemes megoldást találnia a városnak, hogy az eddigi működés még hatékonyabbá és eredményesebbé váljon:

- A projektek megvalósítása elhúzódik, a közbeszerzések időigényesek, ez minden esetben költségtöbbletet jelent a város számára, holott az önfenntartás és a kötelező alapfeladatok ellátása is komoly nehézségekbe ütközik a városban.
- A lehetséges esetekben a Baranya Vármegyei Önkormányzattal konzorciumban valósítja meg a város a fejlesztési projekteket, a szakmai kompetencia így közösen adott. Az egyéb esetekben más külső szakértők bevonása szükséges, melyhez költséget kell tervezni az adott projektben.
- A jelentős pályázati források kihasználásához szükséges, hogy a településfejlesztés egyik fontos eszközévé váljon a pályázati tevékenység. Ennek érdekében a pályázatok előkészítésére és megírására a szükséges szakértelemmel és tehetséggel rendelkező személyt/szervezetet kell keresni és megbízni.
- A nyelvismeret hiánya és a közvetlen brüsszeli forrásokhoz való hozzáférés nehézsége (pl. a pályázatok nyelvezetének ismerete, nemzetközi területen szerzett tapasztalat, szakértelem hiánya) a forrásszerzést korlátozza.
- A szervezett keretek között működő befektetésmenedzsment és turizmuspromóció szakmai kompetenciafejlesztésre és többletforrások bevonására szorul, mely lehetővé teszi Siklós célzottabb pozicionálását a gazdasági és turisztikai fejlesztések terén.
- A város fontos célja a digitális átállás, az egyes feladatok „smartosítása”. Ennek előkészítésére és megvalósítására releváns informatikai- és rendszerismerettel rendelkező szakembert, vagy szakértő céget kell megbízni, aki folyamatában – az előkészítéstől a megvalósításon keresztül az üzemeltetésig – szaktanácsadással járul hozzá az ezirányú törekvések sikeréhez.
- Végül, de nem utolsó sorban a különböző fejlesztési dokumentumokban leírtak megvalósítása és az arról való visszacsatolás, a részvételi tervezés, a lakosság és egyéb szereplők bevonása, oda-vissza történő folyamatos kommunikáció, tehát a településfejlesztési feladatok koordinálása és menedzselése is több embert kívánó feladat, annak érdekében, hogy ne csak egy adott pályázati fejlesztés tervezése és megvalósítása legyen fókuszban, hanem településszintű és rendszerszintű stratégiai menedzsment ciklus folyamatok tudjanak megvalósulni. Fentiek a meglévő humán kapacitás bővítését feltételezik, melynek forrásait – az eredményes fejlesztési, irányítási tevékenység és működtetés érdekében – szükséges volna megteremteni.

7.3. PARTNERSÉG BIZTOSÍTÁSA AZ ITS TERVEZÉSE ÉS MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN

7.3.1. A Partnerség

A partnerség megvalósításának jelentős szerepe van a stratégia tervezési fázisában. Egyrészt elősegíti a stratégia társadalmi elfogadtatását, másrészt segít megismerni a partnerek fejlesztési elképzeléseit, lehetőséget teremt a véleménynyilvánításra. A partnerekkel való együttműködés az integrált településfejlesztési stratégia és a megalapozó dokumentum előkészítési/tervezési, megvalósítási és fenntartási szakaszaira is kiterjed.

Siklós hatályos helyi partnerségi rendelettel nem rendelkezik, a partnerség megvalósítása során a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendeletben foglalt javaslatokat vettük figyelembe.

A dokumentumok készítése során az alábbi partnerségi akciók valósultak meg:

- Mélyinterjúk készítése az önkormányzattal közösen meghatározott személyekkel
- A lakosság és a szervezeti partnerek bevonása kérdőíves felméréssel és az elkészült anyagok véleményezésének lehetőségével

- Lakossági fórum: Siklós város nem rendelkezik helyi partnerségi rendelettel, így a 419/2021 (VII.15.) Korm.rendelet az irányadó jogszabály, melynek 65. § (3) bekezdése értelmében a lakosság véleményének megismerése céljából az önkormányzat polgármestere lakossági fórumot hív össze, ahol ismerteti az elkészült stratégiát és lehetőséget biztosít a partnerek észrevételeik és javaslataik elmondására. A veszélyhelyzetre való tekintettel azonban ez az egyeztetés elektronikus úton is lefolytatható (146/2023. (IV.27.) Korm.rendelet 2. §). Siklós Önkormányzata az elkészült ITS véleményezésére – mind a lakosság, mind a szervezeti partnerek esetében – online felületen keresztül, elektronikus úton biztosít lehetőséget azzal, hogy a közvetlenül hozzá beérkezett véleményeket feltölti az E-TÉR felületre.
- E-TÉR-ben történő egyeztetési folyamat a vonatkozó jogszabályokban meghatározott szervezetekkel és hatóságokkal.

A munkafolyamat során készült egyeztetési anyagok és végleges dokumentumok nyilvánosság mind a lakosság, mind pedig az egyéb érdeklődők számára a város honlapján folyamatosan biztosított.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia tervezési folyamata 2023. február 15-én az MSB Fejlesztési Tanácsadó Zrt-vel és az 5T Építészeti és Városfejlesztési Kft-vel kötött Megbízási szerződés aláírásával vette kezdetét.

Munkacsoportok

A partnerségi egyeztetés során két munkacsoport került kialakításra. A munkacsoportok közti egyeztetések főként online formában zajlottak, szükségszerű rendszerességgel. Az egyeztetések főbb célja a stratégia készítése során felmerülő döntési pontokon szükséges irányvonalak, döntések meghozatala, az anyagok minőségbiztosításának előkészítése.

A stratégiai munkacsoport az Önkormányzat releváns szervezeti egységeinek vezetőiből és a Tervezői munkacsoport képviselőiből áll. A munkacsoport tagjai a stratégiai tervezés során döntéshelőkészítő munkát végeznek. A tagok kiválasztásánál fő szempont ez elérhetőség, összeférhetőség, valamint az alapvető tájékozottság a város jelenlegi helyzetét illetően. A stratégiai munkacsoportot olyan tagok alkotják, akik beosztásuknál, gazdasági, vagy véleményformáló erejükénél fogva döntéshozói szereppel rendelkeznek.

A stratégia munkacsoport tagjai:

- Riegl Gábor polgármester
- Mojzes Tamás alpolgármester
- Bencze-Zelenák Ivett csoportvezető, Városfejlesztési Csoport
- Salamon Mónika, települési főépítész
- Vadász Krisztina projektvezető, MSB Fejlesztési Tanácsadó Zrt.
- Papp Zsófia, Cseke Bence szakértők, MSB Fejlesztési Tanácsadó Zrt.

A tervezői munkacsoport a rendelkezésre álló statisztikai adatbázisokból és információkból elkészíti a település helyzetelemzését, helyzetértékelését, majd a releváns résztvevők bevonásával meghatározza a település stratégiáját és az abban foglalt célok megvalósításához szükséges feladatokat, valamint azok ütemezését, lehetséges finanszírozási forrásait.

A tervezői munkacsoport szervezetei:

- MSB Fejlesztési Tanácsadó Zrt.
- 5T Építészeti és Városfejlesztési Kft.

A Megalapozó dokumentum és az ITS kidolgozása és megvalósítása során az alábbi potenciális partnerlista szolgált a társadalmasítás és az egyeztetési eljárás alapjául:

Önkormányzati szervezeti egységek, részönkormányzatok

- Polgármesteri kabinet
- Jegyző
- Építésügy
- Hatósági, Intézményfelügyeleti és Önkormányzati Osztály
- Pénzügyi és Adóügyi Osztály
- Vagyongazdálkodási és Városüzemeltetési Osztály
- Városgondnokság
- Közterület-felügyelet, parkolás
- Matty Község Önkormányzata (Siklói Közös Önkormányzati Hivatal)
- Siklós-Máriagyűdi Településrészi Önkormányzat
- Kisebbségi/nemzetiségi önkormányzatok:
  - o Szerbek Siklói Önkormányzata (Srpska Samouprava Siklos)
  - o Siklói Horvát Önkormányzat (Hrvatska Samouprava Siklos)
  - o Siklói Cigány Nemzetiségi Önkormányzat
  - o Siklói Német Nemzetiségi Önkormányzat (Deutsche Selbstverwaltung Siklós)
- Siklói Járási Hivatal vezetője: Dr. Karakán Béla
- Baranya Vármegyei Önkormányzat elnöke: Dr. Őri László, alelnök: Junácski András
- Országgyűlési képviselők – Baranya vármegye:
  - o Nagy Csaba 4. sz. választókerület

Nevelési, oktatási és kulturális intézmények

- Siklói Várszínház Nonprofit Közhasznú Kft.
- SKI Siklós
  - o Batthyány Kázmér Általános Iskola
  - o Siklói Táncsics Mihály Gimnázium
  - o Alapfokú Művészeti Iskola
  - o Kanizsai Dorottya Általános Iskola
- Baranya Vármegyei SZC Garai Miklós Technikum és Szakképző Iskola
- Szent Imre Katolikus Iskola
- Sztárai Mihály Általános Iskola, Óvoda és A.M.I.
- Siklós Térségi Könyvtár és Ismeretközpont
- Őrsi Ferenc Művelődési Központ
- Máriagyűdi Községi Ház
- Siklói Óvoda és Bölcsőde

Egészségügyi intézmények és szociális ellátás

- Siklói Kórház Nonprofit Kft.
- Siklói Védőnői Szolgálat
- Siklói Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ (vezető: Butor Cecília, fenntartó: Siklói Mikrotérségi Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás – Siklós+Matty)
  - o Család-és Gyermekjóléti Szolgálat (szakmai vezető: Göloncsér Mária)
  - o Család-és Gyermekjóléti Központ (szakmai vezető: Szabadi Anita Vivien)
  - o Idősek Klubja (házi segítségnyújtás Siklóson és Mattyon, szociális étkeztetés Siklóson, idősek, demens betegek nappali ellátása)
  - o Siklós Kistérségi Szociális Szolgáltató Központ - Máriagyűdi Idősek Otthona (fenntartó: Centomilla Nonprofit Kft.)

- Fogorvos:
  - o Dr. Koncz Emese fogorvos
  - o Dr. Krabóth Zoltán fogorvos
  - o Dr. Szemerédi Katalin fogorvos
- Gyermekorvos:
  - o Szénás-Máthé Bt.
- Háziorvosi rendelők:
  - o Dr. Fülöp Erzsébet (Cím: 7800 Siklós, Magyar u. 2.)
  - o Dr. Pál Attila (Cím: 7800 Siklós, Sallai u. 14.)
  - o Dr. Tölgyesi Éva Mária (Cím: 7800 Siklós, Kossuth Lajos tér 7.)
  - o Dr. Torbo Márta (Cím: 7800 Siklós, Sallai Imre u. 14.)
- Állatorvosok, állatpatika, ügyelet
  - o Dr. Szepesvári Zsolt állatorvos
- Gyógyszertárak: Hollós Patika Gyógyszertár, Kígyó Gyógyszertár, PatikaPlus Gyógyszertár
- Baranya Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Siklói Katasztrófavédelmi Kirendeltsége

Vállalkozások, civil szervezetek, érdekképviselői szervek

- Az ipari park területén székhellyel, telephellyel rendelkező vállalkozások
- Meghatározó helyi cégek:
  - VivaPalazzo Zrt.
  - Duro Dakovic Montaza d.o.o. Dél-Dunántúli Fióktelepe
  - BONUS Kft.
  - ROLAND-HOLZ Kft.
  - BERN Expert Kft.
  - SIKLÓSI THERMAL Kft.
  - TORNYES PÉKSÉG Kft.
  - Ádám és Társa-Ker Kft.
- Meghatározó civil szervezetek
- Érdekképviselői szervek és azok irodái:
  - o Siklós és Vidéke Cigányokért Érdekvédelmi Szervezet
  - o Dr. Horváth Béla Környezetvédő és Érdekvédő Egyesület
  - o Siklós és Környéke Ipartestület
  - o Siklós Kistérségi Egyesület
  - o Siklós Város-Városkörnyék Egészségügyi Szakszervezete
  - o Siklós, Dél-Baranyai Orvos Club
  - o Siklói Romák Egyesülete
  - o Tenkes Szak-Lo Sportegyesület
  - o Villányi Borvidék Hegyközségi Tanácsa

Közmű szolgáltatók

- DRV Zrt. Bólyi Üzemvezetőség – Tornai Tamás üzemvezető
- SIKLÓS-HŐ Kft. – VEOLIA keretében - távhő
- Dél-dunántúli Regionális Vízmű (DRV ZRT.) - víz
- E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. – villamos energia
- Dél-Kom Dél-Dunántúli Kommunális Szolgáltató Nonprofit Kft. – szemétszállítás
- Mecsek-Dráva Hulladékgazdálkodási Társulás
- Dél-dunántúli Közlekedési Központ Zrt., Volánbusz Zrt. – tömegközlekedés
- Mobilszolgáltatók: Yettel, Telekom

7.3.2. Lakossági és szervezeti kérdőívezés

A megalapozó dokumentum készítése során az általános statisztikai és egyéb adatbázisokból hozzáférhető adatok elemzése mellett a helyzetértékelést kiegészítettük lakossági és szervezeti felméréssel, melyre online formában (Google Forms segítségével) került sor. A felmérés során kapott válaszok, vélemények, javaslatok elősegítették azt, hogy olyan jövőkép és célrendszer kerüljön kialakításra, mely a lakosság és a településen tevékenykedő szervezetek jelenlegi elégedettségét és az általuk elképzelt fejlesztési irányait is figyelembe veszi.

A lakossági kérdőív a település honlapján és Facebook oldalán került közzétételre 2023. április 18-as kitöltési határidővel. A szervezetek felkérése kutatásban való részvételre közvetlen e-mailes megkeresés útján történt meg, melyben az önkormányzat szintén április 18-i válaszadási határidőt határozott meg. A beérkezett válaszok és az azok kiértékelését tartalmazó dokumentum az önkormányzatnál került iktatásra, az abban szereplő részletes válaszok a személyes/üzleti adatok védelme miatt nem kerülnek bemutatásra.

7.3.3. Mélyinterjúk

A partnerségi/részvételi tervezés részeként 2023. második negyedévében mélyinterjúkat készítettünk a település polgármesterével, alpolgármesterével, a Baranya Vármegyei Önkormányzati Hivatal alelnökével, valamint a város főbb intézményeinek vezetőivel. Az interjúk az interjúalany városról alkotott véleményének részletes megismerését, helyspecifikus információk begyűjtését, valamint olyan adatok, információk megismerését célozták, melyek nyilvános adatbázisokban nem, vagy csak korlátozottan érhetőek el.

A mélyinterjúk főbb témakörei az alábbiak voltak:

- **Riegl Gábor polgármester, Mojzes Tamás alpolgármester, Siklós Város Önkormányzata** (2023.04.20.): Siklós jövőképe, jellemzői, térségi szerepköre, lehetséges célrendszer, fejlesztési célterületek meghatározása, akcióterületek lehatárolása, szegregátumok helyzete, közszolgáltatási-, és intézményellátottsága,
- **Junácsi András, a Baranya Vármegyei Közgyűlés alelnöke** (2023.05.04.): Siklós térségi szerepe, fejlődésének lehetséges útja(i), együttműködés lehetőségei, jövőképe, vármegyén belüli területi célok, fejlesztési célterületek.
- **Butor Cecília intézményvezető, Siklói Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ** (2023.05.24.): Siklós jövőképe, jellemzői, térségi szerepe, demográfiai jellemzői, fejlesztendő célterületek. Az intézmény működésének jelenlegi jellemzői, infrastrukturális állapota, együttműködési lehetőségei, digitális és zöld átállás megvalósulása, tervezett fejlesztések.
- **Fromberger Gáborné intézményvezető, Siklói Óvoda és Bölcsőde** (2023.03.20.): Siklós jellemzése, jövőképe, fejlesztendő célterületei, demográfiai jellemzői, közszolgáltatási-, és intézményellátottsága. Az intézmény működésének jelenlegi jellemzői, együttműködései, infrastrukturális állapota, az intézménybe járó gyermekek szociális helyzetének jellemzői, digitális és zöld átállás megvalósulása, az intézmény dolgozóinak képzési lehetőségei, tervezett infrastrukturális és szolgáltatásokat érintő fejlesztések.
- **Szentgyörgyváros Péter várapítány, igazgató, Várszínház NKft.** (2023.04.24.): Siklós jellemzése, jövőképe, fejlődési irányok, térségi szerepköre, közszolgáltatási-, és intézményi ellátottságának aktuális állapota.
- **Vincze Bernadett intézményvezető, Siklói Térségi Könyvtár és Ismeretközpont** (2023.05.12.): Siklós jellemzői, jövőképe, településközi együttműködések, térségi szerepkör, a stratégia célrendszere, a korábbi ITS beavatkozásainak értékelése, a város demográfiai jellemzői, közszolgáltatásai és intézményi ellátottsága. A könyvtár működésének jelenlegi jellemzői, szerepe a település fejlődésében, együttműködései, digitális átállás kérdései, tervezett infrastrukturális és szolgáltatást érintő fejlesztések. A könyvtárhasználat és kultúrafogyasztás jellemzői, olvasók számának megtartását és növelését célzó törekvések ismertetése.

A kérdőíves felmérések eredményei, valamint az interjúkon elhangzott vélemények, javaslatok, gondolatok meghatározó alapot szolgáltatottak a stratégia tervezéshez. Az egyeztetéseken elhangzottak felhasználásra és beépítésre kerültek a Megalapozó dokumentum és az Integrált Településfejlesztési Stratégia releváns fejezeteibe. Az interjúk során készült feljegyzések az Önkormányzatnál iktatásra kerültek, azokat a személyes adatok védelme miatt részletekbe menően nem közöljük.

Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

Vármegyei szinten a Baranya Vármegyei Önkormányzat meghatározó szerepet tölt be a településközi koordinációban. A vármegye számára rendelkezésre álló 2021-2027-es Európai Unió által rendelkezésre bocsátott forráskeret hatékony felhasználása érdekében elengedhetetlen a vármegyei önkormányzat és a települések közötti partnerség.

Siklós Város Önkormányzata a város térségi szerepköréhez igazodva végzi az ITS tervezéséhez és végrehajtásához szükséges térségi egyeztetéseket, melyek hozzájárulnak ahhoz, hogy a város fejlesztési irányai összhangban legyenek a térség főbb szereplőinek stratégiáival és fejlesztési irányjaival. Járásközpontként elengedhetetlen, hogy a város céljai közép-, és hosszútávon egyaránt igazodjanak a járás településeinek céljaihoz. Annak érdekében, hogy ez megvalósuljon a város vezetése különböző információs csatornákon (önkormányzati honlap, lakossági fórum) keresztül tájékoztatást ad az ITS készítéséről.

Siklós járásközponti szerepkörének megfelelően a térség oktatási, egészségügyi, szociális és kulturális központja, ezáltal a településközi együttműködés meglehetősen széleskörű. A fejlődéshez elengedhetetlen, hogy a település és a térség képes legyen a szükségleteit, problémáit megfogalmazni, majd ezeket komplex beavatkozásokká integrálni. Fontos feladat, hogy fejlesztési igények megfogalmazásakor ne csak a közsféra igényei jelenjenek meg, hanem a lehető legszélesebb körű együttműködés valósuljon meg a településen működő gazdasági szereplőkkel, foglalkoztatókkal. A térség településeire főként a munkahelyteremtést, gazdaságfejlesztést célzó beavatkozások, valamint az intézményhálózat fejlesztését eredményező beavatkozások lesznek hatással.

A tervezés során a társadalmi folyamatokban meghatározó, vagy a stratégia megvalósításában kulcsszerepet betöltő szervezetek kerültek bevonásra, ezáltal ezen szervezetek jövőbeni eredményeit és elképzeléseit már a stratégiai célok meghatározása során be lehet építeni.

Siklós Város Önkormányzata az alábbi együttműködésekben vesz részt:

- Siklósi Mikrotérségi Szociális és Gyermejjóléti Intézményfenntartó Társulás
- Mecsek-Dráva Önkormányzati Társulás
- Siklós-Villány Borút Egyesület
- Testvérvárosok: Donji Miholjac (Horvátország), Feldbach (Ausztria), Fornovo di Taro (Olaszország), Nagyenyed (Románia) és Szepsi (Szlovákia)

A településközi koordináció eredményeként a környező települések fejlesztései Siklós tervezett fejlesztési elképzeléseivel összhangban fognak megvalósulni, ezáltal a fejlesztés hatásai kiegészítik, illetve felerősítik egymást. Siklós a település térségi szerepköréhez igazodva a stratégia megvalósítása során is fenn kívánja tartani – lehetőség szerint erősíteni és bővíteni szeretné- a környező településekkel már jelenleg is meglévő együttműködéseit.

7.4. MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA

7.4.1. A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása

7.4.1.1. Módszertan

A „a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 314/2012. (XI. 8.) kormányrendelet értelmében, a monitoring az a programalkotást követő, kötelező nyomon követési folyamat, amely – a jelenlegi ITS bázisávének számító 2021-es évhez viszonyítva – a program végrehajtásának eredményességét kíséri figyelemmel és visszacsatol a végrehajtás folyamatába, illetve indokolt esetben a program felülvizsgálatát eredményezheti. A monitoring célja, hogy elősegítse a stratégia hatékony megvalósítását és biztosítsa, hogy változó külső és belső körülmények mellett is megfelelő erőforrások álljanak rendelkezésre a megvalósításhoz. A monitoring jelentések eredményeként a program felülvizsgálatra kerülhet, indokolt esetben rendkívüli módosításokat is eredményezhet egy-egy éves jelentés tartalma a programban.

Ebben a fejezetben történik meg a célokhoz rendelt indikátorok és azok célértékének, valamint a mérés módszertanának meghatározása. E célokhoz rendelt indikátorok mérése biztosítja az eredményesség követhetőségét az ITS élettartama alatt. A stratégiai célokhoz rendelt indikátorok mérése folyamatos, végső értékelése pedig a stratégiai ciklus utolsó lépésében történik meg (stratégia és projekt szintű monitoring). A stratégiai menedzsment szemléletében a célok teljesülésének rendszeres vizsgálata biztosítja, hogy a városfejlesztés és annak működési eredményei nem csupán utólagosan, hanem még folyamatában értékelhetővé váljanak, a fejlesztési folyamat pedig alkalmazkodhasson a belső és külső környezet esetleges módosulása által indukált változásokhoz.

7.4.1.2. A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása

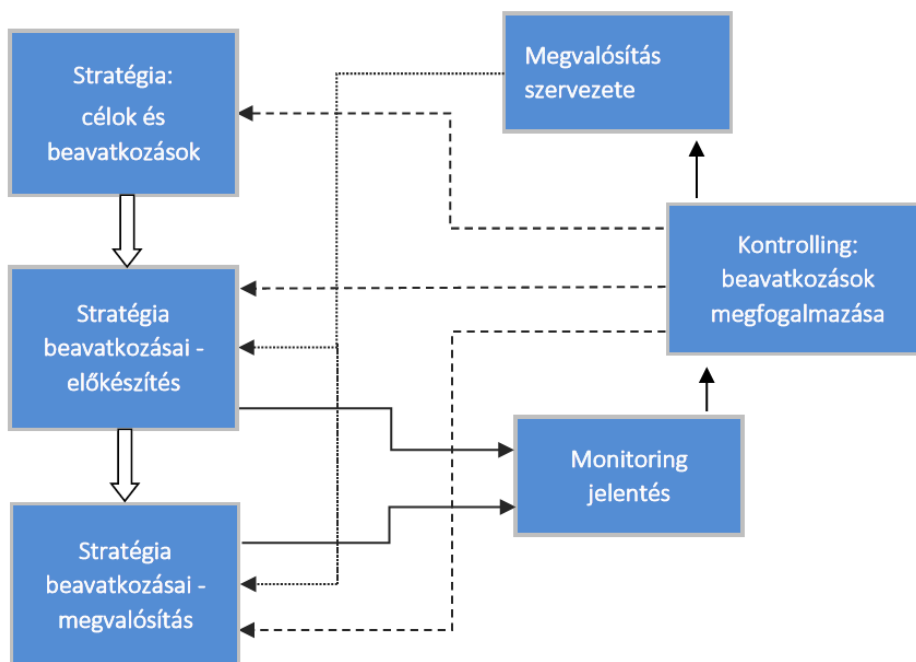
A monitoring az a programalkotást követő nyomonkövetési folyamat, amely a program végrehajtásának eredményességét kíséri figyelemmel és visszacsatol a végrehajtás folyamatába, illetve indokolt esetben a program felülvizsgálatát eredményezheti. A monitoring célja, hogy elősegítse a stratégia hatékony megvalósítását, és biztosítsa, hogy változó külső és belső körülmények mellett is megfelelő erőforrások álljanak rendelkezésre a megvalósításhoz. A monitoring elválaszthatatlan a kontrolling fogalmától, amely a monitoring eredményeit felhasználva, szükség szerint és tervezett módon a stratégia megvalósítási folyamataiba, vagy magába a stratégiába avatkozik be.

Fontos tehát a stratégiában – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – kijelölni a program monitoring

- felelőset
- kivitelezőjét
- gyakoriságát
- formai elvárásait
- a visszacsatolás módját

A monitoring jelentések rendkívül fontos adalékok a program ütemezett (7 éves) felülvizsgálatának megalapozásához, illetve indokolt esetben rendkívüli módosításokat is eredményezhet egy-egy éves jelentés tartalma a programban. A monitoring folyamatát az alábbi ábra összegzi:

9. ábra A monitoring folyamata

Az eredményes monitoring tevékenység feltétele, hogy a nyomon követés rendszerének kialakítása az előkészítés és a megvalósítás integráns részét képezze, meghatározva a folyamatokat, határidőket és felelősöket. A monitoring folyamata az alábbi lépésekből áll:

1. Egyértelmű célkitűzéseket megfogalmazó, világos beavatkozási logikára épülő településfejlesztési koncepció kialakítása. Siklós esetében a 2016-ben elfogadott hatályos koncepció 2030-ig fogalmaz meg világos célkitűzéseket
2. Konkrét beavatkozásokat és részben projekteket, illetve a kapcsolódó finanszírozási forrásokat meghatározó ITS kidolgozása, mely jelen dokumentum integráns részét képezi
3. A monitoring és értékelési tevékenység alapját jelentő indikátorkészlet összeállítása – jelen fejezet összefoglalja az egyes tematikus célokhoz kapcsolódó javasolt monitoringmutatókat
4. A monitoring és értékelési tevékenység megalapozásához és eredményes végrehajtásához szükséges információk összegyűjtése
5. Az indikátorok teljesülésének nyomonkövetése – a kijelölt 2021-es bázisévhez mérten – a megvalósítás során.

A monitoring tevékenység alapvetően belső feladat, azaz a településfejlesztési koncepció és az ITS végrehajtásáért felelős szervezet felelősségi körébe tartozik. Ennek megfelelően célszerű kijelölni egy személyt, aki felelős a monitoring és értékelési tevékenység koordinációjáért és végrehajtásáért. A monitoringhoz kapcsolódó legfontosabb feladatok:

- a monitoringrendszer kereteinek kialakítása előre elkészített és folyamatosan frissítendő adatbázis megalkotásával;
- az indikátorok aktuális értékének – a terv szerinti gyakorisággal történő – összegyűjtése, rögzítése a monitoring rendszerben;
- rendszeres kapcsolattartás a projektek megvalósításáért felelős személyekkel az indikátorok elérését nagymértékben befolyásoló kulcs-, hálózatos és akcióterületi projektek nyomon követése érdekében;
- éves monitoring jelentés készítése, amely tartalmazza a szükségesnek tartott beavatkozásokat a program végrehajtásába (a jelentést a menedzsmentért felelős döntéshozó testületnek kell jóváhagynia).

A monitoring folyamat szervezete

A képviselőtestület a monitoring folyamatokkal javaslatokat fogalmaz meg és meghozza a folyamatokkal, illetve a konkrét beavatkozásokkal kapcsolatos döntéseket. A szakmai bizottságok javaslatot tesznek a képviselőtestület felé a stratégia megvalósítását érintő folyamatokra és konkrét beavatkozásokra. Mindennek megfelelően a Monitoring Bizottság rendszeresen felülvizsgálja a stratégia megvalósításának folyamatát és javaslatokkal él az érintett bizottságok, illetve képviselőtestület felé; megtárgyalja és elfogadja az éves rendszerességgel készülő monitoring jelentést, valamint javaslatokat fogalmaz meg annak kapcsán. A monitoring bizottság tagjai:

- Polgármester
- A testületi bizottsági elnökök
- Főépítész
- A településen működő civil szakmai támogató csoport vezetője
- Egyéb civil szervezetek
- Stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezet

A stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezetnek (monitoring felelős) a végrehajtó szervezeten belül a monitoringért felelős munkatársat kell kijelölni. A munkatárs feladata, hogy éves rendszerességgel elkészítse a megvalósítás folyamatáról szóló jelentést, azt az operatív szervezet vezetőjével egyeztesse, aki a jelentést a Monitoring Bizottság vezetője felé továbbítja.

A monitoring folyamatával kapcsolatos dokumentumok

Éves monitoring jelentés: a fentiekben hivatkozott 314/2012-es kormányrendelet értelmében kötelező éves jelentés elkészítéséért az operatív végrehajtó testület felel. Az éves jelentést a Monitoring Bizottság javaslatai alapján az érintett testületi bizottságok, valamint a képviselőtestület minden évben megtárgyalja, elfogadja, illetve meghozza a szükséges intézkedésekkel kapcsolatos döntéseket. Az éves jelentés tartalma:

- A beavatkozások előkészítő feladatainak előrehaladására,
- A beavatkozások megvalósításának előrehaladására,
- A stratégia megvalósításának előrehaladására; célok megvalósulása,
- A különböző folyamatokkal kapcsolatos problémák, esetleges szűk keresztmetszetek azonosítására,
- Javaslatok megfogalmazására, amelyek tartalmazzák a felelősök és határidők meghatározását is.
- A megvalósítás szervezeti keretei
- A megvalósítással kapcsolatos tevékenységek, azok előrehaladása és értékelése
- A megvalósítás folyamatainak javítása érdekében foganatosított intézkedések leírása és értékelése
- A stratégiában azonosított számszerűsített indikátorok
- A megvalósításra fordított pénzügyi források
- A szervezettel, célokkal és beavatkozásokkal kapcsolatos javaslatok, amelyek tartalmazzák a felelősök és határidők meghatározását is
- A következő periódusra tervezett tevékenységek és a szükséges szervezeti erőforrások és pénzügyi források meghatározása

Mindemellett, a jogszabályi előírásnak megfelelően az önkormányzat a stratégia megvalósulását legalább **négyévente** áttekinti, ellenőrzi, és dönt arról, hogy azt továbbra is változatlan tartalommal alkalmazza, esetlegesen módosítja, vagy újat készít. Éppen ezért a legalább négyévenkénti teljes monitoring felülvizsgálat teremt lehetőséget az ITS adott esetben indokolttá váló, jelentősebb mértékű módosítására vagy újraértelmezésére, mely az ITS végrehajtásához rugalmasságot kölcsönöz.

7.4.2. Indikátorok meghatározása

7.4.2.1. Az indikátorokkal szemben támasztott követelmények

Az indikátorokkal szemben támasztott jogszabályi követelmények között megjelenik a specifikusság, a mérhetőség, az adatelérhetőség, a megbízhatóság és a behatárolt időszakra vonatkozó jelleg. Összetettségük alapján lehetnek nyers abszolút számértékek, amelyek egyértelműen a vizsgálni kívánt jelenség egy bizonyos jellemzőjét mérik, vagy összetett (aggregált) mutatók, amelyek több jellemzőt integrálva alkotnak komplex indikátort. A stratégiaalkotás szempontjából azonban a legfontosabb típusai az előrehaladás volumene szerinti kimeneti (output), az eredmény- és a hatásindikátorok.

Stratégiai szinten a kimeneti indikátorok jelentősége a leginkább elhanyagolható, hiszen ezek jellemzően egy-egy konkrét fejlesztés során létrehozott produktumot képesek számszerűsíteni. A stratégiaalkotás céljainak elérését inkább hatás- és eredményindikátorok alkalmazásával lehet szemléltetni. A hatásindikátorok szélesebb, átfogóbb képet tudnak nyújtani a vizsgált jelenségről, értékükben a változás viszonylag lassan következik be és több tényező is hat rájuk. Az eredményindikátorok átmenetet jelentenek a hatás- és a kimeneti indikátorok között, egy-egy témát magasabb szinten fednek le. A tematikus célhoz mindkét indikátor hozzárendelhető attól függően, mennyire részletesen került megfogalmazásra az adott tematikus cél (pl. egy tematikus cél már kellően konkrét ahhoz, hogy eredményindikátorral kerüljön mérésre).

Az eredmény- és a hatásindikátorok lehetnek egyszerű fajlagos mutatók, de lehetnek összetett indikátorok is, amelyek több területről származó – a gazdaság, a társadalom, a környezet stb. területeire, ezek kapcsolataira reflektáló – információkat sűrítenek egyetlen mutatóba, melyek adott esetben rendszeresen végzett lakossági és/vagy intézményi kérdőívezésen alapulnak.

7.4.2.2. A stratégia indikátorai

Az alábbi táblázatos formában bemutatásra kerülő indikátorokhoz részben közhiteles adatbázis (KSH, TeIR), nagyrészt pedig belső – önkormányzati - adatszolgáltatás biztosítja az inputot. Fontos megjegyezni, hogy az indikátorok megvalósulását, vagyis a város által vállalni tervezett fejlesztési teljesítményt nagyban befolyásolja a 2021-2027-es Uniós fejlesztési időszak forrásainak mértéke, elérhetősége, felhasználhatóságának módjai. A tervezés időszakában (2023. nyár-ősz) ezen források kapcsán még nincsenek teljeskörű információk.

22. táblázat: Siklós Integrált Településfejlesztési Stratégiájának indikátorrendszere

Átfogó célok	Tematikus célok	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Várható/Tervezett változás	Adatforrás	Mérés gyakorisága
I. Gazdaság: Versenyképes, fenntartható helyi gazdaság kialakítása	T1. Gazdaságfejlesztés, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése	A helyi iparüzési adóból származó bevétel változása	hatás	%	növekedés	KSH, önkormányzat	évente
		Gazdasági tevékenység folytatására alkalmas, újonnan kialakított/fejlesztett zöld- és barnamezős területek nagysága	eredmény	ha	növekedés	önkormányzat	évente
		Újonnan betelepült vállalkozások száma	eredmény	db	növekedés	önkormányzat	évente
		Vándorlási egyenleg	hatás	‰	növekedés	KSH, TeIR, önkormányzat	évente
	T2. Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés	Vendégéjszakák számának változása a településen	eredmény	%	növekedés	KSH, TeIR, önkormányzat	évente
		Turizmus- és rekreációhoz köthető fejlesztési projektek száma a fejlesztési időszakban	eredmény	db	növekedés	önkormányzat	évente
		Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma	eredmény	db	növekedés	önkormányzat	évente
		A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való elégedettség	hatás	%	növekedés	lakossági és szervezeti kérdőívezés	kétévente

Átfogó célok	Tematikus célok	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Várható/Tervezett változás	Adatforrás	Mérés gyakorisága
II. Életminőség: Lakosság életminőségének javítása	T3. Alapszolgáltatás (oktatás, szociális ellátás) minőségi fejlesztése	Fejlesztéssel érintett közintézmények száma	eredmény	db	növekedés	önkormányzat	kétévente
		A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma	eredmény	db	növekedés	önkormányzat	kétévente
		Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok száma	eredmény	db	növekedés	önkormányzat	kétévente
		A helyi társadalom általános egészségügyi állapota, életminősége	hatás	%	növekedés	lakossági kérdőívezés	kétévente
	T4. Minőségi bérletállomány növelése	Felújított és újonnan kialakított bérletlakások száma	eredmény	db	növekedés	önkormányzat	évente
		A helyi társadalmi akciókba bevont személyek száma a fejlesztési időszakban	eredmény	fő	növekedés	önkormányzat	évente
	T5. Közműrendszerek fejlesztése, környezet és klímavédelem	Energiahatékonyságot növelő helyi energetikai beruházások száma a fejlesztési időszakban	eredmény	db	növekedés	önkormányzat	évente
		Települési primer energiafelhasználás	eredmény	kWh/év	növekedés	önkormányzat, közműszolgáltató	évente
		Megtermelt megújuló energia	eredmény	GJ/év	növekedés	önkormányzat, közműszolgáltató	évente
		Beavatkozással érintett városi közintézmények száma	eredmény	db	növekedés	önkormányzat	évente
		Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátás	hatás	CO ₂ t/év	csökkenés	önkormányzat, közműszolgáltató	évente
	T6. Fenntartható közlekedés- és mobilitásfejlesztés	Javuló közúti infrastruktúra	hatás	%	növekedés	lakossági elégedettségmérés	kétévente
		Felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	eredmény	km	növekedés	önkormányzat	évente

Átfogó célok	Tematikus célok	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Várható/Tervezett változás	Adatforrás	Mérés gyakorisága
III. Társadalom: Települési identitás, társadalmi kohézió javítása	T7. Sport és szabadidős funkciók fejlesztése, esztétikus városkép erősítése	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	eredmény	m2	növekedés	önkormányzat	évente
		A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való elégedettség	hatás	%	növekedés	lakossági elégedettségmérés	kétévente
	T8. Kulturális fejlesztések, közösségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása	A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma	eredmény	fő	növekedés	önkormányzat	évente
		A társadalmi kohéziót szolgáló események száma	eredmény	db	növekedés	önkormányzat	évente
		A kulturális intézményekkel és szolgáltatásaikkal való elégedettség	hatás	%	növekedés	lakossági és szervezeti kérdőívezés	kétévente

8. MELLÉKLETEK

8.1. ÁTTEKINTŐ FEJLESZTÉSI TERVLAP

A melléklet szerinti tervlap áttekintően bemutatja egyrészt az ábrázolható beavatkozások helyszínét, másrészt a fejlesztési akcióterületeket. A rajzi ábrázolás értelmezését az alábbi táblázat segíti:

23. táblázat: Áttekintő fejlesztési tervlap - jelmagyarázat

Jelölés	Beavatkozás	Magyarázat/helyszín
Kulcsprojektek		
K1	Munkahelyteremtés az Ipari Park fejlesztése bázisán – új cégek Siklóstra telepítése	Siklósi Ipari Park
K2	Siklósi Vár komplex turisztikai fejlesztése	Siklósi Vár (AT2-n belül)
K3	Tenkes-hegy komplex fejlesztése	Tenkes-hegy (szőlőhegy)
Hálózatos projektek		
H1	Nevelést és oktatást javító, támogató fejlesztések megvalósítása	Köztársaság téri és Dózsa utcai óvoda Gimnázium, szakiskola Ált.isk. és Gimnázium sportcsarnoka Könyvtár Intézményi konyhák Volt kollégium (zeneiskola)
H2	Foglalkoztatási helyzet javítása Siklóson	Soft típusú beavatkozások, térképen nem jelölhetők.
H3	Siklós lakhatást elősegítő/támogató komplex programja	Régi "cirkusztér" Máriagyűdön a Pécsi út mellett A beavatkozás további helyszínei csak projektekre bontás után válnak ábrázolhatóvá.
H4	Életminőség-javító program, a városi közterek és közparkok élhetővé tétele	A városban több helyen, elszórtan, kül- és belterületen egyaránt. A beavatkozás további helyszínei csak projektekre bontás után válnak ábrázolhatóvá.
H5	Felhagyott vasútvonalak turisztikai hasznosításának feltárása (kisvasút)	Felhagyott vasúti nyomvonal a város É-i határában
H6	Közlekedésfejlesztési és közlekedésbiztonsági beavatkozások	5701. j. út (Máriagyűd Nyi-i határa, déli elkerülő 5701. jelű úttávkötés) Szolgáltató ház előtti csomópont Magyar Közút állami útfejlesztései: - Matty irányába a Gordisai út-Postaszállás területet érintve, - Széchenyi utcától az elkerülő Villányi-csomópontjáig Kerékpáros fejlesztés a Siklós-Máriagyűd-Nagyharsány/Villány szakaszon Parkolási feltételek javítása (Vár) A beavatkozás további helyszínei csak projektekre bontás után válnak ábrázolhatóvá.
H7	Megújuló energiahasznosítás, energiaközösség létrehozása, energiafüggetlenség feltételeinek megteremtése	Napelem park (Postaszállás) A beavatkozás további helyszínei csak projektekre bontás után válnak ábrázolhatóvá.
H8	Épületenergetikai- és klímavédelmi fejlesztések és intézkedések megvalósítása	A beavatkozás helyszínei csak projektekre bontás után válnak ábrázolhatóvá.
H9	Siklós város csapadékvíz-elvezető rendszerének fejlesztése	Vízkárelhárítási terv szerinti helyszínek jelölve. A beavatkozás további helyszínei csak projektekre bontás után válnak ábrázolhatóvá.

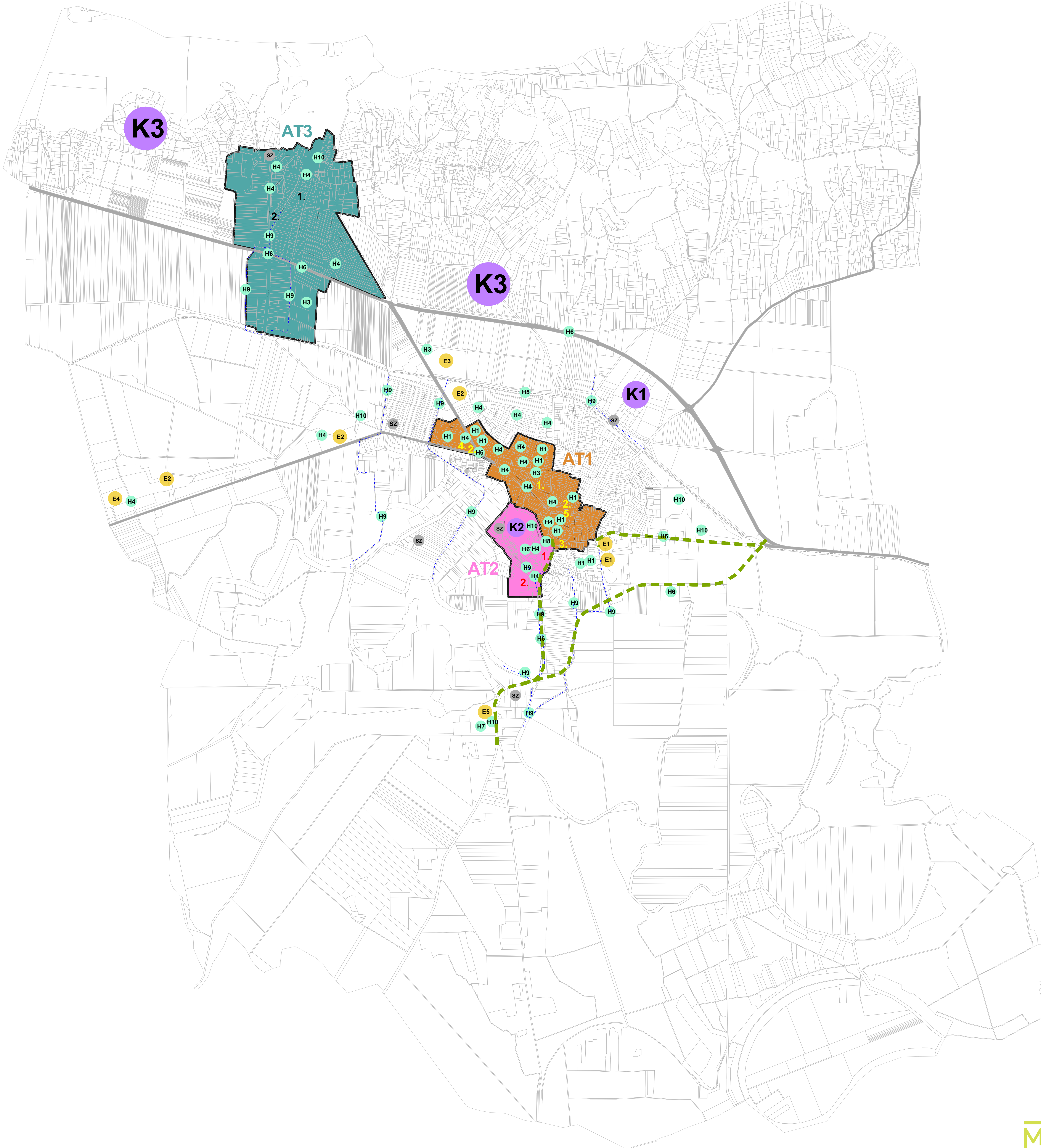
Jelölés	Beavatkozás	Magyarázat/helyszín
H10	Települési környezetvédelmi fejlesztések	Inert hulladéklerakó: volt téglagyár Szennyvízvezeték: Postaszállás Vízmeztartás: Várkert és nagyobb zöldterületek A beavatkozás további helyszínei csak projektekre bontás után válnak ábrázolhatóvá.
H11	Imázsépítés, marketing- és kommunikációs tevékenység, programszervezés	Soft típusú beavatkozások, térképen nem jelölhetők.
H12	Helyi humán fejlesztések	
SZ (H13)	Szegregátumok, szlömösödő területek szociális célú városrehabilitációja	Siklós szegregátumok (Váralja, Pozsonyi-Aradi u., Postaszállás) Szlömösödő területek (Máriagyűd ÉNY, Siklós ÉK vasút mellett, Siklós DK - Deák u., Gordisai út vége)
H14	Hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása képzetekkel, soft típusú programokkal	Soft típusú beavatkozások, térképen nem jelölhetők.
Egyéb projektek		
E1	Temető és ravatalozó felújítása	Városi és egyházi temető (Siklós, Deák utca)
E2	Sport-szabadidős-turisztikai fejlesztések a Siklós-Harkány tengely mentén	Siklós-Harkány tengely és Városi Sporttelep
E3	Volt laktanya (barnamezős) területének funkcióváltó fejlesztése	Volt laktanya (Siklós, Gyűdi út)
E4	„Camp Siklós” - komplex aktív turisztikai szálláshely és vonzerőfejlesztés a korábbi Ifjúsági tábor területén	Volt Ifjúsági tábor területe (Siklós, Harkányi út)
E5	Lovas turisztikai infrastruktúra kialakítása a vásártér területén	Postaszállási régi vásártér
AT1 - Belváros akcióterület		
1	Egészségügyi (alap)ellátás fejlesztése	Siklós, Dózsa Gy. u. 5.
2	Szociális alapellátás fejlesztése	Siklós, Dózsa Gy. u. 8. Siklós, Köztársaság tér 8.
3	Örsi Ferenc Művelődési Központ felújításának II. üteme	Siklós, Kossuth tér 15.
4	Szolgáltatóház felújítása és korszerűsítése	Siklós, Köztársaság tér 8.
5	Vásárcsarnok fejlesztése	Siklós 608. hrsz. Vásárcsarnok
AT2 - Várkerület és Váralja akcióterület		
1	Egészségügyi (alap)ellátás fejlesztése	Siklós, Baross G. u. 6.
2	Thermal Spa Siklós (termálfürdő) fejlesztése-bővítése	Thermal Spa Siklós
AT3 - Máriagyűd akcióterület		
1	Mária szálló felújítása (emeltszintű nyugdíjas otthon létrehozása)	Siklós-Máriagyűd, Járó Péter u. 42.
2	Máriagyűdi Községi Ház korszerűsítése	Máriagyűdi Községi Ház

SIKLÓS Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS)

Áttekintő fejlesztési tervlap

Jelölés	Beavatkozás
Kulcsprojektek	
K1	Munkahelyteremtés az Ipari Park fejlesztése bázisán – új cégek Siklósra telepítése
K2	Siklósi Vár komplex turisztikai fejlesztése
K3	Tenkes-hegy komplex fejlesztése
Hálózatos projektek	
H1	Nevelést és oktatást javító, támogató fejlesztések megvalósítása
H2	Foglalkoztatási helyzet javítása Siklósön
H3	Siklós lakhatást elősegítő/támogató komplex programja
H4	Életminőség-javító program, a városi közterek és közparkok elérhetővé tétele
H5	Felhagyott vasútvonalak turisztikai hasznosításának feltárása (kisvasút)
H6	Közlekedésfejlesztési és közlekedésbiztonsági beavatkozások
H7	Megújuló energiahasznosítás, energiaközösség létrehozása, energiafüggetlenség feltételeinek megteremtése
H8	Épületenergetikai- és klímavédelmi fejlesztések és intézkedések megvalósítása
H9	Siklós város csapadékvíz-elvezető rendszerének fejlesztése
H10	Települési környezetvédelmi fejlesztések
H11	Imázsépítés, marketing- és kommunikációs tevékenység, programszervezés
H12	Helyi humán fejlesztések
SZ (H13)	Szegregátumok, szlömösödő területek szociális célú városrehabilitációja
H14	Hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása képességekkel, soft típusú programokkal
Egyéb projektek	
E1	Temető és ravatalozó felújítása
E2	Sport-szabadidős-turisztikai fejlesztések a Siklós-Harkány tengely mentén
E3	Volt laktanya (barnamezős) területének funkcióváltó fejlesztése
E4	„Camp Siklós” - komplex aktív turisztikai szálláshely és vonzerőfejlesztés a korábbi Ifjúsági tábor területén
E5	Lovas turisztikai infrastruktúra kialakítása a vásártér területén
AT1 - Belvárosi akcióterület	
1	Egészségügyi (alap)ellátás fejlesztése
2	Szociális alapellátás fejlesztése
3	Örsi Ferenc Művelődési Központ felújításának II. üteme
4	Szolgáltatóház felújítása és korszerűsítése
5	Vásárcsarnok fejlesztése
AT2 - Várkerület és Váralja akcióterület	
1	Egészségügyi (alap)ellátás fejlesztése
2	Thermal Spa Siklós (termálfürdő) fejlesztése-bővítése
AT3 - Máriagyűd akcióterület	
1	Mária szálló felújítása (emeltszintű nyugdíjas otthon létrehozása)
2	Máriagyűdi Községi Ház korszerűsítése

8.2. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

[illegible]

8.3. Főépítési záróvélemény és jóváhagyó határozat

Siklós város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának módosításával, felülvizsgálatával kapcsolatban keletkezett záró szakmai vélemény és végső önkormányzati jóváhagyó határozat:

- Baranya Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítési Iroda BA/40/00298-2/2024. iktatószámú záró szakmai véleménye, továbbá
- Siklós Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2024. március 28.-án megtartott ülésén meghozott végső jóváhagyó határozata.

BARANYA VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

ÁLLAMI FŐÉPÍTÉSZI IRODA

Siklós Város Polgármesteri Hivatal

Riegl Gábor

Polgármester Úr
részére

Elektronikus úton továbbítva

Iktatószám: BA/40/00298-2/2024.

Ügyintéző: Horváth Szabolcs

Tárgy: Siklós Város integrált
településfejlesztési stratégia
(továbbiakban: ITS) 2023. évi 1.
számú módosításának általános
egyeztetési eljárás szerinti
módosítása – záró szakmai vélemény

Tisztelt Polgármester Úr!

Az államigazgatási véleményezés után a véglegesített tervdokumentációról a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló **419/2021. (VII. 15.) Kormányrendelet (továbbiakban: EljR.) 67. § (2) bekezdés a) pontjában** foglalt általános egyeztetési eljárásra vonatkozó jogkör szerint a **záró szakmai véleményemet az alábbiakban adom meg:**

A tervi megoldásokkal a záró szakmai véleményezési eljárással kapcsolatos általános észrevételek, és az állami főépítész korábban adott szakmai véleményére tekintettel az ITS elfogadásához hozzájárulok.

A záró szakmai véleményezési eljárással kapcsolatos jogszabályon alapuló általános észrevételeim:

1. Felhívom figyelmét, hogy az **EljR. 72. § (1) bekezdésének b) pontja** alapján **„a polgármester a rendezési tervet (...) legkésőbb a hatálybalépése napján feltölti az E-TÉR felületre.”**
2. Ezzel összefüggésben tájékoztatom, hogy az **EljR. 73. § (2) bekezdésének értelmében „ha az E-TÉR üzemeltetője észleli az elfogadott önkormányzati rendelet vagy határozat 72. § (1) bekezdése szerinti határidőben történő feltöltésének elmaradását, a határidő lejártától számított 30 napon belül kezdeményezheti az önkormányzatnál az E-TÉR-be történő 15 napon belüli feltöltését, ennek elmaradása esetén 15 napon belül kezdeményezi a**

7623 Pécs, József A. u. 10/B. II. emelet

☎: +36 72 795 744

✉: foepitesz@baranya.gov.hu

Honlap: www.kormanyhivatalok.hu

miniszternél a mulasztás miatti törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását. A miniszter a törvényességi felügyeleti eljárást 30 napon belül kezdeményezheti a fővárosi és vármegyei kormányhivatalnál.”

3. Tájékoztatom, hogy az **EljR. 73 § (1) bekezdése** értelmében ***„ha az állami főépítész vagy az eljárásban részt vevő államigazgatási szerv szerint az elfogadott településterv (...) jogszabályba ütközik, az E-TÉR-be történő feltöltéstől - feltöltés hiányában a helyben szokásos módon történő közzétételtől - számított 3 hónapon belül a fővárosi és vármegyei kormányhivatalnál - a polgármester egyidejű tájékoztatása mellett - törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményez.***
4. Tájékoztatom továbbá, hogy az **EljR. 74. § (1) bekezdése** szerint ***„ha az önkormányzat szerint az állami főépítész által kiadott záró szakmai vélemény jogszabályba ütközik, a záró szakmai vélemény E-TÉR-be történő feltöltésétől számított 15 napon belül kezdeményezi a miniszternél a záró szakmai vélemény jogi szempontú vizsgálatát, a jogszabálysértés konkrét megjelölésével és a jogszabálysértést tartalmazó irat megküldésével.***

Pécs, elektronikus dátumbélyegző szerint.

Tisztelettel:

Dr. Horváth Zoltán főispán felhatalmazásával kiadmányozta:

Lukáts István
állami főépítész

K I V O N A T

Siklós város képviselő-testületének 2024. március 28-i ülésének jegyzőkönyvéből

47/2024. (III. 28.) képviselő-testületi határozat:

1. Siklós Város Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy jóváhagyja a TOP_Plusz-1.2.1-21-BA1-2022-00030 és a TOP_Plusz-1.2.1-21-BA1-2022-00031 azonosító számú projektek keretén belül elkészített, az állami főépítész által elfogadásra javasolt Integrált Településfejlesztési Stratégia és Megalapozó vizsgálat dokumentumokat, az abban foglalt 2021-2027 között megvalósítandó stratégiai irányokkal, fejlesztési elképzelésekkel egyetért.
2. Siklós Város Önkormányzatának Képviselő-testülete felkéri Riegl Gábor polgármestert, hogy az elkészült dokumentumok Siklós város honlapjára történő kihelyezésével biztosítsa annak nyilvánosságát, egyúttal tájékoztassa a Lechner Tudásközpontot, az eljárásban résztvevő partnereket, továbbá az állami főépítészt a dokumentumok elfogadásáról.
3. Siklós Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az Integrált Településfejlesztési Stratégiája jóváhagyásáról szóló 225/2015. (IX. 24.) képviselőtestületi határozatot hatályon kívül helyezi.

Határidő: azonnal

Felelős: Képviselő-testület
Riegl Gábor polgármester

K. m. f.

Riegl Gábor
polgármester

Nádoriné dr. Rohi Éva
jegyző